

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο

Στην Αθήνα σήμερα, 30 Ιουνίου 2013, ημέρα Κυριακή και ώρα 10.00', στην αίθουσα «Προέδρου Αθανασίου Κων. Τσαλδάρη» (223) του Μεγάρου της Βουλής, συνεδρίασε η Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της «Βουλής των Εφήβων» που αποτελείται από τους μαθητές της Β΄ Τάξης των Λυκείων (Ενιαίων, Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Εσπερινών, Ειδικών, Μουσικών και Γυμνασίων με Λυκειακές Τάξεις) της Ελλάδας, της Κύπρου και της αντίστοιχης τάξης των Ελληνικών Σχολείων του Εξωτερικού και των μαθητών της τελευταίας τάξης του Α΄ Κύκλου των ΕΠΑ.Λ. (Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Απογευματινών, Εσπερινών, Ειδικών) της Ελλάδας, καθώς και των μαθητών της Β΄ Τάξης των Τεχνικών Σχολών της Κύπρου, που συμμετείχαν στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», ΙΗ΄ Σύνοδος 2012 – 2013, υπό την προεδρία της Βουλευτού Νομού Φθιώτιδας, κυρίας Ελένης Μακρή-Θεοδώρου, με αντικείμενο την επεξεργασία και εξέταση του θέματος «Σχολική βία - Εκφοβισμός (bullying)».

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων του 2^{ου} τμήματος της «Βουλής των Εφήβων» (30.6.2013) συμμετείχαν οι έφηβοι βουλευτές: Μαναβή Δήμητρα (Επικρατείας), Μαρμάρου Ελένη (Ν. Ηρακλείου), Μήτρου Κωνσταντίνος (Ν. Χανίων), Μιλ Μιχαήλ (Ν. Αφρική), Μιντή Άντρεα (Κύπρος), Μιχαήλ Μιχάλης (Κύπρος), Μιχαηλίδου Μαρία - Αγάπη (Ν. Πέλλας), Μοδινού Φιλιώ (Η.Π.Α.), Μπαλάση Ηλιάννα (Ν. Αχαΐας), Μπήντου Κωνσταντίνος (Ν. Αττικής), Μπίκος Ιωάννης (Α΄ Θεσσαλονίκης), Μπίσδα Ευαγγελία (Ν. Κορινθίας), Μπουγά Ιωάννα (Ν. Αρκαδίας), Μπούνου Λαμπρινή (Ν. Αιτωλοακαρνανίας), Νεδέλκου Ειρήνη Χρυσοβαλάντου (Ν. Φλώρινας), Νίκη Αγγελική (Ν. Λακωνίας), Νοδάρης Λεωνίδα (Β΄ Αθήνας), Ντάνη Βαϊτσα (Ν. Θεσπρωτίας), Ντερέκα Παναγιώτα - Σεραφίνα (Ν. Καρδίτσας), Ντιβανίδης Αναστάσιος (Ν. Ημαθίας), Ντίκου Δωροθέα (Ν. Λάρισας), Ξηρουχάκη Ιωάννα (Ν. Χανίων), Οσάτο Κλαούντια (Ν. Αφρική), Παγώνη Αρίστη (Κύπρος), Πανέτας Γεώργιος (Ν. Άρτας), Παπαγεωργίου Αργύριος (Ν. Ημαθίας), Παπαδόπουλος Σπύρος (Ν. Ξάνθης), Παπαδοπούλου Ανδριάννα (Ν. Αχαΐας), Παπαδοπούλου Αναστασία (Ν. Σερρών), Παπαθεοδώρου Όλγα (Α΄ Αθήνας), Παπαλουκάς Θεόδωρος (Κύπρος), Παπουτσή Σταύρος (Ν. Καβάλας), Παππάς Δημήτριος (Ν. Άρτας), Παρασκευούλης Γεώργιος (Ν. Αιτωλοακαρνανίας), Πασαλή Μαρία-Ιωάννα (Α΄ Αθήνας), Πλατανίτης Κωνσταντίνος (Ν. Αρκαδίας), Ραβάνη Μαρία (Ν. Σερρών), Ροπόδη Γεωργία - Ασημίνα (Α΄ Αθήνας), Ρουχάτζε Μάριαν (Ν. Λασιθίου), Σαλαμάνη Δανάη (Α΄ Θεσσαλονίκης), Σιδηρόπουλος Παναγιώτης (Ν. Ευβοίας), Σιμώτα Αθηνά (Η.Π.Α.), Σίσσιου Ελένη (Ν. Κοζάνης), Σίτα Δήμητρα (Καναδάς), Σιτζίμη Σταυρούλα (Επικρατείας (Δραστηριότητες), Σόλωνος Σοφία (Κύπρος), Σπανάκου Δέσποινα (Ν. Αττικής), Σταθοπούλου Αλεξία (Αυστραλία), Σταυρούλακης Παναγιώτης (Β΄ Αθήνας), Στεργιοπούλου Ευφροσύνη (Ν. Φθιώτιδας), Συμεωνίδου Χρυσάνθη (Α΄ Αθήνας), Τάτσης Κωνσταντίνος (Ν. Μαγνησίας), Τζανάκη Καλλιόπη (Ν. Δωδεκανήσου), Τζίντη Ιωάννα (Ν. Αρκαδίας), Τιμοθεάτου Παναγιώτα - Ναυσικά (Β΄ Αθήνας), Τουτουτζιδάκη Μαρία (Ν. Ρεθύμνου), Τριπολιτσιώτης Ανδριανός (Ν. Αργολίδος), Τσακνιά Σοφία (Ν. Ευρυτανίας), Τσιάρας Χρήστος (Ν. Μαγνησίας), Τσίκουρας Αναστάσιος (Ν. Αχαΐας), Τσιώτση Ιωάννα (Μ. Βρετανία), Φανουράκη Μαρία (Γερμανία), Φελέκης Σωκράτης (Ισραήλ), Φλώρου - Μαυρίκα Αλκηστis (Β΄ Αθήνας), Χαραλάμπους Στέφανος (Κύπρος), Χαρμανή Ειρήνη (Αιθιοπία), Χασέμ Λένα (Αίγυπτος), Χατζηχαραλάμπους Κορίνα (Κύπρος), Χίνγκα Άντζελα (Ν. Ηρακλείου), Χουσεΐν Μπεγκιούμ (Ν. Ροδόπης), Χριστοδουλάκη Ευαγγελία - Παρασκευή (Ν. Αιτωλοακαρνανίας) και Χριστοδούλου Αναστασία (Β΄ Θεσσαλονίκης).

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Σας καλωσορίζω στις διεργασίες της «Βουλής των Εφήβων» και συγκεκριμένα στις εργασίες της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων, με θέμα τη σχολική βία και τον εκφοβισμό.

Καλωσορίζω επίσης την κυρία Μαρία Τσάγκαρη, ειδική επιστήμονα στο Συνήγορο του Πολίτη, Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού τον κ. Διονύσιο Λουκέρη, Σύμβουλο του Υπουργείου Παιδείας, τον κ. Ανδρέα Κούνδουρο, μέλος Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής και τον κ. Χρήστο Σιγάλα, επίτιμο σχολικό σύμβουλο, μέλος της Επιτροπής για την «Βουλή των Εφήβων».

Θα ήθελα να σας συστηθώ. Είμαι η Ελένη Μακρή-Θεοδώρου, βουλευτής Φθιώτιδας της Ν.Δ. Εκλέγομαι για πρώτη φορά, άρα, όπως και εσείς, βρίσκομαι για πρώτη φορά Βουλευτής για πρώτη φορά Πρόεδρος σε αυτήν την επιτροπή. Είναι τιμή για μένα να είμαι σήμερα με νέους ανθρώπους. Προέρχομαι κι εγώ από τον χώρο της εκπαίδευσης. Είμαι εκπαιδευτικός στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και αισθάνομαι πολύ οικεία, διότι εκπροσωπείτε τον χώρο μου.

Η αίθουσα στην οποία βρισκόμαστε, εκτός από το αριθμητικό της χαρακτηριστικό, έχει ονομαστεί αίθουσα «Αθανασίου Κωνσταντ. Τσαλδάρη», ο οποίος ήταν ένας πολύ σημαντικός πολιτικός. Διετέλεσε για πολλά χρόνια βουλευτής, υπουργός, Πρόεδρος της Βουλής και ήταν υποψήφιος για Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Είχε πει χαρακτηριστικά σε μια δήλωσή του το 1996, στην εφημερίδα «Το Βήμα»: «Στη δημοκρατία ο χώρος είναι ανοιχτός για νέες ιδέες, για νέες εφαρμογές, για νέες αναζητήσεις. Τίποτε δεν είναι οριστικό και μόνιμο, εκτός από την ελευθερία. Τα πάντα μπορούν να επιδιωχθούν, εκτός από την κατάργηση της δημοκρατίας και τίποτα δεν μπορεί να μπαίνει πάνω από το έθνος και την πατρίδα.».

Όπως καταλαβαίνετε τις δικές σας ιδέες, τις νέες ιδέες, τις φρέσκες ιδέες είμαστε εδώ για να ακούσουμε σήμερα, γιατί είστε οι άνθρωποι που θα σηματοδοτήσετε το μέλλον αυτής της χώρας. Ακούτε συχνά γύρω σας για την απαξίωση της πολιτικής και των πολιτικών. Είναι ένα συνηθισμένο φαινόμενο, διότι οι άνθρωποι, κάτω

από την οργή της πολιτικής κρίσης, είναι δικαιολογημένοι να το λένε, όμως, εσείς ως νέοι άνθρωποι μπορείτε να κάνετε τη διαφορά και να εκφράζετε το διαφορετικό και το καινούργιο. Να ξέρετε πάντα ότι δεν είναι όλοι άνθρωποι ίδιοι. Ο καθένας έχει τη διαφορετικότητά του. Αυτό είναι θετικό. Έχει τη γνώμη του, έχει την άποψή του.

Όπως έχουμε πει, το θέμα μας είναι για την σχολική βία και τον εκφοβισμό. Είναι γνωστό σας φαινόμενο. Συνήθως ο όρος χρησιμοποιείται για να περιγράψει το φαινόμενο που τελευταία έχει προσλάβει ανησυχητικές διαστάσεις και θεωρείται πλέον κοινωνικό πρόβλημα. Ορίζουμε μια κατάσταση κατά την οποία ασκείται εσκεμμένη, απρόσκοπτη, συστηματική και επαναλαμβανόμενη βία και επιθετική συμπεριφορά, με σκοπό την επιβολή και την πρόκληση σωματικού και ψυχικού πόνου σε μαθητές από συμμαθητές, τόσο στο χώρο του σχολείου όσο και έξω απ' αυτόν. Ο άμεσος εκφοβισμός, διάδοση μιας ψευδούς εικόνας, οι απειλές, ο εκφοβισμός, τα χτυπήματα, ο ρατσιστικός, σεξουαλικός, τεχνολογικός εκφοβισμός, μέσω κινητού τηλεφώνου ή διαδικτύου, ο εξαναγκασμός σε κοινωνικό αποκλεισμό, σε συνδυασμό με την κλοπή ή την καταστροφή προσωπικών αντικειμένων συμπληρώνουν το φάσμα της ενδοσχολικής βίας.

Αυτό το φαινόμενο που ξεφεύγει από τα πλαίσια ενός καβγά στο σχολείο μικρής διάρκειας και έντασης αποτελεί μορφή επιθετικής συμπεριφοράς, εμφανίζεται στη σχολική πραγματικότητα και έχει σοβαρές επιπτώσεις στην ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού και του εφήβου, αλλά επηρεάζει σε πολύ μεγάλο βαθμό και τη διαδικασία της μάθησης. Ο μαθητής-θύμα κυριαρχείται πέρα από άγχος, ανασφάλεια και χαμηλή αυτοεκτίμηση, αρνείται να πάει στο σχολείο, με άμεση συνήθως συνέπεια την πτώση των σχολικών επιδόσεων, ενώ συχνά παρατηρείται σ' αυτόν διαταραχή στη διατροφή και στον ύπνο του. Επιπροσθέτως, ο μαθητής αισθάνεται ντροπή, φόβο, μοναξιά, κατάθλιψη, ενώ σε ακραίες περιπτώσεις μπορεί να έχουμε και αυτοκτονικά σύνδρομα.

Τον λόγο έχει η κ. Τσάγκαρη.

ΜΑΡΙΑ ΤΣΑΓΚΑΡΗ (Ειδική επιστήμονας στο Συνήγορο του Πολίτη- Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού- Ψυχολόγος): κατ' αρχάς, θα ήθελα να ευχαριστήσω το Προεδρείο. Είναι σήμερα δεύτερη ημέρα και μπορώ να πω ότι ίσως να είμαι εξίσου ενθουσιασμένη, όσο και εσείς, διότι η επικοινωνία που είχα και η ακρόαση όλων των προβληματισμών από τις προηγούμενες ομάδες σας, με έκανε να αλλάξω λίγο τον ρυθμό και τον τρόπο με τον οποίο θα απευθύνω σήμερα σε εσάς κάποιες επιστημονικές από την πλευρά του Συνηγόρου του Παιδιού. Ως προς την ειδικότητά μου, είμαι ψυχολόγος, οπότε θα ακούσετε περισσότερο θέματα του δικού μου πεδίου και λιγότερο νομικών θεμάτων που είναι ίσως λίγο «ξύλινα» για όλους εμάς που δεν είμαστε σ' αυτό το πεδίο.

Πρώτα απ' όλα, ο δικός μας ρόλος στο Συνήγορο του Πολίτη, στο τμήμα που ασχολείται με τα δικαιώματα του παιδιού, είναι η υλοποίηση του διεθνώς αναγνωρισμένου θεσμού του Συνηγόρου του Παιδιού, που σημαίνει πολύ απλά την προάσπιση και προαγωγή των δικαιωμάτων παιδιών 0-18 ετών, ανεξαρτήτως της φυλής, του χρώματος, μορφής ή διάκρισης και ουσιαστικά προσπαθούμε να έχουμε όσο βασικό εργαλείο δουλειάς μας τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού που είναι και εργαλείο δουλειάς όλων όσων φορέων, υπηρεσιών ή οργανώσεων ασχολούνται με θέματα που έχουν να κάνουν με τα δικαιώματά σας.

Ευχαριστώ πάρα πολύ για την εισαγωγή της κυρίας Προέδρου, διότι έκανε μια πολύ καλή σκιαγράφηση του φαινομένου του bullying. Θα ήθελα να επισημάνω ότι πολλές φορές αυτά που περιγράψατε ως χαρακτηριστικά που παρουσιάζουν τα θύματα, πολλές φορές τα παρουσιάζουν και οι θύτες. Δηλαδή, είναι ένα είδος συγκοινωνούντων δοχείων. Πολλές φορές παιδιά που έχουν υπάρξει θύτες, μπορούν αργότερα να γίνουν θύματα ή το αντίθετο. Προσπαθήστε να δείτε και να έχετε μέσα στο μυαλό σας, όταν επεξεργάζεστε προτάσεις, αυτές να ανταποκρίνονται τόσο στην πρόληψη και την αντιμετώπιση κρίσεων, που θα έχουν αποδεκτές παιδιά, συμμαθητές-θύματα, αλλά και για την αντιμετώπιση και στήριξη των θυτών. Όταν μπορούμε να σταματήσουμε το φαινόμενο στην πρώτη εκδήλωσή του ή σε κάποια πρώτη αρχική μορφή, στην πρόληψή του, θα πρέπει να ακουμπάμε τόσο τους θύτες όσο και τα θύματα. Είναι πολύ σημαντικό.

Η κυρία Πρόεδρος μίλησε ήδη για τη σκοπιμότητα, την επανάληψη και την ανισορροπία δύναμης, που είναι τα βασικά κριτήρια σε οποιαδήποτε μορφή εκφοβισμού, είτε αυτός είναι σωματικός, είτε λεκτικός, είτε είναι έμμεσος κοινωνικός ή ψυχολογικός, είτε είναι ηλεκτρονικός, που σημαίνει ότι θα πρέπει να υπάρχει μια σκόπιμη συμπεριφορά, ένας σχεδιασμός, μία επανάληψη. Θα ήθελα να διευκρινίσω εδώ από τις εμπειρίες του Συνηγόρου του Πολίτη από τις επισκέψεις μας σε σχολεία αλλά και από τη διαχείριση αναφορών, ότι η επανάληψη πολλές φορές δεν σημαίνει σε ένα σχολείο, σε μια σχολική κοινότητα, στο ίδιο παιδί θύμα αλλά είναι πιθανόν επανάληψη της ίδιας συμπεριφοράς ή από τον ίδιο θύτη, σε πολλαπλά παιδιά μαθητές.

Επίσης, θα ήθελα να τονίσω κάτι πάρα πολύ σημαντικό, γιατί ξέρω ότι παίρνετε αρκετό χρόνο για να καταθέσετε προτάσεις και να προβληματιστείτε μεταξύ σας, που είναι και ο σκοπός αυτής της συνάντησης. Όταν μιλάμε για θέματα βίας μεταξύ ενηλίκων θα πρέπει να είμαστε πάρα πολύ προσεκτικοί. Να αποφεύγουμε ορισμούς, όπως και τη σύνδεση του σχολικού εκφοβισμού με τη νεανική παραβατικότητα ή με κάθε μορφής ποινικής παραβατικότητας. Δεν υπάρχει καμία έρευνα αυτή τη στιγμή, στην Ελλάδα αλλά και διεθνώς, που να συνδυάζει και να συνδέει άμεσα και αμφίδρομα την εκδήλωση κάποιων παραβατικών συμπεριφορών σχολικού εκφοβισμού με την παραβατική συμπεριφορά, η οποία μπορεί να γίνει αντικοινωνική και αργότερα ποινικοποιημένη. Αυτό το λέω, γιατί πολλές φορές έχουμε ακούσει από σχολεία, από γονείς, προβληματισμό για την ύπαρξη συμμοριών, όπως οι ίδιοι τους λένε, για την ύπαρξη παιδιών τα οποία είναι παραβάτες. Αυτοί είναι αυθαίρετοι ορισμοί και να είστε λίγο προσεκτικοί όταν τους χρησιμοποιείτε. Μιλάμε για το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού, μιλάμε για συγκεκριμένους πρωταγωνιστές που είναι το παιδί θύτης, το παιδί θύμα ή η ομάδα των παιδιών και οι αμέτοχοι θεατές ή μάρτυρες αυτών. Αυτοί μπορεί να είναι τα ανήλικα παιδιά και

μπορεί να είναι και οποιοδήποτε άλλος που είναι μέλος της σχολικής κοινότητας. Σαφέστατα δεν αφήνουμε ποτέ έξω την ομάδα των γονέων, οι οποίοι θα πρέπει να συμπαρίστανται και να συνυπάρχουν, ανοίγοντας διάλογο και σε επίπεδο πρόληψης αλλά και σε επίπεδο παρέμβασης.

Αυτό το οποίο προσπαθούμε να κάνουμε εμείς, ως Συνήγορος του Παιδιού, είναι να αναδείξουμε την ανάγκη της εφαρμογής ειδικών δράσεων και παρεμβάσεων που να εστιάζουν στην πρόληψη αλλά και στην αντιμετώπιση της βίας. Για κάτι τέτοιο όμως, προϋποθέτει πριν από τις δράσεις αυτές να διασφαλίσουμε συνθήκες γενικότερης καλής λειτουργικότητας και ευνομίας μέσα στη σχολική κοινότητα, παράλληλα με την ανάπτυξη της δημιουργικότητας και κλίματος συνεργασίας, συμμετοχής και αλληλοσεβασμού μεταξύ των μαθητών, των γονέων και των εκπαιδευτικών. Να μην αφήνουμε καθόλου απέξω την ανάγκη διασύνδεσης της σχολικής κοινότητας με τους φορείς και τις οργανώσεις της ευρύτερης κοινότητας και κοινωνίας. Άκουσα και τον προβληματισμό στη χθεσινή υποομάδα σας, ότι δεν υπάρχει σχολικός ψυχολόγος σε κάθε σχολείο. Υπάρχει η ανάγκη στήριξης από ειδικούς επιστήμονες. Μέχρι να μπορέσει η πολιτεία να θέσει τέτοιες πολύ καλές προϋποθέσεις, αν μη τι άλλο, σε κάθε εκπαιδευτική περιφέρεια, καλόν θα είναι να μπορεί κάθε εκπαιδευτική περιφέρεια να διασυνδέεται με αυτές τις υπηρεσίες πρόνοιας που θα μπορούν άμεσα να συμπαρασταθούν μετά από αίτημα των γονέων αλλά και της εκπαιδευτικής κοινότητας, σε τέτοια περιστατικά. Άρα, καλό είναι να το λάβετε και αυτό υπόψη σας.

Σχετικά με δράσεις μπορούν να γίνουν, εμείς έχουμε καταθέσει προτάσεις στο Υπουργείο Παιδείας και στο καινούργιο μάρφωμα που έχει δημιουργηθεί πρόσφατα και εποπτεύεται από αυτό, το «Παρατηρητήριο Πρόληψης της Σχολικής Βίας και του Εκφοβισμού», που κάνει μια προσπάθεια ακριβώς να δημιουργήσει την υποδομή εκείνη μέσα από τη συλλογή ενός συνόλου προτάσεων από εμπειρογνώμονες, φορείς ή αρχές, όπως είμαστε και εμείς. Προτάσεις, οι οποίες να ακουμπάνε, όχι μόνο στην αντιμετώπιση σε επίπεδο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης αλλά και στην αντιμετώπιση του φαινομένου σε επίπεδο Προσχολικής Αγωγής, αλλά και Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Υπάρχουν, λοιπόν, δύο διαφορετικά πεδία προτάσεων, τα οποία έχουμε καταθέσει -και τα οποία πολύ σύντομα θα μπορείτε να τα δείτε ανηρημένα στην ιστοσελίδα μας, στα φυλλάδια που έχετε στα χέρια σας και σας έχουν μοιραστεί- όπου μπορείτε να δείτε ότι οι προτάσεις αυτές ακουμπάνε στο πεδίο της πρόληψης του φαινομένου στα σχολεία ξεχωριστά και στο επίπεδο της διαχείρισης. Το επίπεδο της πρόληψης και διαχείρισης χρειάζεται συμμετοχή όλων των εταίρων του σχολείου. Το τονίζω αυτό πολλές φορές, γιατί αισθάνομαι ότι είναι ανάγκη στις προτάσεις που θα καταθέσετε να φαίνεται εμφανώς ο ρόλος των εκπαιδευτικών, των γονέων και ο ρόλος των ίδιων των μαθητών.

Επίσης, δεν είναι καθόλου ήσσονος σημασίας η συνδρομή των οργάνων των εκπαιδευτικών, τα οποία υπάρχουν σε επίπεδο περιφέρειας, όπως είναι οι Συμβουλευτικοί Σταθμοί Νέων, όπως είναι οι Σχολικοί Σύμβουλοι σε κάθε περιφέρεια. Θα πρέπει, λοιπόν, να τους κινητοποιήσουμε όλους, ούτως ώστε να μπορέσουμε να έχουμε θετικό αποτέλεσμα προς το δικό σας συμφέρον.

Κλείνοντας με έναν τόνο αισιοδοξίας, θα ήθελα να τονίσω ότι υπάρχουν πολλές παράλληλες δράσεις οι οποίες γίνονται για την ανάδειξη, ευαισθητοποίηση του γενικού πληθυσμού στο φαινόμενο της καταπολέμησης και της πρόληψης της σχολικής βίας και εκφοβισμού. Ένα από αυτά είναι η εκστρατεία που γίνεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μέσα από ένα πρόγραμμα το οποίο ολοκληρώνεται με τη συνεργασία πέντε ευρωπαϊκών χωρών και εποπτεύεται και στην Ελλάδα από ελληνική Μ.Κ.Ο. και επίσης, η καθιέρωση εδώ και δύο χρόνια -ελπίζουμε να συνεχιστεί αυτό και να θεσμοθετηθεί και με την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, πράγμα το οποίο μεθοδεύεται ήδη από Βουλευτές μας- μιας πανελληνίας ημέρας καταπολέμησης της βίας στο σχολείο, που αυτό είναι απλώς ενδεικτικό και υπομνηστικό. Η καταπολέμηση θα πρέπει να γίνεται σε καθημερινό επίπεδο, απλά θα είναι κάτι το οποίο θα βοηθάει μέσα από στοχευμένες δράσεις, οι οποίες θα αναδεικνύονται σε επίπεδο σχολείων, σχετικά με την καταπολέμηση της βίας στο σχολείο καθ' όλη τη διάρκεια και καθ' όλο το χρόνο. Η ημέρα αυτή για το 2012-2013 ήταν η 6η Μαρτίου. Τώρα, αν σε ευρωπαϊκό επίπεδο θεσμοθετηθεί μια ευρωπαϊκή ημέρα πιθανόν να αλλάξει. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ και για το χρόνο τον οποίο σεβαστήκατε. Όπως ξέρετε, θα ξεκινήσουμε από την Εισηγήτρια, η οποία έχει χρόνο 6 λεπτών για να κάνει την εισήγηση της και θέλω σε αυτήν τη διάρκεια, σε ένα χαρτάκι, όποιος θέλει να μιλήσει να γράψει το όνομά του και οπωσδήποτε την περιφέρεια την οποία εκπροσωπεί. Θα περάσει κάποιος να μαζέψει τα χαρτάκια για να έχουμε τη σειρά των ομιλητών.

Τον λόγο έχει η Εισηγήτρια έφηβη βουλευτής, κυρία Όλγα Παπαθεοδώρου από την Α' Αθήνας.

ΟΛΓΑ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ (Α' Αθήνας - Εισηγήτρια): Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί έφηβοι βουλευτές, βρίσκομαι σε αυτή τη θέση για να παρουσιάσω σύντομα το πρόβλημα του σχολικού εκφοβισμού που προσλαμβάνει εκρηκτικές διαστάσεις, καθώς βαθαίνει η κρίση και καταρρέουν οι θεσμοί κοινωνικής συνοχής.

Καθημερινά, γινόμαστε μάρτυρες της σωματικής και ψυχολογικής βίας που τρομοκρατεί τους μαθητές που μειονεκτούν και ιδίως όσους κινούνται στο περιθώριο. Ο ρατσιστικός εκφοβισμός, η σεξουαλική παρενόχληση, οι απειλές και ο δημόσιος εξευτελισμός, κυρίως με τη χρήση του διαδικτύου, διαμορφώνουν δύο ομάδες, τους νταήδες και τα θύματα, που ανυπεράσπιστα και χωρίς βοήθεια οδηγούνται στην αυτολύπηση, την ανασφάλεια, ακόμα και σε αυτοκαταστροφικές πράξεις.

Από την άλλη πλευρά μεταφέρουν στο σχολείο τα ενδοοικογενειακά τους προβλήματα, που μεταφράζονται σε δυσκολία προσαρμογής στο σχολικό θεσμό, εκφράζοντας μέσω της βίας, τα συμπλέγματα αποκλεισμού που τους διακατέχουν. Έτσι, η χώρα μας οδηγείται στην 4^η θέση σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, με τα αγόρια να κατέχουν την πρωτιά και τα κορίτσια να ακολουθούν κατά πόδας. Το ερώτημα που γεννιέται άμεσα και θέτει προ των ευθυνών την πολιτεία, τους εκπαιδευτικούς φορείς, τους γονείς και περισσότερο από όλους

τους ίδιους τους μαθητές, είναι η στάση που πρέπει να κρατήσουμε και η οργάνωση που πρέπει να έχουμε, ώστε να περιορίσουμε σε πρώτη φάση, αυτή την ανθρωποφαγική πραγματικότητα, η οποία μεταφέρεται αργότερα από το σχολικό περιβάλλον στον κοινωνικό ιστό.

Πρώτο βήμα πρέπει να είναι η πρόληψη τέτοιων συμπεριφορών που επιβάλλει ένα σχολείο ισότητας, σεβασμού της διαφορετικότητας, τόσο από την πλευρά του δασκάλου όσο και των μαθητών. Όπως και σε κάθε μορφή παθολογίας, η πρόληψη είναι σημαντικότερη από την τιμωρία, που όσον αφορά στο bullying μπορεί να οδηγήσει στα εντελώς αντίθετα αποτελέσματα. Η πρόληψη θα οδηγήσει σε μια έμμεση προστασία των μελών της σχολικής κοινότητας από την απειλή ή την εκφρασμένη βία. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη συνεργασία τόσο των γονέων των θυτών όσο και των θυμάτων. Μόνο με αυτή τη συνεργασία θα περιοριστεί η μεταφορά των ενδοοικογενειακών προβλημάτων στο σχολικό χώρο. Παράλληλα, όλοι μας, πρέπει να σπάσουμε τον κώδικα σιωπής που συνοδεύει τον εκφοβισμό. Κάθε μαθητής θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να εκφράζει ελεύθερα προς τη σχολική ομάδα και τους εκπαιδευτικούς, τα παράπονά του, ώστε να εγγυάται έτσι η ψυχολογική υποστήριξη και προστασία του από τις βίαιες συμπεριφορές των συμμαθητών του. Καίριος είναι και ο ρόλος των ίδιων των μαθητών που μέσα από τους θεσμούς μας και τη δημιουργία ομάδων φιλίας, θα παρεμβαίνουμε σε περιπτώσεις περιθωριοποίησης ή αποκλεισμού συμμαθητών μας, ώστε να προλαμβάνουμε το πρόβλημα στη γέννησή του και σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς του σχολείου μας. Επειδή ούτε εμείς ούτε οι δάσκαλοί μας είμαστε ψυχολόγοι, είναι προφανώς αναγκαίο κάθε σχολική ομάδα να υποστηρίζεται από τον ειδικευόμενο παιδοψυχολόγο, που θα παρεμβαίνει δραστικά για την αντιμετώπιση των συγκρούσεων.

Τέλος, και για να «σπάσει» όπως είπαμε ο κώδικας της σιωπής, ώστε να αποδεχθεί η σχολική κοινότητα το πρόβλημά της και να το αντιμετωπίσει, πρέπει να οργανωθούν εκδηλώσεις ενημέρωσης, συγκεντρώσεις που ενισχύουν τις φιλικές σχέσεις μεταξύ των μαθητών και θα ελέγχουν την εγγενή βία και την επιθετικότητα, ειδικά της εφηβείας.

Κλείνοντας, θέλω να τονίσω την προσωπική ευθύνη του καθενός και όχι μόνο σαν μέλος της σχολικής κοινότητας, αλλά και σαν διαδικτυακός χρήστης, καθώς το διαδίκτυο αποτελεί όλο και περισσότερο το «μακρύ χέρι» του εκφοβισμού και του δημόσιου εξευτελισμού. Η ελάχιστη ανθρωπιά και ο σεβασμός προς το συνάνθρωπό μας επιβάλλει την προσωπική μας εγρήγορση και τη μάχη με το ρατσισμό, όπου και όταν αυτός εκδηλώνεται. Σας ευχαριστώ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ευχαριστούμε την έφηβο βουλευτή Όλγα Παπαθεοδώρου, που ήταν συνοπτική στην εισήγησή της, αλλά καίρια. Είπε κάτι πολύ σημαντικό, ότι το πιο βασικό στην ενδοσχολική βία, είναι το να μιλάει κανένας και να αναδεικνύει το πρόβλημα και όχι να το «βάζει κάτω από το χαλί». Μόνο έτσι μπορεί να αντιμετωπιστεί η ενδοσχολική βία.

Όσον αφορά στη διαδικασία της συνεδρίασης, θα πάρουν το λόγο όσοι έχουν δηλώσει ότι θέλουν να μιλήσουν και ο χρόνος είναι 3' για τον καθένα. Όπως γνωρίζετε, και όπως είναι φυσικό, στο ναό της δημοκρατίας, ο καθένας μπορεί να πει ελεύθερα την άποψή του, ακόμη και αν κάποιος διαφωνούμε με αυτή, οφείλει να την καταθέσει, βέβαια με σεβασμό και στα πλαίσια της κοσμιότητας.

Τον λόγο έχει η έφηβος βουλευτής Ευφροσύνη Στεργιοπούλου, από το Νομό Φθιώτιδας.

ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΣΤΕΡΓΙΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Φθιώτιδας): Κυρία Πρόεδρε, έφηβοι βουλευτές, μέλη της Επιτροπής, όπως έχει ήδη αναφερθεί, το ζήτημα που μας απασχολεί είναι η σχολική βία, τα φαινόμενα εκδήλωσης και οι τρόποι απαλοιφής της. Ειδικότερα, τα αυξανόμενα προβλήματα συμπεριφοράς, η επιθετικότητα, η βία, τα φαινόμενα που ενδεχομένως να συνδέονται και με παραβατικές συμπεριφορές, αποτελούν μια ανησυχητική πραγματικότητα στο σύγχρονο σχολικό τοπίο. Τα φαινόμενα αυτά αξίζει να μελετηθούν και θα πρέπει να τα δούμε ως συμπτώματα βαθύτερων προβλημάτων και δομικών ελλείψεων της ελληνικής κοινωνίας και του ελληνικού σχολείου. Οι κοινωνιολόγοι μιλούν για αποσταθεροποιητικό περιβάλλον που δημιουργεί μεγάλα κενά στην κοινωνικοποίηση και τη διαπαιδαγώγηση του παιδιού, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται υψηλότερα ποσοστά προβληματικής συμπεριφοράς και παραβατικότητας σε παιδιά και εφήβους.

Προκειμένου να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά τέτοιες παραβατικές συμπεριφορές των παιδιών στο σχολικό περιβάλλον, θα πρέπει να ληφθούν αξιόλογα μέτρα. Ενδεικτικά, αναφέρω τα εξής : σε επίπεδο σχολείου και τάξης, αναγκαία καθίσταται η σύνταξη σχολικής επιτροπής ενάντια στον εκφοβισμό και την ενδοσχολική βία. Επίσης, η συζήτηση στην τάξη για τον ορισμό και τις μορφές της ενδοσχολικής βίας και του εκφοβισμού. Ωστόσο, ας μην ξεχνάμε, ότι και κάθε μέλος της σχολικής κοινότητας οφείλει να συμπαρασταθεί στο παιδί και να αποτρέψει κάθε είδους παραβατικότητας αυτού και συγκεκριμένα, αναφέρομαι στον διευθυντή, τους εκπαιδευτικούς, τους συμμαθητές, καθώς και τους γονείς του παιδιού που εκφοβίζουν. Όλα τα παραπάνω για να αποτελούν μια ψηλαφητή και όχι ουτοπική πραγματικότητα, θα πρέπει να αποτελέσουν άμεσες δράσεις σε επίπεδο πρόληψης και αντιμετώπισης, στις οποίες θα συμβάλει όχι μόνον το σχολείο, αλλά και όλοι οι κοινωνικοί φορείς. Σας ευχαριστώ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η έφηβος βουλευτής Σταυρούλα Σιτζίμη, Επικρατείας.

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΣΙΤΖΙΜΗ (Επικρατείας): Αγαπητοί έφηβοι βουλευτές, κυρίες και κύριοι θα ήθελα και εγώ με τη σειρά μου να εκφράσω τις σκέψεις και τους προβληματισμούς μου σχετικά με τον σχολικό εκφοβισμό. Αρχικά, η σχολική βία εκφρασμένη με διάφορες μορφές, έχει παρατηρηθεί από πολύ παλιά και δεν είναι νέο φαινόμενο. Κάθε μορφή βίας έχει κατά καιρούς παρουσιαστεί και δυστυχώς, συνεχίζει να υφίσταται στο χώρο του σχολείου, προβληματίζοντας και συνταράσσοντας το πανελλήνιο για το ρόλο του σύγχρονου σχολείου και για το κατά πόσο ασφαλή είναι τα παιδιά. Ερωτηματολόγια που συμπληρώνουν οι ίδιοι οι μαθητές,

καταδεικνύουν πως σχεδόν ένα στα έξι παιδιά, έχει πέσει θύμα βίας είτε σωματικής είτε ψυχολογικής είτε σεξουαλικής, καθώς και θύμα ηλεκτρονικού εκφοβισμού του λεγόμενου cyber bullying που εκδηλώνεται μέσα από το διαδίκτυο από συμμαθητές μεγαλύτερων τάξεων, που συνήθως διαθέτουν τέτοιο σωματότυπο που φαίνεται να φανερώνει επιθυμία επιβολής. Κατά ένα μεγάλο ποσοστό, τα παιδιά θύματα ντρέπονται να φανερώσουν το γεγονός ακόμη και στα πιο κοντινά τους άτομα, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται η ψυχοσυναισθηματική τους ανάπτυξη. Είναι αποδεδειγμένο πλέον, ότι η κοινωνία και οι δομές της είναι αυτές που γεννούν τη βία.

Για να μην καταντήσει το σχολείο εκτροφείο βίας, αλλά πολέμιος του εν λόγω φαινομένου, θα πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα με δραστικά και πρωτοπόρα μέτρα. Το συχνό ερώτημα είναι, τι κάνουμε σε αυτή την περίπτωση; Καταρχάς, οι γονείς που το παιδί τους έχει πέσει θύμα βίας, μπορούν να το διαγνώσουν μόνο μέσα από την καθημερινή επικοινωνία μαζί του και να το πλησιάσουν συναισθηματικά προσφέροντάς του ασφάλεια, έτσι ώστε, να του εκμαιεύσουν τυχόν πληροφορίες. Έπειτα, πρέπει να δώσουμε απάντηση στο ποιος είναι ο ρόλος των εκπαιδευτικών. Μέλημα, λοιπόν, του κράτους, οφείλει να είναι η παιδαγωγική κατάρτιση των καθηγητών, ώστε να διαχειρίζονται τη διαφορετικότητα του κάθε παιδιού και κάθε αντίστοιχης συμπεριφοράς. Να μάθουν να αντιμετωπίζουν κάθε φαινόμενο βίας με ανωτερότητα και αδιαφορία, έτσι ώστε ο θύτης να χάσει σιγά – σιγά το ενδιαφέρον του. Παράλληλα, πιστεύω, πως για την εξάλειψη αυτού του φαινομένου, κύρια μέριμνα πρέπει να είναι η δημιουργία αθλητικών εγκαταστάσεων οι οποίες θα λειτουργούν ως μέσο εκτόνωσης και διοχέτευσης ενέργειας των παιδιών από το άγχος και την πίεση. Συνεπώς προκειμένου να υπάρξει ουσιαστική πρόληψη του εκφοβισμού και της βίας, είναι απαραίτητο να υλοποιηθούν δράσεις και αυτό, διότι ο εκφοβισμός συνιστά παραβίαση των δικαιωμάτων του ατόμου, αποτελεί ένα πρόβλημα με πολλαπλές κοινωνικές διαστάσεις και τέλος, μια κοινωνία, η οποία αγνοεί ή παραβλέπει τον εκφοβισμό, είναι μια κοινωνία, η οποία έχει χάσει το σεβασμό των μελών της, οπότε όλοι οφείλουμε να έχουμε κατά νου, ότι η βία δεν είναι μαγκιά. Σας ευχαριστώ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η έφηβος βουλευτής Μαρία Τουτουντζιδάκη.

ΜΑΡΙΑ ΤΟΥΤΟΥΝΤΖΙΔΑΚΗ (Νομός Ρεθύμνου): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι, αγαπητοί συνάδελφοι έφηβοι βουλευτές θα συμφωνήσω με όσα ειπώθηκαν παραπάνω και θα ήθελα και εγώ με τη σειρά μου να προσθέσω δύο λόγια. Πραγματικά στις ημέρες μας έχει αρχίσει να αναπτύσσεται ένα πολύμορφο φαινόμενο που είναι ο εκφοβισμός στους ενδοσχολικούς χώρους. Αυτό αποτελεί σύννηθες φαινόμενο. Βασικό αίτιο στις ημέρες μας που προκαλεί αυτό το φαινόμενο θεωρώ ότι είναι η οικονομική κρίση που έχει η χώρα μας και οι ευρύτερες περιοχές. Λόγω της οικονομικής κρίσης πολλά παιδιά φοβούνται να εκδηλωθούν και κάποια άλλα θέλουν να δείξουν ότι είναι πιο ισχυρά από άλλα παιδιά και προκαλούν καταστροφές στους ενδοσχολικούς χώρους και ακόμη προσβάλλουν άλλους συμμαθητές τους.

Για να μπορέσουμε να ξεπεράσουμε αυτό το φαινόμενο θεωρώ ότι οι θύτες όπως και τα θύματα χρειάζονται ψυχολογική υποστήριξη. Θα μπορούσε να διδαχθεί στα σχολεία ένα μάθημα και αντί να ασχολούμαστε με μαθήματα όπως είναι τα αρχαία κ.λπ. που δεν θα τα χρησιμοποιήσουμε τόσο θα μπορούσαμε να ασχοληθούμε περισσότερο με το τι συμβαίνει γύρω μας.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Η σχολική βία δεν είναι κάτι που μπορεί να διδαχθεί, αλλά πρέπει να αποκτηθούν όλες εκείνες οι δεξιότητες και ικανότητες που μπορούν να την αντιμετωπίσουν. Πρέπει μέσα στα μαθήματα του σχολείου να υπάρχει και η στήριξη, αλλά θεωρώ ότι δεν είναι μέρος ενός συγκεκριμένου μαθήματος.

Το λόγο έχει ο έφηβος βουλευτής Αναστάσιος Τσίκουρας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΤΣΙΚΟΥΡΑΣ (Νομός Αχαΐας): Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα να ξεκινήσω με μια αναφορά στον σχολικό εκφοβισμό. Όντως είναι ένα πρόσφατο φαινόμενο το οποίο έχει εμφανιστεί στην Ευρώπη και έχει έρθει από την Αμερική. Εγώ θα διαφωνήσω με την άποψη ότι είναι ένα διαδεδομένο φαινόμενο στην Ελλάδα. Νομίζω ότι δεν είναι τόσο διαδεδομένο όσο φαίνεται από τα ποσοστά και αυτό το κρίνω από τη δική μου εμπειρία. Δηλαδή, στη δική μου πόλη και σε άλλες περιοχές που έχω ρωτήσει δεν είναι τόσο διαδεδομένο το φαινόμενο αυτό, αν και είναι σοβαρό. Ευτυχώς ή δυστυχώς το σχολείο είναι ο καθρέπτης της κοινωνίας μας και ό,τι συμβαίνει μέσα στο σχολείο μας συμβαίνει και μέσα στην κοινωνία. Επομένως, είναι προφανές ότι ο,τιδήποτε υπάρχει μέσα στο σχολείο, αργότερα οι ίδιοι άνθρωποι θα συμπεριφέρονται με τον ίδιο τρόπο στην κοινωνία.

Θα ήθελα να αναφέρω ως αίτιο του σχολικού εκφοβισμού την κρίση των ηθικών αξιών και όχι τόσο την οικονομική κρίση. Η κρίση των ηθικών αξιών, όπως είναι οι συμπεριφορές και τα πάντα για το χρήμα προς ίδιον όφελος, μας έχουν οδηγήσει σε μια κατάσταση κρίσης ηθικών αξιών. Παρόλα αυτά υπάρχουν και άλλα αίτια όπως είναι τα οικογενειακά προβλήματα, όπως τα ψυχολογικά προβλήματα των παιδιών και άλλα. Επιπλέον, θα ήθελα να αναφερθώ και στην παιδεία η οποία παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη αυτού του φαινομένου. Ένας άνθρωπος ο οποίος σέβεται τον συνάνθρωπό του, προφανώς δεν θα εκδηλώσει επιθετικές συμπεριφορές εναντίον του. Η δημόσια παιδεία, λοιπόν, πρέπει να βελτιωθεί σε μεγάλο βαθμό για να ξεπεραστεί το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας, καθώς ουσιαστικά μέσω του σχολείου μαθαίνουμε πολλά πράγματα και κυρίως πώς να συμπεριφερόμαστε.

Επίσης, θα ήθελα να αναφέρω ως μέτρο πρόληψης την ενημέρωση καθηγητών και μαθητών όχι μόνο για ό,τι αφορά την ενδοσχολική βία, αλλά και για το πώς θα πρέπει να συμπεριφέρονται ενάντια σε αυτήν. Επίσης, ακόμη το πώς θα πρέπει να ενημερώνονται για την ενδοσχολική βία και για το πώς θα πρέπει να συμπεριφέρονται όταν αντιμετωπίζουν ένα τέτοιο φαινόμενο και είναι μάρτυρες.

Κλείνοντας θα ήθελα να πω ότι συμφωνώ με τους υπόλοιπους ότι χρειάζεται μια ψυχολογική υποστήριξη ο θύτης και το θύμα για να ξεπεραστεί το πρόβλημα.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Αγαπητέ έφηβε βουλευτή, έθιξες ένα πολύ σοβαρό θέμα, ότι το φαινόμενο δεν είναι τόσο πολύ διαδεδομένο. Αυτό μας χαροποιεί ιδιαίτερα και μακάρι να είναι έτσι. Όμως, πρέπει να ασχοληθούμε με αυτό και το άλλο σοβαρό θέμα που έθεσες είναι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών για να μπορούν να αντιμετωπίσουν τέτοιες καταστάσεις μέσα στα σχολεία. Σε αυτό οφείλω να ομολογήσω ότι υπάρχει ένα σοβαρό έλλειμμα από πλευράς της πολιτείας και πρέπει να το αντιμετωπίσουμε.

Μαζί μας βρίσκεται και ο Γενικός Γραμματέας του Ιδρύματος της Βουλής κύριος Παύλος Σούρλας.

Το λόγο έχει ο έφηβος βουλευτής, Στέφανος Χαραλάμπους.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ (Κύπρος): Για τον σχολικό εκφοβισμό μερικά χρόνια πριν κανένας δεν θα νοιαζόταν πολύ. Δυστυχώς, ακόμη και τώρα δεν νοιάζονται πολύ με αυτό το θέμα. Όλα τα μέτρα που παίρνουμε και σχεδιάζουμε να πάρουμε δεν είναι αρκετά και αυτό συμβαίνει γιατί κανένας δεν σκέφτεται ότι πολλοί μαθητές δεν μιλούν για το πρόβλημα αυτό. Οι μαθητές δεν αισθάνονται βολικά να μιλούν για αυτό το θέμα σε ψυχολόγους επειδή δεν τους εμπιστεύονται.

Ακόμη, θα πρέπει να θεσπιστεί νόμος που να καθιστά αναγκαία την ύπαρξη σχολικού ψυχολόγου σε κάθε σχολείο, ώστε να παρέχεται η ψυχολογική υποστήριξη σε παιδιά θύματα.

Εκτός από το ότι η εκπαίδευση πιστεύω ότι δεν είναι αρκετά καλή στο να κάνει τους ανθρώπους αρκετά αισιόδοξους ώστε να λένε τα προβλήματά τους, δεν μιλάνε αρκετά στους ψυχολόγους, επειδή δεν πιστεύουν ότι μπορεί να τους βοηθήσουν αρκετά.

Οι άνθρωποι που πηγαίνουν στους ψυχολόγους, όλοι γενικά, λένε τα προβλήματά τους και περιμένουν από τους ψυχολόγους να τους δώσουν μια απάντηση στο πως θα βοηθήσουν τον εαυτό τους να γίνει καλύτερος.

Πιστεύω ότι το πρόβλημα είναι με αυτούς που ασκούν την βία, όχι με αυτούς που πηγαίνουν σε ψυχολόγους για να ζητήσουν βοήθεια, γι' αυτό πιστεύω ότι αρκετοί μένουν στην σιγή και δεν αναφέρουν σε άλλους τα προβλήματά τους, γιατί δεν πιστεύουν ότι μπορούν να τους βοηθήσουν με έναν καλό τρόπο.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Όπως είναι γνωστό η βία έχει δύο όψεις, τον θύτη και το θύμα και είναι και τα δύο πρόσωπα που θέλουν στήριξη και βοήθεια.

Το λόγο έχει η έφηβος βουλευτής Ναυσικά Τιμοθεάτου από την Β' Αθήνας.

ΝΑΥΣΙΚΑ ΤΙΜΟΘΕΑΤΟΥ (Β' Αθήνας): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αξιότιμοι κύριοι και κυρίες, όπως όλοι γνωρίζουμε συγκεντρωθήκαμε εδώ για να αντιληφθούμε τι πραγματικά είναι η σχολική βία. Σχολικός εκφοβισμός δεν ονομάζεται η συνηθισμένη διαφωνία μεταξύ μαθητών αλλά η εσκεμμένη βίαιη συμπεριφορά, είτε σωματική είτε πνευματική, από τον ισχυρότερο προς τον αδύναμο μαθητή.

Στόχος της σχολικής βίας είναι η δημιουργία φόβου και ανησυχίας, καθώς και ο σωματικός και ψυχικός πόνος.

Τέλος, θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε πως αποτελεί στόχο και το κοινωνικό κύρος ή ένα υλικό αγαθό. Ωστόσο, ο σχολικός εκφοβισμός έχει ποικίλες μορφές. Αρχικά πρέπει να τονίσουμε ότι δεν υπάρχει μόνο η σωματική αλλά και η λεκτική βία. Όμως, οι αιτίες ταυτίζονται και μερικές απ' αυτές, θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι ο έμμεσος εκφοβισμός, ο φυλετικός, ο σεξουαλικός και ο ηλεκτρονικός. Επίσης, η κλοπή και η καταστροφή προσωπικών αντικειμένων, η απειλή και ο εξαναγκασμός καθώς και ο κοινωνικός αποκλεισμός.

Δυστυχώς, στην εποχή μας η σχολική βία έχει εξαπλωθεί ραγδαία και αυτό διαπιστώνεται καθημερινά. Οι μαθητές – θύματα της σχολικής βίας αδυνατούν να υπερασπιστούν και να προστατεύσουν τον εαυτό τους. Επίσης, είναι άτομα που αισθάνονται αδυναμία και μοναξιά λόγω του οικογενειακού τους περιβάλλοντος, καθώς και νοιώθουν ανυπεράσπιστα εξαιτίας της οικονομικής και συναισθηματικής ανασφάλειας του περιγύρου τους.

Ωστόσο, θύματα αποτελούν τα παιδιά διαφορετικής εθνικότητας λόγω της εξωτερικής τους εμφάνισης ή της σωματικής τους ανεπάρκειας. Στην συνέχεια να αναφέρουμε ότι οι μαθητές – θύτες αποτελούν το 30,20% των μαθητών και είναι άτομα με μειωμένη σχολική επίδοση και ενδοοικογενειακά προβλήματα.

Βρίσκουν όμως καταφύγιο στην σωματική και λεκτική βία απέναντι στους συμμαθητές τους και είναι κάτι που τους κάνει να νοιώθουν ανώτεροι. Αξίζει να σημειωθεί πως η Ελλάδα έχει την 4η θέση στον σχολικό εκφοβισμό με ποσοστό 31,98%. Όμως, η σχολική βία δεν σταματά στο σχολικό περιβάλλον, τα περιστατικά του εκφοβισμού μέσω του Διαδικτύου έχουν αυξηθεί στο 20,93% των παιδιών. Ωστόσο, το τεράστιο αυτό πρόβλημα, αν καθηγητές και μαθητές ενώσουν την θέλησή τους για την εξόντωση του σχολικού εκφοβισμού, μπορούν να τον αφανίσουν και για να γίνει αυτό πρέπει να εφαρμόσουμε κάποιες προτάσεις λύσεων.

Πρώτον, θα μπορούσε να λάβει χώρα η πρόληψη και η προστασία των μελών της σχολικής κοινότητας από οποιαδήποτε απειλή ή άσκηση βίας σε βάρος τους.

Δεύτερον, εκπαιδευτικοί και μαθητές θα μπορούσαν να εκφράσουν ελεύθερα τις απόψεις τους ή τα παράπονά τους με σκοπό την αποτροπή της επανάληψης βίαιων συμπεριφορών.

Τρίτον, θα ήταν αποτελεσματικό, αν ο ρόλος των μαθητών ενισχυθεί, έτσι ώστε μέσα απ' αυτή την διαδικασία να δημιουργηθούν ομάδες ανάλογα με την δυνατότητα υποστήριξης από τους εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας.

Τέλος, επωφελές θα ήταν η ολική συνεργασία των μαθητών εντός ή εκτός του σχολικού περιβάλλοντος, δηλαδή για παράδειγμα η διοργάνωση μιας εκδήλωσης με ενημέρωση, συζήτηση και έκφραση. Επιπλέον, καινοτομική πράξη θα αποτελούσε η διανομή φυλλαδίων, όπου το περιεχόμενό τους είναι ειρηνικές

προδιαγραφές, εγρήγορση όλων μας με τον κοινό στόχο: την μείωση και εξάλειψη της σχολικής βίας μεταξύ μαθητών. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Νομίζω ότι η κυρία Τσάγκαρη θα συμφωνήσει μαζί σας για την περιγραφή του φαινομένου και για τις προτάσεις σας.

Το λόγο έχει η έφηβος βουλευτής Χρυσάνθη Συμεωνίδου από την Α' Αθήνας.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΣΥΜΕΩΝΙΔΟΥ (Α' Αθήνας): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αξιότιμα μέλη, όπως όλοι γνωρίζουμε το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού έχει λάβει αρκετά μεγάλες διαστάσεις τα τελευταία χρόνια στην χώρα μας. Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες η Ελλάδα είναι τέταρτη κατά σειρά στο σχολικό εκφοβισμό, με ποσοστό 31,98%.

Σχολικός εκφοβισμός μπορεί να είναι σωματικός, λεκτικός, φυλετικός, έμμεσος ή ηλεκτρονικός, κυρίως μέσω του Διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Ακόμα μπορεί να λάβει την μορφή καταστροφής προσωπικών αντικειμένων ή κοινωνικού αποκλεισμού. Τα παιδιά που υφίστανται σχολικό εκφοβισμό είναι αδύναμα πολλές φορές να προστατεύσουν τον εαυτό τους λόγω της οικονομικής ή και συναισθηματικής ανασφάλειας της οικογένειάς τους.

Ένα από τα αίτια του σχολικού εκφοβισμού, είναι το αίσθημα αδυναμίας των παιδιών – θυμάτων αλλά και το ανασφαλές οικογενειακό περιβάλλον τους. Εκτός από τα περιστατικά βίας μέσα στο σχολείο, αυξάνονται διαρκώς και τα περιστατικά εκφοβισμού μέσω του Διαδικτύου.

Ένα άλλο αίτιο του φαινομένου αποτελεί η υπερβολική, αλόγιστη πολλές φορές χρήση του Διαδικτύου από τους μαθητές. Καθώς το φαινόμενο του εκφοβισμού παρατηρείται όλο και πιο συχνά ανάμεσα σε μαθητές τα τελευταία χρόνια είναι αδήριτη ανάγκη να ληφθούν αποφασιστικά μέτρα από την πολιτεία αλλά και οι ίδιες οι οικογένειες των παιδιών να δραστηριοποιηθούν για την εξάλειψη ή έστω τον περιορισμό του φαινομένου.

Ένα μέτρο για την αποτροπή του προβλήματος αποτελεί η προστασία των μελών της σχολικής κοινότητας από οποιαδήποτε απειλή ή άσκηση βίας σε βάρος τους. Επίσης, αναγκαία θα ήταν η λήψη εγγυήσεων για την αποτροπή της επανάληψης βίαιων συμπεριφορών από τους μαθητές. Ακόμη σημαντική είναι και η συμβολή της οικογένειας στον περιορισμό του φαινομένου, η οποία μπορεί να προσφέρει στήριξη και προστασία στα παιδιά – θύματα αλλά και να συμβουλεύσει και να κατευθύνει θετικά τα παιδιά – θύτες.

Κατά την άποψή μου, το σημαντικότερο από τα μέτρα για την πρόληψη του φαινομένου, αποτελεί η παροχή μιας ολόπλευρης ανθρωπιστικής παιδείας στους μαθητές και όχι η απλή συσσώρευση γνώσεων. Το σχολείο μπορεί μέσα από διάφορα μαθήματα όπως η Κοινωνιολογία, η Ιστορία, η Λογοτεχνία, η Φιλοσοφία κ.ά., να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές ώστε να αποκτήσουν μια καλλιεργημένη και δυναμική προσωπικότητα, ώστε να μην υπάρχουν ούτε θύτες ούτε θύματα.

Επίσης, το σχολείο μπορεί να οργανώσει εκδηλώσεις ενημέρωσης, συζητήσεις, εκθέσεις που θα προάγουν τις καλές σχέσεις και την εγρήγορση όλων. Σας ευχαριστώ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Έθεσες το πιο σοβαρό θέμα, το θέμα της ανθρωπιστικής παιδείας το οποίο είναι το πιο σημαντικό. Παιδεία δεν είναι μόνο παροχή γνώσεων αλλά είναι καλλιέργεια πνεύματος, αυτό που στις μέρες μας νομίζω ότι το έχουμε ξεχάσει και έχουμε επικεντρωθεί στην κατάκτηση μιας εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Πρέπει να επαναπροσδιορίσουμε αυτό που θέλουμε για την παιδεία μας.

Το λόγο έχει η έφηβη βουλευτής Δήμητρα Μαναβή, Επικρατείας.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΑΒΗ (Επικρατείας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από τη δική μου μεριά θα ήθελα να εκφράσω την χαρά μου για την ευκαιρία αυτής της συνάντησης, μιας συνάντησης με ιδιαίτερο ενδιαφέρον και απ' ό,τι φάνηκε από την πρώτη στιγμή τουλάχιστον με ουσία.

Ως έφηβοι βουλευτές νομίζω πως έχουμε ειδικό καθήκον να εκφράσουμε τους προβληματισμούς και τις προτάσεις μας στο πλαίσιο ενός δημοκρατικού διαλόγου, που αποτελεί την πεμπτοουσία της πολιτικής ζωής. Αφού "τα πάντα είναι πολιτική", όπως έλεγε και ο Γκάντι, τα πάντα μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο και περιεχόμενο ενός ουσιαστικού και δημοκρατικού διαλόγου. Κυρίως, όμως μπορούμε να διαπραγματευτούμε φλέγοντα ζητήματα που απασχολούν σήμερα, εδώ και τώρα τις νεότερες γενιές, ανθρώπους της ηλικίας μου. Ενώ όλα που ίσως ακούγονται από το Περιτύλιο της Βουλής είναι σημαντικά, νομίζω πως το ισχυρότερο φόβητρο είναι ο σχολικός εκφοβισμός ή αλλιώς "bullying".

Ο σχολικός εκφοβισμός είναι μια πραγματικότητα και καθημερινά διαπιστώνεται η έντονη ανησυχία της εκπαιδευτικής κοινότητας και των μαθητών σχετικά με την εξάπλωση βίαιων συμπεριφορών ανάμεσα σε μαθητές. Από τη δική μου μεριά δεν διεκδικώ κάποιο μερίδιο σοφίας ούτε είμαι κομιστής προτάσεων που είναι έξω και πέρα από την άμεση εμπειρία μου, γι' αυτό και φωνές για επενδύσεις, επαρκέστερο θεσμικό πλαίσιο ή αποτελεσματικότερη δημόσια διοίκηση θα μπορούσαν να αναλυθούν καλύτερα από άλλους ειδικότερους.

Για λόγους πρακτικούς θα αναφερθώ σε απτά μέτρα που επηρεάζουν και επηρεάζονται άμεσα από το περιβάλλον στο οποίο κινούμαι, το σχολικό περιβάλλον. Πιστεύω ακράδαντα πως η σωστή προστασία των μελών της σχολικής κοινότητας αποτελεί το ισχυρότερο εργαλείο για την αντιμετώπιση του bullying στους νέους ανθρώπους. Μάλιστα θα ήθελα να τονίσω πως ο σχολικός εκφοβισμός επηρεάζει την ψυχολογία του θύματος και τον οδηγεί στην εσωστρέφεια και στην αδυναμία να ανυψώσει το ανάστημά του απέναντι στην αδικία. Για το λόγο αυτό καθίσταται ιδιαίτερα σημαντική η συνεργασία της σχολικής κοινότητας με τη διοργάνωση ομαδικών δραστηριοτήτων με το οποίο θα διασφαλίζεται ο πλουραλισμός και η κατανόηση πως ο καθένας έχει μια διαφορετική προσωπικότητα με στοιχεία ικανά να βοηθήσουν την επίτευξη ενός συλλογικού στόχου.

Τέλος, μείζονος σημασία κρίνεται η διοργάνωση ημερίδων με εισηγητές καταξιωμένους παιδοψυχολόγους, ώστε να ενημερώνουν τους μαθητές και να αποτρέπουν μέσα από τον ουσιαστικό διάλογο εκδηλώσεις τέτοιου φαινομένου. Ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ευχαριστούμε πολύ. Είστε οι πιο κατάλληλοι άνθρωποι να μιλήσετε, να καταθέσετε προτάσεις γιατί ακούτε, ζείτε, βιώνετε πιο έμμεσα αυτό το φαινόμενο, άρα είστε και οι πιο κατάλληλοι να πείτε και να περιγράψετε αυτό που πιθανόν να έχετε ζήσει εσείς ή μπορεί να το μεταφέρετε μέσα από φίλους σας ή από την προσωπική σας εμπειρία.

Το λόγο έχει η έφηβη βουλευτής Γεωργία – Ασημίνα Ροπόδη.

ΓΕΩΡΓΙΑ – ΑΣΗΜΙΝΑ ΡΟΠΟΔΗ (Α΄ Αθήνας): Κυρίες και κύριοι βουλευτές, θα ήθελα να πω ότι συμφωνώ με όσα προαναφέρθηκαν για το φαινόμενο αυτό, αλλά πιστεύω πως το να μιλάει κανείς δεν είναι τόσο εύκολο για πολλά από τα θύματα, καθώς δεν έχουν όλοι τον ίδιο δυνατό χαρακτήρα και τόση αυτοπεποίθηση για να υπερασπιστούν τον εαυτό τους ή να ζητήσουν βοήθεια, καθώς διακατέχονται από φόβο. Έτσι, εύλογο θα ήταν να δοθούν περισσότερα δικαιώματα στους καθηγητές, ώστε να αναλάβουν άμεσα μέτρα ώστε να προστατεύσουν κάποιο μαθητή και να τον σώσουν από αυτό το είδος βίας είτε είναι θύμα είτε θύτης χωρίς αυτό να χαρακτηριστεί ως εμπάθεια του καθηγητή προς το μαθητή.

Έτσι η δράση του σχολείου και των εκπαιδευτικών δεν θα παραμείνουν σε φυλλάδια ή ενημερώσεις επί του θέματος, αλλά και σε αποφασιστικές δράσεις που θα μειώσουν άμεσα το φαινόμενο. Βέβαια, τα δικαιώματα αυτά που προανέφερα, δεν πρέπει να καταλήξουν σε κατάχρηση της σχολικής εξουσίας. Ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ευχαριστούμε. Το λόγο έχει ο έφηβος βουλευτής Κωνσταντίνος Πλατανίτης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΛΑΤΑΝΙΤΗΣ (Νομός Αρκαδίας): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, σεβαστά μέλη του Προεδρείου, αγαπητοί συνομιλητές, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το σχολείο αποτελεί μια μικρογραφία της κοινωνίας. Οι αλλαγές, οι νέες τάσεις και τα φαινόμενα που παρατηρούμε γύρω μας αποτυπώνονται ακόμα και στη σχολική ζωή. Γνωρίζοντας, λοιπόν, τον αντίκτυπο της πολυπρόσωπης κρίσης που βιώνουμε στη ζωή μας, αλλά και τη γενικότερη ανεξάρτητη από την κρίση κατάπτωση των αξιών είναι αναπόδραστο να παρατηρήσουμε φαινόμενα κοινωνικής νοσηρότητας και στο σχολείο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα συνιστά η σχολική βία.

Με τον όρο σχολική βία ή bullying, εννοούμε το συνεχή εκφοβισμό που υφίστανται ορισμένοι μαθητές ο οποίος συνεπάγεται την εκδήλωση βίαιων συμπεριφορών και επιφέρει την οδύνη τόσο σωματική όσο και πνευματική των παιδιών. Η άσκηση βίας από μαθητή σε μαθητή δεν περιορίζεται μόνο σε προπηλακισμούς ή σε υποβολιμαία σχόλια, αλλά προσαρμοσμένη στις σημερινές συνθήκες λαμβάνει επιπρόσθετες τερατώδεις μορφές όπως η ηλεκτρονική παρενόχληση και εκφοβισμός καθώς και ψυχολογική πίεση. Ο χώρος εκδήλωσης της βίας μπορεί να είναι παντού μέσα στο σχολείο, αλλά και σε χώρους που σχετίζονται με αυτό. Ως θύματα δε μιας και τέτοιες συμπεριφορές είναι συνειδητά εκφρασμένες, επιλέγονται μαθητές περιορισμένου κοινωνικού βεληνεκούς, οι οποίοι αποτελούν πρόσφορο έδαφος, αφού δύσκολα θα αντιδράσουν ή θα απευθυνθούν έστω κάπου για το γεγονός.

Τα αίτια αυτού του φαινομένου είναι βαθιά, αρχής γενομένης από την οικογένεια. Ο διαχρονικός αυτός θεσμός αντιστρατευόμενος στο ρόλο του μεταβιβάζει στα παιδιά λάθος πρότυπα και απαράδεκτες συμπεριφορές οι οποίες τείνουν να υιοθετούνται. Αντιμετωπίζοντας, λοιπόν, καταστάσεις βίας ή συνεχούς καταπίεσης στο σπίτι είναι αναπόφευκτο ο μαθητής αφενός να τις αναπαράγει στο σχολείο και αφετέρου να αποφορτίζεται ψυχολογικά καταφεύγοντας σε βίαιες κινήσεις. Επομένως, παρατηρούμε το καταλυτικό ρόλο που διαδραματίζει η ψυχοσύνθεση του μαθητή στη δημιουργία του φαινομένου. Σε άλλες περιπτώσεις ο ίδιος ο μαθητής αναζητά εξιλαστήριο θύμα για να καλύψει τις προσωπικές του αδυναμίες και να πληρώσει τα ανεκπλήρωτα κενά του. Η έλλειψη κοινωνικών επαφών, η μειωμένη μαθητική απόδοση ωθούν το μαθητή στην ανάγκη προβολής ή επιβολής κάτι που νομίζει ότι επιτυγχάνει βλάπτοντας τον περίγυρό του.

Το ίδιο, βέβαια, το σχολείο δεν είναι άμοιρο των ευθυνών του. Η προσήλωση που επιδεικνύει στην παραγωγή καταρτισμένων επαγγελματιών και εξειδικευμένων τεχνοκρατών δεν του επιτρέπει να εγκλωπωθεί την ιδιότητα της κοινωνικής ομάδας και να εγκύψει στα πραγματικά προβλήματα των μαθητών. Τα αίτια της βίας κλείνουν με τη δυσσώονη παρατήρηση ότι καθώς το σχολείο και οικογένεια είναι κοινωνικοί θεσμοί, ένα σχολείο ανοιχτό στην κοινωνία σημαίνει παράλληλα ότι είναι ευπρόσβλητο στις παθογένειές της και όσο μεγιστοποιούνται τα κοινωνικά προβλήματα τόσο θα κλιμακώνεται το πρόβλημα της σχολικής βίας.

Αναφορικά με τις συνέπειες είναι ολοφάνερές και κατατρέχουν τους εμπλεκόμενους στο φαινόμενο. Σε πρώτη βάση η συνοχή του σχολείου κλυδωνίζεται και ο χώρος του κατακλύζεται από προβληματισμένους νέους. Οι συντελεστές για τους μαθητές είναι κοινοί. Ολοένα μειούμενο μαθητικό ενδιαφέρον, διατάραξη κοινωνικών σχέσεων και το χειρότερο περιθωριοποίηση. Ακόμη και το παιδί που ασκεί τη βία καθοδηγημένο από τις ελλείψεις της κοινωνίας δεν προσπορίζει στον εαυτό του ούτε κοινωνική καταξίωση ούτε επίλυση των προβλημάτων του παρά μόνον πρόσκαιρη ευχαρίστηση.

Εν τούτοις όπως η ομοιότητα για τον ανθρώπινο οργανισμό έτσι και το bullying υπάρχουν μηχανισμοί ανάλυσης. Ξεκινώντας πάντα με την οικογένεια που οφείλει να μεταλαμπαδεύσει στο παιδί διαχρονικές διδαχές όπως η κατανόηση της διαφορετικότητας, ο αλληλοσεβασμός και η καταστολή της βίας. Ταυτόχρονα πρέπει να σταθεί έρεισμα για τον μαθητή και καταφύγιο για τα προβλήματά του ώστε να αναλάβει αντίστοιχη δράση σε επικοινωνία πάντα με το σχολείο. Το σχολείο από την πλευρά του καλείται να αποτελέσει εγγυητή των κοινωνικών αξιών. Ειδικότερα, όμως οφείλει να μην παράσχει βία για τις ανησυχίες των παιδιών και να επιστημάνει την αδήριτη ανάγκη για την πάταξη της βίας. Αυτό θα επιτευχθεί, εάν το σχολείο βρεθεί δίπλα στους

διωκόμενους μαθητές, ωθήσει τους τρόπων τινά συνένοχους μαθητές παρατηρητές τέτοιων φαινομένων στην καταγγελία τους και να οργανώσει ημερίδες και συζητήσεις πάνω στη σχολική συμπεριφορά για να διατυπωθούν οι προβληματισμοί των μαθητών.

Κλείνοντας, η σχολική βία δεν είναι παρωχημένη τάση αλλά θλιβερή πραγματικότητα. Αποτελεί, λοιπόν, αδιαπραγμάτευτο χρέος όλων μας να σταθούμε ανάχωμα στο φαινόμενο και να εγγυηθούμε την απρόσκοπτη πορεία του μαθητή στην κοινωνία. Ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ευχαριστούμε πολύ. Εφόσον τονίσατε ιδιαίτερα το θέμα της οικογένειας και πόσο σημαντική είναι σε ο,τιδήποτε για να προετοιμάσει το νέο άνθρωπο. Μη ξεχνάτε ότι κανένα παιδί δεν έχει, δεν πηγαίνει στο σχολείο άγραφο χαρτί - tabula rasa - κουβαλάει μαζί του τις αρχές, τις αξίες που έχει πάρει από την οικογένειά του. Μια οικογένεια που στέκεται δίπλα στο παιδί, που είναι πάντα δίπλα στα προβλήματά του, στα πιστεύω του, στα όνειρά του, στα θέλω του θα είναι ένα παιδί που θα είναι ισορροπημένο για το μέλλον του.

Το λόγο έχει η έφηβη βουλευτής Δανάη Σαλαμάνη.

ΔΑΝΑΗ ΣΑΛΑΜΑΝΗ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Αξιότιμη Επιτροπή, κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι έφηβοι βουλευτές, μέσα στα πλαίσια της σημερινής κρίσης που, εκτός από οικονομική είναι και πνευματική και κρίση αξιών, πολλά κοινωνικά προβλήματα έχουν γίνει εντονότερα. Ένα από αυτά είναι ο σχολικός εκφοβισμός και ιδίως στο σχολικό χώρο. Έχοντας ήδη οριστεί οι παραπάνω έννοιες και έχουν αναφερθεί διάφορες μορφές από τους προλαλήσαντες, θεωρώ ότι είναι συνετό να αναφερθώ στο πώς θα δώσουμε τέλος σε αυτό το φαινόμενο. Όμως για να προβούμε στην αντιμετώπιση του προβλήματος πρέπει να εξετάσουμε σε βάθος τα αίτια τα οποία το προκαλούν.

Καταρχάς, πρέπει να γίνει γνωστό ότι κορύφωση του σχολικού εκφοβισμού παρατηρείται στην ηλικία των 11 με 14 ετών, δηλαδή στην περίοδο της εφηβείας των νέων.

Η εφηβεία για τα περισσότερα παιδιά είναι μια περίοδος που χαρακτηρίζεται από αντιδραστική και συχνά εχθρική και επιθετική συμπεριφορά προς τους άλλους, η οποία πολλές φορές εκδηλώνεται στο σχολικό χώρο.

Επιπλέον, η έλλειψη ανεκτικότητας στο διαφορετικό είναι ένας από τους κυριότερους παράγοντες του φαινομένου.

Ακόμα οι οικογενειακές συγκρούσεις και η παραμέληση και κακοποίηση των παιδιών από τους γονείς πολύ συχνά προκαλούν τη βίαιη συμπεριφορά τους.

Οι τρόποι αντιμετώπισης είναι ποικίλοι. Καταρχήν, πρέπει να κινητοποιηθούν η οικογένεια και το σχολείο, τα οποία αποτελούν και τους πρωτογενείς φορείς κοινωνικοποίησης. Είναι αναγκαίο να προσπαθήσουν αυτοί οι φορείς να κάνουν πιο ομαλή την περίοδο της εφηβείας των νέων και να αποτελέσουν παράδειγμα συμπεριφοράς για αυτούς.

Η οικογένεια οφείλει να αναθρέψει τα παιδιά της σε ένα ήρεμο περιβάλλον, να τα στηρίζει συνεχώς και να τους υποδεικνύει ότι η βία δεν αποτελεί μέσον επίλυσης των διαφορών.

Είναι μείζονος σημασίας να μνηθούν οι νέοι στην τέχνη της αποδοχής του διαφορετικού. Πρέπει να μάθουν τα παιδιά να αποδέχονται τον κάθε άνθρωπο και όχι να επιζητούν την ομοιομορφία των γύρω τους.

Όσον αφορά στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης πρέπει να δημοσιοποιούν τα αρνητικά φαινόμενα που προκύπτουν από το σχολικό εκφοβισμό. Είναι σαν κάποιος να φοβάται την αλήθεια, όταν οι συνέπειες ενός τέτοιου φαινομένου μένουν κρυφές ενώ σε κάποια άλλα ανούσια θέματα τοποθετούνται πηχιαίοι τίτλοι. Ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ο ρόλος των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης όπως καταλαβαίνετε είναι πάρα πολύ σημαντικός για το πώς διαμορφώνουν την κοινή γνώμη, τις απόψεις μας, τις στάσεις μας και τις συμπεριφορές μας σήμερα.

Το λόγο έχει η έφηβος βουλευτής κ. Τζιντή.

ΙΩΑΝΝΑ ΤΖΙΝΤΗ (Νομός Αρκαδίας): Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι, αγαπητοί έφηβοι βουλευτές, ζούμε στην εποχή όπου καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε μία από τις σημαντικότερες κρίσεις. Αυτή δεν είναι η οικονομική, αλλά το απότοκό της η κρίση των αξιών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, ο σχολικός εκφοβισμός, δηλαδή η εσκεμμένη, συστηματική και επαναλαμβανόμενη βία και επιθετική συμπεριφορά με σκοπό την επιβολή και την πρόκληση σωματικού και ψυχικού πόνου σε μαθητές από μαθητές εντός και εκτός σχολικού χώρου. Πώς είναι δυνατόν όμως να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο αυτό; Αρχικά προσφέροντας στα παιδιά μας ουσιαστική παιδεία και όχι στείρα εκπαίδευση. Αυτό προϋποθέτει την ύπαρξη ενεργού, ενημερωμένου και ευαισθητοποιημένου δυναμικού στους κόλπους των μικρών κοινωνιών των σχολείων. Ακόμα, θα πρέπει να θεσπιστεί νόμος που θα καθιστά αναγκαία την ύπαρξη σχολικού ψυχολόγου σε κάθε σχολείο, ώστε να παρέχεται η ψυχολογική υποστήριξη σε παιδιά που αντιμετωπίζουν τέτοιο πρόβλημα. Συνεχίζοντας, η σχολική κοινότητα σε επίπεδο τάξης προβάλλοντας το σημαντικότερο χαρακτηριστικό του δημοκρατικού πολιτεύματος το διάλογο, θα δώσει τη δυνατότητα έκφρασης σε όλα τα άτομα εξαλείφοντας το φαινόμενο.

Τέλος, με την κατάλληλη ενημέρωση των ίδιων των παιδιών μέσω φυλλαδίων και εκδηλώσεων είναι σίγουρο ότι το φαινόμενο αυτό θα περιοριστεί.

Συμπερασματικά, το πρωτεύον μέσον αντιμετώπισης είναι η παιδεία. Άλλωστε είναι γνωστό, πως κάθε σχολείο αποτελεί μια μικρή κοινωνία που προετοιμάζει τα παιδιά για τη μετέπειτα ζωή τους.

Επομένως, οι αξίες που θα λάβουν τα παιδιά δεν είναι καθοριστικές μόνο για την αντιμετώπιση του φαινομένου, αλλά και για την πόρευσή τους ως ενεργοί και συνειδητοποιημένοι πολίτες. Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ευχαριστούμε πολύ για την επισήμανση του πόσο σημαντική είναι η παρουσία σχολικού ψυχολόγου στα σχολεία.

Το λόγο έχει η έφηβος βουλευτής κ. Ντίκου.

ΔΩΡΟΘΕΑ ΝΤΙΚΟΥ (Νομός Λαρίσας): Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί συνάδελφοι έφηβοι βουλευτές, θα ήθελα να σταθώ σε ένα συγκεκριμένο θέμα. Προσπαθούμε πολλές φορές να ρίξουν τις ευθύνες στον θύτη, ο οποίος και αυτός αντιμετωπίζει ψυχολογικά προβλήματα, οικογενειακά προβλήματα ή έχει πέσει και ο ίδιος θύμα του bullying και ίσως θα έπρεπε εκείνος να χρήζει περισσότερης ψυχολογικής υποστήριξης από ό,τι τα θύματα.

Η ύπαρξη ψυχολόγου στα σχολεία είναι απαραίτητη, όμως, από τη στιγμή που ίσως ακόμα δεν είναι σε θέση να πραγματοποιηθεί, δεν θα έπρεπε να υπάρχουν κάποιιοι φορείς που να μας ενημερώνουν που μπορούμε να απευθυνθούμε και ποιος μπορεί να μας βοηθήσει, είτε είμαστε θύμα είτε θύτης ή κάποιιοι που γνωρίζουμε τα θύματα και δεν μπορούμε να τα βοηθήσουμε μόνοι μας;

Εγώ πιστεύω ότι θα πρέπει να υπάρξει συνεργασία μαθητών και γονέων, αλλά και των δασκάλων, κυρίως, οι οποίοι είναι ουσιαστικά δεύτεροι γονείς των παιδιών από τη στιγμή που περνάμε το περισσότερο χρόνο της ημέρας μας στο σχολείο.

Τέλος, θα ήθελα να σταθώ σε κάτι που ανέφερε η κυρία Πρόεδρος. Είπατε προηγουμένως ότι είναι απαραίτητη η ανθρωπιστική παιδεία και συμφωνώ απόλυτα. Πώς, όμως, από τη στιγμή που μας ωθείτε σε ένα σύστημα μόνο για τις Πανελλήνιες, για να περάσουμε σ' ένα πανεπιστήμιο, εμείς να πρέπει να κοιτάζουμε και άλλα μαθήματα, τα οποία θα διευρύνουν τους πνευματικούς μας ορίζοντες, ενώ το μόνο που θέλουμε όλοι είναι να περάσουμε στο πανεπιστήμιο;

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Έχεις απόλυτο δίκιο.

Έχουμε φτιάξει, δυστυχώς, ένα σύστημα που το μόνο που παρέχει - και έχουμε πείσει και εσάς - και γίνεται αυτοσκοπός, είναι η είσοδος στα πανεπιστήμια.

Πρέπει πια επιτέλους κάποια στιγμή και όσο το δυνατόν πιο σύντομα τόσο το καλύτερο να απεξαρτητοποιήσουμε το λύκειο από την εισαγωγή στο πανεπιστήμιο. Άλλο είναι η μόρφωση, άλλο η παιδεία και άλλο η τριτοβάθμια εκπαίδευση. Τόσα χρόνια, δυστυχώς, καλλιεργήθηκε αυτή τάση και υποστηρίξαμε ένα σύστημα το οποίο ήταν απόλυτα λανθασμένο και απ' ό,τι αποδεικνύεται δεν είχε και τα καλύτερα αποτελέσματα. Φθάσαμε να παράγουμε νέους, οι οποίοι στερούνταν βασικών γνώσεων και μας κάνει εντύπωση όταν ένα παιδί 20 - 21 χρονών έχει στοιχειώδεις ελλείψεις σ' αυτό που λέμε ανθρωπιστική παιδεία.

Θεωρώ πολύ σημαντική την παρατήρησή σου για το ότι η βία παράγει βία και πρέπει να σταθούμε και στον θύτη, αλλά και ότι η αντιμετώπιση ενός φαινομένου δεν είναι θέμα ενός μόνο φορέα. Κάθε φαινόμενο για να αντιμετωπιστεί πρέπει να συμβάλλουν όλοι και η οικογένεια και το σχολείο και η ίδια η κοινωνία.

Άρα, λοιπόν, δεν μπορούμε να ρίχνουμε μονομερώς τις ευθύνες σε κάποιον, αλλά θα πρέπει να συνεργαστούμε όλοι στην αντιμετώπιση κάθε φαινομένου και κάθε θέματος που παρουσιάζεται, γιατί σε αυτό τον τόπο το θέμα της συνεργασίας το είχαμε αφήσει πίσω για πάρα πολλά χρόνια. Νομίζω ότι, πλέον, βρισκόμαστε σε μια κατεύθυνση επαναπροσδιορισμού των θεωρήσεων μας και ίσως μετά από συνεργασίες να έχουμε καλύτερα αποτελέσματα.

Το λόγο έχει η έφηβος βουλευτής κ. Ρουχάτζε.

MARIAM ΡΟΥΧΑΤΖΕ (Νομός Λασιθίου): Κυρία Πρόεδρε, μέλη της Επιτροπής, αγαπητοί συνάδελφοι έφηβοι βουλευτές, η σχολική βία και ο εκφοβισμός είναι ένα από τα σημαντικότερα και σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει το σχολείο, η εκπαίδευση και ολόκληρη η κοινωνία μας.

Η σχολική βία σωματική ή λεκτική επηρεάζει τα άτομα που τη δέχονται για όλη τους τη ζωή. Τα άτομα αυτά μειωθούν πάντα φόβο, ανασφάλεια και μοναξιά. Από πού, λοιπόν, προέρχεται το bullying; Γιατί παρατηρείται αυτό το φαινόμενο σε όλο και περισσότερες χώρες;

Για να δώσουμε απάντηση στα ερωτήματα αυτά θα πρέπει να ψάξουμε στις ρίζες του προβλήματος. Όλα τα παιδιά της εποχής μας μεγαλώνουν σε έναν κόσμο που προβάλλει βία, ανταγωνισμό, ανισότητα, κακία, εκμετάλλευση και αδικία. Έτσι ένα παιδί άθελά του λαμβάνει αυτές τις πληροφορίες και διαμορφώνει τον ανάλογο χαρακτήρα.

Για την πρόληψη της σχολικής βίας μεγάλο ρόλο έχει η οικογένεια στο να ενημερώσει τα παιδιά. Δυστυχώς, όμως, υπάρχουν οικογένειες που δεν δίνουν σημασία στην πρόληψη του θέματος αυτού, γιατί και οι ίδιοι δεν έχουν ενημερωθεί για το πόσο σοβαρό είναι.

Μεγάλη ευθύνη έχει και το σχολείο όχι με το να απειλεί μαθητές λέγοντάς τους ότι « αν κάνεις αυτό θα πάθεις εκείνο... », αλλά να τους ενημερώσει και να τους προβληματίσει.

Για την αντιμετώπιση του εκφοβισμού και της σχολικής βίας χρειάζεται να γίνουν ενημερώσεις από καθηγητές και ψυχολόγους πρώτα απ' όλα στους γονείς και μετά στα παιδιά και από τους γονείς και από το σχολείο.

Επίσης πρέπει να υπάρχει στα σχολεία ένας ψυχολόγος - συμβουλευτής για να μπορεί να βοηθά τα παιδιά που θα χρειαστούν ψυχολογική υποστήριξη.

Πρέπει επιτέλους να αλλάξουμε. Να σταματήσουμε να ζούμε στον ψεύτικο κόσμο που μας προβάλλουν τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και να δούμε τον αληθινό κόσμο και τα προβλήματά του. Όλοι μαζί, λοιπόν, με υπομονή, σεβασμό και αγάπη να τον αλλάξουμε. Ευχαριστώ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η έφηβος βουλευτής κ. Ραβάνη.

ΜΑΡΙΑ ΡΑΒΑΝΗ (Νομός Σερρών): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, σεβαστοί σύνεδροι έφηβοι βουλευτές, αρχικά θα ήθελα να πω ότι έχει καταστεί σαφές ότι η μάλιστα του εκφοβισμού - του ενδοσχολικού και μη - αποτελεί μία σκληρή πραγματικότητα στην σχολική κοινότητα, αφού πολλοί μαθητές την υφίστανται καθημερινά. Ωστόσο, πολλές φορές, δεν δίνεται και ιδιαίτερη σημασία στο θέμα, καθώς πολλοί και οι καθηγητές και οι μαθητές την θεωρούν για παράδειγμα έναν απλό καυγά και δεν της δίνουν ιδιαίτερη σημασία και την αφήνουν στην άκρη. Ενώ, αυτός ο καυγάς μπορεί να εξελιχθεί σε κάτι πού μεγαλύτερο που μπορεί να βλάψει το παιδί, τόσο πολύ, ώστε να αναγκαστεί να προβεί σε πολύ ακραίες συμπεριφορές όπως είναι ήδη γνωστές.

Η ενδοσχολική βία εμφανίζεται με διάφορες μορφές, όπως είναι για παράδειγμα η λεκτική ενδοσχολική βία, ψυχολογική, συναισθηματική, σωματική και ιδιαίτερα στη σύγχρονη κοινωνία και η ηλεκτρονική που έχει εμφανιστεί και είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη. Πρέπει να πούμε ότι η βία εμφανίζεται σαν έναν κύκλο που ο θύτης και το θύμα μπορούν να βρεθούν ο ένας στην θέση του άλλου και υπάρχουν και οι ενδιάμεσοι παρατηρητές που ο ρόλος τους είναι πολύ σημαντικός, καθώς μπορούν να καθορίσουν κατά μεγάλο βαθμό την έκβαση των γεγονότων. Δηλαδή, εάν ο παρατηρητής ενδιαφερθεί για το θέμα και φροντίσει να μιλήσει για αυτό το συγκεκριμένο φαινόμενο και να το καταπολεμήσει, τότε θα αρχίσει να περιορίζεται και το φαινόμενο.

Ενώ, εάν ο παρατηρητής παραμείνει αμέτοχος και δεν μιλήσει για το συγκεκριμένο θέμα, τότε θα συμβεί κάτι πολύ απλό, μπορεί να διογκωθεί και να έχει ολέθριες συνέπειες και για τα θύματα αλλά και για τον θύτη.

Σε ό,τι αφορά τις οργανώσεις και κάποιους θεσμούς που υπάρχουν και έχουν πολλές φορές σημαντικά αποτελέσματα, θα πρέπει να είναι πιο κοντά στο θέμα και πιο κοντά στους θύτες ιδιαίτερα, γιατί όπως είναι γνωστό, ένα θέμα ή ένα πρόβλημα μπορεί να λυθεί μόνον αν καταπολεμηθεί από την ρίζα του, δηλαδή όταν αναλάβουμε πρωτοβουλίες και να το λύσουμε από το βαθύτερο μέρος του.

Πρέπει, λοιπόν, να μην μείνουμε στα λόγια αλλά να πάμε στις πράξεις και να περιορίσουμε τους εξωτερικούς παράγοντες και τις αιτίες τους, όπως είναι η έλλειψη ανθρωπιστικής παιδείας, οι κοινωνικές ανισότητες του ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος που διεισδύουν στο σχολικό περιβάλλον, η έλλειψη ήθους και αξιών, η έλλειψη ενημέρωσης των μαθητών, των πολιτών και της οικογένειας μέσα από το σχολείο. Επίσης, να γνωρίσουν οι μαθητές αξίες, όπως είναι η ισότητα και τα ανθρωπικά δικαιώματα, να αλλάξει βέβαια και το εκπαιδευτικό σύστημα που αποτελεί ένα πολύ μεγάλο θέμα και χρειάζεται πολύ μεγάλη συζήτηση, γιατί προσφέρει στεγνή γνώση στο μαθητή και δεν τον βοηθά να αποκτήσει πλήρη γνώση των πραγμάτων.

Θα πρέπει, λοιπόν, να αλλάξει η εκπαίδευση στο σχολείο, γιατί το σχολείο είναι ο κατεξοχήν χώρος προάσπισης της ελευθερίας, της ισότητας και της διασφάλισης των ανθρωπικών δικαιωμάτων, ενώ τώρα βλέπουμε ότι μέσα σε αυτόν τον μεγάλο θεσμό εμφανίζεται ένα τόσο σοβαρό και μεγάλο πρόβλημα. Για αυτό και επειδή συζητάμε για ανθρωπικά δικαιώματα και όχι για κάποιο απλό καθημερινό θέμα, πρέπει να γίνουν μεγάλοι αγώνες για την προάσπιση αυτών των δικαιωμάτων.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Εμείς σας ευχαριστούμε.

Συνήθως τα προβλήματα δεν προκύπτουν ξαφνικά, δηλαδή ξυπνάμε μια ωραία πρωΐα και διαπιστώνουμε ότι υπάρχει πρόβλημα. Αυτά τα προβλήματα προϋπάρχουν, αλλά δεν θέλουμε να τα αναδείξουμε και στην περίπτωση της σχολικής βίας δεν μπορούμε να πούμε ότι ισχύει τα «εν οίκω μη εν δήμω». Αυτός ο φόβος για να μην στιγματιστούν και αναφέρομαι στο θύτη ή το θύμα, πρέπει να σταματήσει και πρέπει αυτό το φαινόμενο να αναδειχτεί, γιατί μόνον έτσι μπορεί να καταπολεμηθεί.

Θα ήθελα να συνεχίσουμε με την Βαΐτσα Ντάνη, έφηβη βουλευτή Νομού Θεσπρωτίας.

ΒΑΪΤΣΑ ΝΤΑΝΗ (Νομός Θεσπρωτίας): Είναι γενικά αποδεχτό ότι η ενδοσχολική βία είναι ένα φαινόμενο που μαστίζει τη σημερινή κοινωνία.

Όπως προαναφέρθηκε, διακρίνεται, στη σωματική, σεξουαλική και λεκτική, ψυχολογική. Η ψυχολογική, λεκτική βία, μπορούμε να καταλάβουμε τις επιπτώσεις μικροί και μεγάλοι, διότι καθημερινά ασκείται βία από την κυβέρνηση σε εμάς ψυχολογική. Η αιτία του φαινομένου της βίας, είναι, πολυπαραγοντική και η αντιμετώπιση πολυεπίπεδη.

Έτσι, στο επίπεδο των μαθητικών κοινοτήτων, η αξιοποίηση του θεσμού των μαθητικών επιτροπών και η δημιουργία μίας επιτροπής που θα προσδιορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις όλων των μαθητών, θα συμβάλλουν στην καλύτερη διανομή της δημοκρατίας.

Η δημιουργία μίας ομάδας παιδιών και η συχνή επίβλεψη του σχολικού προαυλίου, θα αντιμετωπίσουν βίαια περιστατικά και απαραίτητη, φυσικά, είναι η ευαισθητοποίηση και η συνεργασία των γονέων.

Επιπλέον, η συμμετοχή ενός επιστημονικού δυναμικού για την επίλυση πιθανών ενδοοικογενειακών προβλημάτων που με την σειρά τους ωθούν σε ενδοσχολικά φαινόμενα βίας, θα έχει σίγουρα μεγάλο αποτέλεσμα.

Σε ευρύτερο, λοιπόν, επίπεδο, η διεξαγωγή πολιτιστικών εκδηλώσεων και η αύξηση των σχολικών εκδρομών, θα διευρύνουν τους ορίζοντες των μαθητών και θα δημιουργήσουν την αίσθηση ομαδικότητας και αλληλεγγύης.

Τέλος, η πολιτεία, είναι απαραίτητο να σταματήσει να υποβαθμίζει τις περιθωριοποιημένες περιοχές, διότι έτσι αναβιώνει ο ρατσισμός.

Η μειονότητα μπορεί να κάνει τη διαφορά, αρκεί να πιστέψουμε σε αυτήν. Δεν υπάρχει πρόβλημα χωρίς λύση. Το πρώτο βήμα, είναι, να γίνει η αναγνώριση του προβλήματος. Αν καταλάβουμε ότι όλοι είμαστε ίσοι, τότε θα μπορέσουμε να ζήσουμε σε έναν καλύτερο κόσμο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Εμείς σας ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Το λόγο έχει η έφηβος βουλευτής Χίνγκα Άντζελα από τον Νομό Ηρακλείου.

ΑΝΤΖΕΛΑ ΧΙΝΓΚΑ (Νομός Ηρακλείου): Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί έφηβοι βουλευτές, βρίσκομαι σε αυτήν τη θέση για να εκφράσω τη γνώμη μου για τη σχολική βία, που πλέον θεωρείται δεδομένη σε πολλά σχολεία. Πάντοτε αυτό συμβαίνει από άτομα που έχουν ανασφάλειες για τον εαυτό τους και που με αυτόν τον τρόπο θέλουν να δείξουν ότι είναι καλοί σε κάτι. Τα θύματα είναι παιδιά που νιώθουν ότι δεν ανήκουν – δεν είναι επιθυμητοί σε συμμαθητές τους ή επίσης και σε καθηγητές τους, θεωρούνται από τους άλλους αδύναμοι και για αυτόν τον λόγο γίνονται θύματα του bullying. Οι τρόποι αντιμετώπισης είναι πολλοί και διάφοροι, όπως για παράδειγμα, με την παρακολούθηση από ψυχολόγους και παιδοψυχολόγους στα σχολεία και την ενημέρωση των γονέων, των καθηγητών και των μαθητών. Για αυτό και οι τρόποι αντιμετώπισης, όπως ανέφερα, είναι διαφορετικοί και πολλοί. Αυτό συμβαίνει, γιατί όλοι έχουν διαφορετικό τρόπο σκέψης και διαφορετικό λόγο που πράττουν βία και οι άλλοι που την αποδέχονται χωρίς να εκφράσουν τα προβλήματά τους.

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας και τον χρόνο σας.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Εμείς σε ευχαριστούμε πάρα πολύ και για την τοποθέτησή σου. Έβαλες ένα πολύ σημαντικό θέμα, που είναι ο σεβασμός της διαφορετικότητας, που όλοι να πρέπει να το έχουμε κατά νου και να σεβόμαστε τον άλλον όπως σεβόμαστε και τον εαυτό μας. Μόνον με αυτόν τον τρόπο μπορούμε να αντιμετωπίσουμε φαινόμενα ρατσισμού και ξενοφοβίας, που το τελευταίο διάστημα παίρνουν και ανησυχητικές διαστάσεις και κάποιιοι έχουν ταχθεί στο να γίνουν προασπιστές κάποιων πραγμάτων.

Το λόγο έχει η έφηβος βουλευτής Λένα Χάσεμ από την Αίγυπτο.

ΛΕΝΑ ΧΑΣΕΜ (Αίγυπτος): Καλημέρα σας, αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι έφηβοι βουλευτές.

Στις ημέρες μας, ο σχολικός εκφοβισμός, αυξάνεται καθημερινά ραγδαία. Κατά τη γνώμη μου το γεγονός αυτό δεν μειώνεται αλλά αυξάνεται. Αυτό, σημαίνει, ότι υπάρχει ένα ποσοστό ανθρώπων που ασχολούνται αλλά δεν είναι αρκετός ο αριθμός αυτός.

Όμως, ποτέ δεν είναι αργά. Πρέπει, ειδικοί και μη ειδικοί να πάρουμε το θέμα αυτό πιο σοβαρά. Το να θίγουμε το θέμα και αυτό μόνον θεωρητικά, δεν είναι αρκετό. Πρέπει να γινόμαστε πιο πρακτικοί.

Ένας τρόπος αντιμετώπισης, είναι να ψάχνουμε τα αίτια που κάνουν τους θύτες να συμπεριφέρονται κατ' αυτόν τον τρόπο και όχι, απλά να τους κρίνουμε.

Ίσως, αυτά τα άτομα να χρειάζεται να τα πλησιάσουμε και να μάθουμε τα προβλήματά τους. Σίγουρα, εάν καταφέρουμε αυτό, θα πάψουν να υπάρχουν τόσα πολλά θύματα.

Ένα παιδί, όταν ψυχολογικά και σωματικά δέχεται βία, είναι δύσκολο να μπορέσει να συμπεριφερθεί φυσιολογικά και δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι για να αμυνθεί πολλές φορές αναγκάζεται να συμπεριφερθεί όμοια με τους θύτες.

Σας ευχαριστώ πολύ και αυτά είχα να αναφέρω μόνο, γιατί πολλοί συνάδελφοι μου ανέφεραν αρκετά από όσα ήθελα να πω.

Αυτό που θέλω να πω εγώ, είναι ότι, αν ποτέ κανείς δεν έχει ασχοληθεί με αυτό το θέμα, εμείς καλό είναι εδώ που βρισκόμαστε σήμερα να κάνουμε μία καινούργια αρχή.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Εμείς σε ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Το ότι βρισκόμαστε εδώ και το ότι ξεκίνησε αυτή η συζήτηση από νέους ανθρώπους, πάει να πει ότι όλοι στρεφόμαστε πλέον στο να αντιμετωπίσουμε αυτό το φαινόμενο και η πολιτεία και οι φορείς το έχουν δει πολύ θετικά και πρέπει να γίνουν όλες εκείνες οι ενέργειες που θα βοηθήσουν στην αντιμετώπισή του, αλλά πρώτα από όλα θα βοηθήσουν στο να το προλάβουνε. Γιατί, είπατε ότι καλύτερα είναι από το καταστέλλουμε είναι να προλαμβάνουμε.

Το λόγο έχει ο έφηβος βουλευτής Ντιβανίδης Αναστάσιος από τον νομό Ημαθίας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΤΙΒΑΝΙΔΗΣ (Νομός Ημαθίας): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί έφηβοι βουλευτές, θα ήθελα και εγώ με τη σειρά μου να μιλήσω για το θέμα της ενδοσχολικής βίας. Θα ήθελα να μιλήσω κατ' αρχήν για την επιθετικότητα. Η επιθετικότητα, όπως ξέρουμε, είναι ένα οικουμενικό χαρακτηριστικό και στοχεύει αρκετές φορές στην τρομοκράτηση του πιο αδύναμου. Στο χώρο του σχολείου η βία και η επιθετικότητα είναι μέσον επιβολής και τρόπος συσχέτισης με τους άλλους σε ομαδικό επίπεδο. Ο σχολικός εκφοβισμός μπορεί να πάρει ποικίλες μορφές. Υπάρχει ο λεκτικός, ο κοινωνικός, ο ηλεκτρονικός ο οποίος είναι γνωστός ως cyber bullying, ο ρατσιστικός και άλλοι πολλοί.

Οι θύτες είναι κυρίως παιδιά με χαμηλές σχολικές επιδόσεις, χαμηλή αυτοεκτίμηση, τα οποία πολλές φορές αντιμετωπίζουν ενδοοικογενειακά προβλήματα και στην προσπάθειά τους να μη φαίνονται κατώτεροι βλάπτουν τους τριγύρω τους. Τα θύματα είναι άτομα τα οποία δείχνουν αδυναμία να υπερασπιστούν τον εαυτό τους, είναι συνεπώς ανασφαλής και σε δεύτερο στάδιο είναι παιδιά άλλης εθνικότητας και πολλές φορές με κάποια σωματική ανεπάρκεια.

Πιστεύω, ότι και το σχολείο, αλλά και οι γονείς, τα παιδιά, όλοι μπορούν να βοηθήσουν να λυθεί το πρόβλημα. Το σχολείο θα μπορούσε κάλλιστα να δημιουργήσει μια σχολική επιτροπή πάνω σε αυτό το θέμα. Η αύξηση επίβλεψης του σχολικού χώρου είναι επίσης κάτι το οποίο θα μπορούσε να γίνει.

Όσον αφορά τους γονείς του παιδιού που εκφοβίζεται, γιατί και αυτοί μπορούν να πάρουν μέρος, είναι η συζήτηση με τον διευθυντή, η παρακολούθηση του περιεχομένου και η συμβουλή ψυχολόγου σε περίπτωση που το παιδί παραπονεθεί για αρκετό διάστημα. Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Σας ευχαριστούμε. Τονίζεις για άλλη μια φορά το θέμα της ενημέρωσης και της συνεργασίας όλων των εμπλεκόμενων και της οικογένειας και της σχολικής κοινότητας, αλλά και των φορέων. Είναι το πιο σημαντικό, γιατί είπαμε ότι δεν μπορεί μόνον ο ένας να αντιμετωπίσει ένα τόσο δύσκολο και περίπλοκο θέμα, που δεν είναι μόνο θέμα του θύτη, αλλά και του θύματος και της οικογένειας και όλων των εμπλεκόμενων.

Το λόγο έχει η έφηβος βουλευτής Ελένη Μαρμάρου από το Νομό Ηρακλείου.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΡΜΑΡΟΥ (Νομός Ηρακλείου): Γειά σας, θα ήθελα να αναφερθώ στα αίτια και στους τρόπους αντιμετώπισης της ενδοσχολικής βίας. Η εκδήλωση βίαιων συμπεριφορών από ανήλικους στα πλαίσια του σχολείου αποτελεί ένα φαινόμενο που τα τελευταία χρόνια γνωρίζει ιδιαίτερη έξαρση ως απόρροια της περιρρέουσας ατμόσφαιρας που επικρατεί στη χώρα μας. Σαφώς, ο σχολικός εκφοβισμός αποτελεί μείζον θέμα που χρήζει άμεσης διερεύνησης, προκειμένου το φαινόμενο να περισταλεί, απαλλάσσοντας την κοινωνία από τον κίνδυνο της θηριοποίησης των εν δυνάμει ενεργών πολιτών της.

Πρωτίστως, κρίνεται ιδιαίτερα λυσιτελής η προσέγγιση των αιτιών που τρέφουν τη σχολική βία είτε τη σωματική είτε την ψυχολογική. Πιο συγκεκριμένα το οικογενειακό περιβάλλον ανάγεται στη σημαντικότερη αιτία του φαινομένου. Εκτός, όμως, από την οικογένεια μεγάλο μερίδιο ευθύνης φέρει η εκπαίδευση, αλλά και η επανερχόμενη παιδεία εν γένει.

Κλείνοντας το μέρος των αιτιών θεωρείται επιβεβλημένη η αναφορά στο ρόλο των Μ.Μ.Ε. Ειδικότερα η βία σε όλες τις μορφές κατέχει δεσπτόζουσα θέση σε όλα τα μέσα, έντυπα και ηλεκτρονικά. Οι συνέπειες της σχολικής βίας κρίνονται ιδιαίτερα ανησυχητικές τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα. Η υιοθέτηση της αντίληψης πως η βία θεωρείται συνήθης και άρα αποδεκτή πρακτική, απειλεί τον συναισθηματικό κόσμο όχι μόνον των θυμάτων αλλά και των θυτών. Η έκταση και η βαρύνουσα σημασία των συνεπειών καθιστά επιτακτική την άμεση αντιμετώπιση του φαινομένου.

Αρχικά ο ρόλος της οικογένειας κρίνεται καθοριστικός. Πιο συγκεκριμένα οι γονείς κρίνεται σκόπιμο να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στη διαδικασία διαπαιδαγώγησης των παιδιών τους δίνοντας έμφαση στην καλλιέργεια ουσιαστικών θεσμών μέσω του διαλόγου, της κατανόησης και του σεβασμού. Επιπρόσθετα το σχολείο πρέπει να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα, προκειμένου να αναδειχθεί το φαινόμενο που ανθεί στους κόλπους του. Αναμφισβήτητα η προσέγγιση των μαθητών από καθηγητές και δασκάλους δύναται να αποβεί ωφέλιμη καθώς η ανάπτυξη συναισθηματικών δεσμών δημιουργεί συνθήκες εμπιστοσύνης και αλληλεπίδρασης.

Ολοκληρώνοντας τις προτάσεις για την αντιμετώπιση του φαινομένου θα ήταν παράληψη να μην επισημανθεί ο επαναπροσδιορισμός του ρόλου και της λειτουργίας των Μ.Μ.Ε. Ειδικότερα θεωρείται επιτακτική η αναθεώρηση των χαρακτηριστικών των Μ.Μ.Ε. Τη θέση της εμπορευματοποίησης, της αθλιότητας, της βιαιότητας και της υποκοουλτούρας θα πρέπει να λάβουν ο αλτρουισμός, η μάθηση, η ψυχαγωγία, η αποκάλυψη όλων εκείνων των χαρακτηριστικών που καθιστούν τους ανθρώπους θετικούς και δημιουργικούς και όχι εν δυνάμει και εν ενεργεία προκλητικούς.

Τέλος, θα ήταν άστοχο να μην επισημανθεί πως η ευαισθητοποίηση όλων των αρμοδίων φορέων είναι δυνατόν να επιφέρει άμεσα αποτελέσματα αποσοβώντας τον κίνδυνο της περαιτέρω εξάπλωσης του φαινομένου αυτού. Σας ευχαριστώ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Να πούμε για άλλη μια φορά ότι τα Μ.Μ.Ε. επηρεάζουν πάρα πολύ κόσμο, αλλά μπορούν σε αυτόν τον αγώνα κατά της σχολικής βίας να βοηθήσουν και να συντελέσουν, διότι με τον επηρεασμό που έχουν και να απευθύνονται στις μάζες μπορούν να περάσουν και τα θετικά μηνύματα. Άρα, ναι μεν μπορούν να προάγουν και να προωθούν τη βία, όμως μπορούμε να τα «χρησιμοποιήσουμε» και να πάρουμε κάτι θετικό από αυτά.

Έχουμε φθάσει περίπου στο μισό αριθμό των ομιλητών. Θα κάνουμε μια διακοπή για 15 λεπτά και θα συνεχίσουμε με τους υπόλοιπους έφηβους βουλευτές. Σας ευχαριστώ.

(ΔΙΑΚΟΠΗ)

(ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ)

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Θα ήθελα να ενημερώσω το Σώμα ότι κατόπιν κληρώσεως εισηγήτρια για την Ολομέλεια θα είναι η έφηβη βουλευτής Βάια Παπαθανασίου από την Αιτωλοακαρνανία.

Το λόγο έχει η έφηβη βουλευτής Μπούνου Λαμπρινή από την Αιτωλοακαρνανία.

ΛΑΜΠΡΙΝΗ ΜΠΟΥΝΟΥ (Νομός Αιτωλοακαρνανίας): Κυρία Πρόεδρε της Επιτροπής, σεβαστά μέλη του Προεδρείου, αγαπητοί συνάδελφοι έφηβοι βουλευτές, όπως διαπιστώθηκε και από τα λεχθέντα των προηγούμενων συναδέλφων ομιλητών, η σύγχρονη σχολική κοινότητα μαστίζεται από πλήθος σοβαρών προβλημάτων. Συχνά γίνεται μεγάλος λόγος για τις κακές υποδομές ή τον ελλιπή εξοπλισμό των σχολικών κτιρίων. Αναμφίλεκτα όλα τα προαναφερθέντα ζητήματα κατέχουν καίρια θέση στη σχολική ζωή, όμως σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν τα μοναδικά. Υπάρχουν κατά τη γνώμη μου, άλλα πολύ πιο σοβαρά και ανησυχητικά προβλήματα, που μέχρι πριν από λίγα χρόνια αποφεύγονταν να συζητηθούν ανοιχτά, μια και θα έβαζαν καινά δαιμόνια στη σχολική κοινότητα, όπως συνέβη και εξακολουθεί να συμβαίνει με το φαινόμενο της σχολικής βίας.

Ο εκφοβισμός και η βία αποτελούν πλέον σύνθηρες φαινόμενο της σχολικής καθημερινότητας με ποικίλες μορφές εκδήλωσης, όπως βία σωματική, φραστική, ψυχολογική, σεξουαλική, ηλεκτρονική που αφορά στην εσκεμμένη επιθετικότητα μαθητών εναντίον συμμαθητών τους, ενίοτε και καθηγητών τους, με στόχο την επίδειξη ισχύος και την πρόκληση φόβου. Ποιός άλλωστε από εμάς δεν έχει ζήσει, έστω και ως απλός θεατής, μια βίαιη επίθεση ενός συμμαθητή του σε έναν άλλον για να εξυπηρετήσει ο πρώτος προσωπικά του συμφέροντα ή απλώς για να κάνει την τάξη να γελάσει.

Κύριος γενεσιουργός παράγοντας του φαινομένου αυτού αποτελεί ο χαρακτήρας των θυτών και των θυμάτων. Συγκεκριμένα οι εκφοβιστές διακρινόμενοι από επιθετικότητα και χαμηλή σχολική επίδοση και αυτοεκτίμηση βιαιοπραγούν εναντίον μαθητών με σωματική αδυναμία, εσωστρέφεια και συνήθως ανεπτυγμένη μαθητική κουλτούρα, προσπαθώντας να γίνουν αντικείμενο προσοχής από γονείς, καθηγητές και συνομηλίκους. Αυτή τους η τάση φυσικά οφείλεται τόσο στο οικογενειακό τους περιβάλλον που μπορεί να χαρακτηρίζεται από διαταραγμένες σχέσεις μεταξύ των συζύγων ή από αδιάφορους και βίαιους γονείς όσο και στο χρησιμοθηρικό και βαθμοθηρικό εκπαιδευτικό σύστημα που δεν ενσταλάζει μέσα τους αληθινές αξίες για κώδικες συμπεριφοράς. Επίσης, σημαντικό μερίδιο ευθύνης φέρουν και τα μέσα ενημέρωσης, όπως και ο σύγχρονος υλικοτεχνικός πολιτισμός που εθίζουν στη βία και στον ανηλεή ανταγωνισμό.

Απότοκος αυτής της ενδοσχολικής βίας, όπως είναι φυσικό, είναι τα θύματα να υφίστανται ψυχοσωματικά τραύματα και να οδηγούνται σε άγχος, δυσκολία προσαρμογής στο σχολείο, απομόνωση, ακόμη και κατάθλιψη. Όμως και οι θύτες βυθίζονται στη βία και στεγνώνουν ψυχικά. Πάντως και στις δύο περιπτώσεις παρουσιάζονται προβλήματα που επηρεάζουν τόσο τη δική τους ζωή όσο και του σχολικού και κοινωνικού περιβάλλοντος, όπου κυριαρχεί η καχυποψία, η ένταση και ο φόβος.

Απέναντι λοιπόν σε αυτή την κατάσταση απαιτείται η λήψη άμεσων μέτρων και κυρίως προληπτικών. Έτσι αρχικά το σχολείο έχει χρέος να εθίσει τους νέους στο διάλογο μέσω της ορθής λειτουργίας των μαθητικών κοινοτήτων, παρέχοντας συγχρόνως ανθρωπιστική παιδεία και ασφάλεια, όπως του επιτάσσει εξάλλου ο ανθρωποκεντρικός του προορισμός. Παράλληλα θα πρέπει να βρίσκεται σε διαρκή επαφή με γονείς και ψυχολόγους ώστε να αντιμετωπίζονται αμέσως φαινόμενα εκφοβισμού. Επιπλέον η πολιτεία οφείλει να ενισχύσει τις εκστρατείες ευαισθητοποίησης των πολιτών σχετικά με τις προεκτάσεις και τη σοβαρότητα του εκφοβισμού. Κυρίως όμως κάθε μαθητής θύμα ή απλός παρατηρητής θα πρέπει να ανθίσταται σε τέτοια φαινόμενα βίας που οξύνουν τις έριδες εντός του σχολείου και προσβάλλουν την προσωπικότητά του.

Κατανοούμε όλοι λοιπόν το μέγεθος του σχολικού εκφοβισμού, ενός φαινομένου που διευρύνεται όλο και πιο πολύ δίπλα μας. Γι' αυτό ακριβώς θα έλεγα ότι με μια γόνιμη απαισιοδοξία από μέρους μου, αλλά όχι με απελπισία, γιατί πιστεύω πως η απαισιοδοξία μπορεί να κινητοποιήσει, τολμή να πω πως με απαθή στάση απέναντι σε αυτά τα φαινόμενα, ουσιαστικά επιτρέπουμε την εδραίωση της βίας όχι μόνο στον χώρο του σχολείου αλλά και σε ολόκληρη την κοινωνία. Ας πάψουμε πια να εθελουφλούμε και ας συνειδητοποιήσουμε ότι χτυπώντας γροθιές δεν είναι δυνατόν να αλλάξουμε τον κόσμο που μας παραδόθηκε. Κάθε νέος έχει ανάγκη από ένα ασφαλές και ειρηνικό σχολικό περιβάλλον και κατ' επέκταση ένα κοινωνικό περιβάλλον. Το δικαιούμαστε, το αξίζουμε και γι' αυτό το επιζητούμε.

Σας ευχαριστώ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ευχαριστούμε για την τεκμηριωμένη τοποθέτησή σου. Και χθες στο αντίστοιχο τμήμα που παρακολούθησα για λίγο μια συνάδελφός σας από τη Βοιωτία, είπε χαρακτηριστικά ότι, με κλωτσιές και γροθιές δεν αλλάζει ο κόσμος, χρειάζονται ιδέες και πρέπει να συμφωνήσουμε όλοι σε αυτό.

Το λόγο έχει ο έφηβος βουλευτής Παπαλουκάς Θεόδωρος από την Κύπρο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΠΑΛΟΥΚΑΣ (Κύπρος): Αξιότιμα μέλη, σεβαστοί έφηβοι βουλευτές, βρισκόμαστε στον 21ο αιώνα και παρά τις διακηρύξεις και τους αγώνες για το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων συχνά αναβιώνουν φαινόμενα σχολικής βίας και εκφοβισμού. Παρόλο, που μπορεί να μην γίνονται αντιληπτά βρίσκονται σε έξαρση, αφού η χώρα μας έχει ανακηρυχθεί τέταρτη στο σχολικό εκφοβισμό. Το φαινόμενο αυτό βρίσκει πρόσφορο έδαφος, κυρίως όταν υπάρχουν άνισες σχέσεις δύναμης και αδυναμίας μεταξύ θύτη και θύματος. Οι εκφοβιστές βρίσκουν ως εξιλαστήρια θύματά τους μαθητές με αδυναμία υπεράσπισης των εαυτών τους. Μορφές του είναι ο σωματικός, λεκτικός, σεξουαλικός ή ηλεκτρονικός εκφοβισμός και ο κοινωνικός αποκλεισμός που προβλέπουν εξευτελισμό του θύματος. Παράγοντες είναι η χαμηλή αυτοεκτίμηση και αυτοπεποίθηση των θυμάτων και το συναίσθημα κατωτερότητας αφού διαταράσσεται η ψυχοσωματική τους υγεία.

Το φαινόμενο αυτό μπορεί να καταπολεμηθεί σε συλλογικό επίπεδο και σε πλαίσιο συνεργασίας. Κατά πρώτο λόγο η συνεργασία ολόκληρης της σχολικής κοινότητας τόσο σε επίπεδο σχολικού συμβουλίου όσο και σε επίπεδο διοργάνωσης εκδηλώσεων ενημέρωσης και συζητήσεων θα προάγουν τις ειρηνικές σχέσεις αλλά και την εγρήγορση όλων με απώτερο στόχο την αποτροπή της εκδήλωσης μορφών βίας. Ακολουθώντας η προώθηση ομαδικών δραστηριοτήτων, όπως το θέατρο και ο αθλητισμός, που αποβλέπουν στη συλλογικότητα και στην ομαδικότητα μεταξύ των μαθητών και αποτρέπουν τέτοιες συμπεριφορές, αφού προωθούν ανώτερες ηθικές αξίες. Επιπρόσθετα η οικογένεια που διαδραματίζει σημαντικό ρόλο οφείλει να δώσει ορθή αγωγή στα νεαρά μέλη της, να τους γαλουχήσει με τις έννοιες της αλληλεγγύης και της ισότητας και να τους διδάξει πως όλοι οι άνθρωποι έχουν ίσα δικαιώματα και ευκαιρίες. Έτσι θα παραδώσει στην κοινωνία άτομα με υγιή νου που δεν θα γνωρίζουν από εκφοβιστικές συμπεριφορές. Επιπλέον πρέπει να γίνεται πρόληψη για την προστασία των μελών της σχολικής κοινότητας από οποιαδήποτε απειλή άσκησης βίας σε βάρος τους. Κάθε εκπαιδευτικός ή μαθητής θα πρέπει να εκφράζει ελεύθερα τις απόψεις του ή τα παράπονά του και εφόσον χρειάζεται να

λαμβάνει εγγυήσεις για την αποτροπή της επανάληψης βίαιων συμπεριφορών και να βρίσκει ψυχολογική υποστήριξη στο πρόβλημά του.

Τέλος, όσον αφορά το σεβασμό της διαφορετικότητας, μπορούν να συμβάλουν αποτελεσματικά τα Μ.Μ.Ε. Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης είναι ένας σημαντικός παράγοντας επιρροής των νέων στην καλλιέργεια ιδεών. Πρέπει να προβάλλονται οι λαοί μέσα από εκπομπές και έτσι θα εξοικειωθούμε με τη διαφορετικότητα των λαών και θα γίνει περισσότερο αντιληπτό πως αυτά που μας ενώνουν είναι περισσότερα από αυτά που μας χωρίζουν.

Επομένως, ο σχολικός εκφοβισμός είναι ένα μεγάλο σύγχρονο πρόβλημα και είναι επιβεβλημένη ανάγκη η επίλυση του.

Ευχαριστώ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ευχαριστούμε και εμείς που έθεσες ένα βασικό θέμα, που είναι το «μίλα». Αυτό που πρέπει όλα τα θύματα να κάνουν είναι να μιλήσουν για το πρόβλημά τους για να μπορέσει να αντιμετωπιστεί.

Το λόγο έχει η έφηβη βουλευτής Παπαδοπούλου Ανδριάννα από την Αχαΐα.

ΑΝΔΡΙΑΝΝΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Αχαΐας): Ως μαθητές σε μια εποχή με πλήθος οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων, γινόμαστε συχνά μάρτυρες ενός αρκετά δυσάρεστου φαινομένου, της σχολικής βίας. Αυτό το φαινόμενο, με το διεθνή όρο bullying, έχει πολλές μορφές που ξεκινούν από λεκτική βία, ύβρεις, προσβολές και καταλήγει στην ομαδική δολοφονία συμμαθητών ή εκπαιδευτικών. Όλα αυτά τα αυξανόμενα φαινόμενα σχολικής βίας είναι αδύνατον να μην προβληματίζουν εμάς τους νέους που είμαστε μέρος του προβλήματος. Ιδιαίτερως τώρα, ως έφηβοι βουλευτές, έχουμε μια ευκαιρία να το αναδείξουμε για να ευαισθητοποιήσουν μια κοινωνία που στέκεται απαθής.

Άραγε τι είναι αυτό που τους εξωθεί σε τόσο ακραίες καταστάσεις; Είναι ένας κόσμος χωρίς ιδανικά, πεζός και κενός, βυθισμένος στις υλικές απολαύσεις που εμποδίζει το όραμα από τους νέους ανθρώπους, επομένως και τη δυνατότητα να βελτιωθούν; Μήπως είναι ο θεσμός του σχολείου που απαιτεί πιο πολλά από όσα τα παιδιά μπορούν να δώσουν, οξύνει τον ανταγωνισμό και αγνοεί το ψυχικό τους κόσμο; Όλα αυτά σε έναν κόσμο που δεν αναγνωρίζει την αξία των ανθρώπων, κυριαρχούμενο από τη ευνοιοκρατία, το ρουσφέτι και τον νεποτισμό. Ένα σχολείο όπου διδάσκει πράγματα κατά ένα μεγάλο βαθμό μακριά από την πραγματικότητα. Αλήθεια, ένας νέος ευαίσθητος και ευάλωτος πώς μπορεί να αντιδράσει σε όλα αυτά, δεδομένης της αδυναμίας των οικογενειών σήμερα να τον στηρίξει και να τον καθοδηγήσει; Ευρισκόμενος, λοιπόν, μόνος, χωρίς στηρίγματα κάποιες φορές αντιδρά σκληρά και παράλογα.

Μήπως ήρθε η ώρα όλοι μαζί σήμερα, ξεκινώντας από αυτήν την έδρα να προσπαθήσουμε να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα εν τη γενέσει του, πριν ακόμη επεκταθεί δραματικά και στη χώρα μας; Τα τριμμένα για καλύτερη παιδεία, υγεία και κοινωνία έχουν αναφερθεί πολλές φορές σ' αυτόν το χώρο, χωρίς δυστυχώς να έχει καταβληθεί αρκετή προσπάθεια από όλους για την υλοποίησή τους. Όμως, αν και τριμμένα, είναι η βάση της θεραπείας. Σίγουρα μια παιδεία που σέβεται τη διαφορετικότητα του μαθητή, που τον στηρίζει ψυχολογικά, παρέχοντας βοήθεια και ενημέρωση από εξειδικευμένους επιστήμονες, τον εμπνέει και τον γεμίζει με αυτοπεποίθηση, θάρρος και αισιοδοξία, θα λειτουργήσει θετικά για τον περιορισμό του προβλήματος. Μάλιστα, οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί έχουν χρέος να ενημερώνουν τακτικά τους μαθητές για τις επιπτώσεις του συγκεκριμένου φαινομένου.

Όμως, αυτή η παιδεία για να είναι πιο αποτελεσματική, καλό είναι να οδηγεί τον νέο σε μια κοινωνία με συλλογικά οράματα, αξιοκρατία, ισότητα ανθρωπισμό, τη δημοκρατία. Το γιατί σήμερα αυτά αντικαταστάθηκαν από ρατσισμό, αυταρχισμό και εκμετάλλευση, ας μας προβληματίσει. Ας αναλάβουμε όλοι την ευθύνη. Σίγουρα, εμείς οι έφηβοι έχουμε ελάχιστη, αφού δεν δημιουργήσαμε εμείς τη σύγχρονη κοινωνία, όμως, οφείλουμε να αγωνιστούμε σθεναρά, για να φτιάξουμε έναν καλύτερο κόσμο. Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Δεν δημιουργήσατε, εσείς αυτήν την κοινωνία, αλλά κάποιοι άλλοι για σας. Όμως από σας περιμένουμε να διορθώσετε όλα τα κακώς κείμενα αυτής της κοινωνίας. Είστε το μέλλον, ο σπόρος θα ξεκινήσει από σας. Βρίσκεστε εδώ και στόχος αυτού του προγράμματος, στο οποίο συμμετέχετε, είναι η μύηση τους κοινοβουλευτικούς θεσμούς, άρα μπορείτε και εσείς να κληθείτε ανά πάσα ώρα και στιγμή, εφόσον το επιθυμείτε, να υπηρετήσετε από μια μονιμότερη θέση αυτούς τους θεσμούς, να αναδείξετε και να διορθώσετε όλα τα λάθη του παρελθόντος που ναι μεν είναι πολλά, αλλά δεν σημαίνει ότι δεν μπορούν να λυθούν. Αρκεί να υπάρχει θέληση και συνεργασία από όλους μας.

Το λόγο έχει ο έφηβος βουλευτής Δημήτριος Παππάς.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΠΑΣ (Νομός Άρτας): «Ο δρόμος έχει τη δική του ιστορία. Κάποιος την έγραψε στον τοίχο με μπογιά. Ήταν μια λέξη μονάχα ελευθερία και ύστερα είπαν πως την έγραψαν παιδιά». Παιδιά που σιγοψιθυρίζουν αυτούς τους στίχους, με αφορμή σχολικές εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα κάθε χρόνο στις σχολικές αίθουσες. Ελευθερία μέσα στη φυλακή του καθενός. Ελευθερία που σιγοψιθυρίζεται, επισκιαζόμενη όμως από φαινόμενα βίας, πλέον εντός των σχολικών υποδομών. Φυλακή θεωρείται το σχολικό προαύλιο για μαθητές που πέφτουν θύματα του σχολικού εκφοβισμού.

Φαινόμενα βίας απαριθμούνται σε όλες σχεδόν τις σχολικές βαθμίδες. Βασικό χαρακτηριστικό των παιδιών θυμάτων είναι η αδυναμία να προστατεύσουν και να υπερασπιστούν τον εαυτό τους. Πέφτουν θύματα εξαιτίας της εθνικότητας, της εξωτερικής εμφάνισης, της σωματικής ανεπάρκειας. Φυλακισμένα στον σχολικό χώρο, στον χώρο που είναι φορέας παιδείας και πολιτισμού. Η πνευματική ελευθερία μετατράπηκε σε πνευματική δουλεία.

Μπορεί άραγε το σχολείο να παρέμβει αποτελεσματικά για την πρόληψη και τον περιορισμό φαινομένων βίας και επιθετικότητας; Μπορεί η νέα έννοια του σχολικού εκφοβισμού, το λεγόμενο bullying να εξαλειφθεί; Η απάντηση είναι ότι μπορεί, αλλά χρειάζεται συνεργασία, πνεύμα αλληλεγγύης και ανθρωπισμού, ανθρωπιστικές αξίες και ιδανικά που δεν θα διδάσκονται απλώς για να διδαχτούν, αλλά θα γίνονται πράξη, συμπόρευση λόγων και έργων. Ο κήπος του σχολείου θα πρέπει να ανθίσει με όλων των ειδών τα λουλούδια. Πρέπει όλοι να είναι αποδεκτοί, γι' αυτό κύριο μέλημα των ιθυνόντων θα πρέπει να είναι η πρόληψη και η φροντίδα από οποιαδήποτε απειλή.

Σχολική ελευθερία σημαίνει ελευθερία έκφρασης απόψεων και παραπόνων. Ο εκπαιδευτικός δεν είναι απλώς φορέας γνώσης, αλλά συντονιστής της μαθησιακή διαδικασίας. Γι' αυτό ένας τρόπος εξάλειψης είναι η δημιουργία ομάδων φιλίας, ή διαμεσολάβησης ανάλογα με τις δυνατότητες υποστήριξης των ομάδων αυτών από τους ίδιους εκπαιδευτικούς, εκδήλωση ενημέρωσης, συζητήσεις, εκθέσεις, διανομή φυλλαδίων, όλα με θεματικό κέντρο την προαγωγή των ειρηνικών σχέσεων, αλλά και την εγρήγορση όλων, με απώτερο στόχο την αποτροπή της εκδήλωσης μορφών βίας, επιθετικότητας και εκφοβισμού.

Το πρόβλημα χρειάζεται επίθεση. Η βία γεννά βία. Όμως η γνώση γεννά πρόοδο. Η καταγραφή, η συζήτηση για το νέο πρόβλημα που σιγά-σιγά μαθαίνουν οι σύγχρονοι γονείς, δεν θα το λύσει. Οφείλουμε όλοι, εκπαιδευτικοί, γονείς και μαθητές να το γνωστοποιήσουμε μεν, αλλά κυρίως να το συνειδητοποιήσουμε. Ας οπλιστούμε τα χέρια όλων μας με το πλέον δημοκρατικό όπλο, τον διάλογο. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Χαίρομαι που υπάρχουν παιδιά που εκφράζονται με αυτό τον τρόπο. Δεν θέλω να βλέπετε το σχολείο σαν φυλακή. Δεν μπορούν να είναι τα σχολεία φυλακή. Είναι ένας χώρος μάθησης, κοινωνικοποίησης, διαμόρφωσης αξιών και έτσι πρέπει να είναι.

Το λόγο έχει ο έφηβος βουλευτής Παναγιώτης Σταυρουλάκης.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΚΗΣ (Β' Αθήνας): Αγαπητή κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί έφηβοι βουλευτές, αγαπητά μέλη της Επιτροπής, η σχολική βία είναι φαινόμενο που παρατηρείται ολοένα και συχνότερα. Αποτελεί πλέον ένα μεγάλο πρόβλημα της σχολικής κοινότητας, το οποίο τείνει να πάρει ακόμη μεγαλύτερες διαστάσεις, αν δεν αλλάξει κάτι στο μέλλον. Ας μην εθελουφλούμε πλέον. Καθημερινά ασκείται λεκτική και σωματική βία σε παιδιά από συμμαθητές τους κυρίως, αλλά όχι μόνο. Οι πράξεις βίας που παίρνουν και τη μορφή εκφοβισμού, δημόσιου διασυρμού, διάδοσης ψευδών φημών και απόπειρας υπονόμευσης κάποιων προσώπων με οποιοδήποτε τρόπο, ακόμη και μέχρι απειλών κατά της ζωής, αλλά και προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας.

Συνήθως, αυτή η βία τροφοδοτείται από ένα κρυφό και φανερό ρατσισμό, έναντι κοινωνικών ομάδων που διαφέρουν από αυτές των θυτών. Στο στόχαστρό τους μπαίνουν άτομα με διαφορετικές θρησκευτικές ή πολιτικές πεποιθήσεις, σεξουαλικό προσανατολισμό, άτομα με διαφορετική σωματική διάπλαση, καταγωγή, ή εξωτερική εμφάνιση.

Ως μια άμεση λύση στο πρόβλημα της σχολικής βίας και όχι ως ένα σχέδιο πραγματοποιήσιμο μακροπρόθεσμα, είναι το εξής: Όλοι οι μαθητές να βρίσκουν την ψυχική δύναμη να καταγγείλουν τα περιστατικά βίας και να μη διστάζουν να αποκαλύψουν τις ταυτότητες των θυτών, λόγω φόβου. Δυστυχώς, στις μέρες μας δεν μιλάμε πια, δεν λέμε τι θέλουμε, τι φοβόμαστε, τι μας συμβαίνει. Προτιμάμε να το περνάμε μόνοι μας, αλλά, όσον αφορά ένα τέτοιο θέμα, πρέπει να μιλήσουμε και να μην αφήσουμε τον φόβο και την ντροπή να μας κρατάει πίσω. Μόνο έτσι θα αρχίσουν να καταγράφονται τα περιστατικά και να προσφέρεται βοήθεια στο θύμα, ενώ θα αποδίδεται τιμωρία στον δράστη.

Αυτό δεν είναι κάτι που αφορά μόνο τα παιδιά, στα οποία ασκείται η βία, αλλά όλα. Συχνά γινόμαστε παρατηρητές, αυτόπτες ή αυτήκοοι μάρτυρες τέτοιων περιστατικών και δεν αναφέρομαι, διότι πιστεύουμε ότι δεν είναι δική μας δουλειά να ανακατευτούμε ή φοβόμαστε ότι με την εμπλοκή μας θα στραφούν τα πυρά προς το μέρος μας. Αυτό είναι το λάθος μας. Μας αφορά όλους και μόνο με την αρωγή όλων, ίσως καταφέρουμε να πατάξουμε αυτό το θλιβερό και άδικο φαινόμενο.

Οι καθηγητές πρέπει να βρίσκονται συνεχώς στο πλευρό των μαθητών, να τους ακούν και να τους υποστηρίζουν και όχι απλώς να κάνουν το μάθημά τους και να φεύγουν, αδιαφορώντας για τα προβλήματα των παιδιών, ούτε για να δείξουν ένα δήθεν φιλότιμο πρόσωπο, να αερολογούν με γενικά λόγια, με πομφόλυγες και φληναφήματα. Αν σταθούν δίπλα στους μαθητές, τότε και αυτοί θα τους εμπιστευτούν και ίσως να τους εκμυστηρευτούν αυτά που φοβούνται ή που έχουν περάσει και να ζητήσουν βοήθεια για τους ίδιους ή για τους φίλους τους. Μόνο αν υπάρξει ισχυρή θέληση και συνεργασία και από τις δύο πλευρές, είναι πολύ πιθανόν να προκύψει ένα ικανοποιητικό αποτέλεσμα.

Τέλος, το σχολείο πρέπει να προωθήσει στους μαθητές δράσεις που γίνονται με τη δημιουργία τηλεφωνικών γραμμών ψυχολογικής υποστήριξης για παιδιά και εφήβους, διότι πολλά παιδιά θέλουν να μιλήσουν κάπου για τους φόβους τους ή όσα έχουν περάσει και δεν ξέρουν πού να απευθυνθούν, ποιος θα τους καταλάβει. Ας μην ξεχνάμε ότι μέσα στις επιπτώσεις της σχολικής βίας συγκαταλέγεται και η δημιουργία ψυχολογικών προβλημάτων στα θύματα. Κλείνοντας, αυτό που πρέπει να θυμόμαστε, είναι, ότι κανείς δεν είναι μόνος του και ότι η φωνή του καθενός μετράει. Σας ευχαριστώ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Χαίρομαι ιδιαίτερα, έθιξες το πιο σημαντικό ζήτημα, το θέμα των θυτών. Εκτός από τον θύτη και το θύμα μην ξεχνάμε ότι υπάρχουν και οι θεατές, αυτοί που ξέρουν, που γνωρίζουν, που αντιλαμβάνονται και δεν αναδεικνύουν το πρόβλημα. Είναι χρέος λοιπόν όλων μας να το αναδείξουμε. Ένα πολύ σημαντικό θέμα, και χαίρομαι, που το έχεις αναδείξει, είναι το θέμα της εμπιστοσύνης. Λέμε να μιλήσει το θύμα. Σε ποιόν; Αν δεν υπάρχει ένα κατάλληλο

περιβάλλον, ή ο κατάλληλος άνθρωπος που να εμπνέει το παιδί, κανένας δεν πρόκειται να εμπιστευτεί και να πει το πρόβλημά του.

Το λόγο έχει ο έφηβος βουλευτής Τάσης Κωνσταντίνος από το Νομό Μαγνησίας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΤΣΗΣ (Νομός Μαγνησίας): Κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί έφηβοι βουλευτές, με αφορμή την ευκαιρία που μου δίνεται από τον θεσμό της «Βουλής των Εφήβων» θα ήθελα και εγώ να εκθέσω τις απόψεις μου αλλά και τα βιώματά μου πάνω στο θέμα της ενδοσχολικής βίας. Η ενδοσχολική βία και ο εκφοβισμός μεταξύ των μαθητών έχει αρχίσει να γίνεται αντικείμενο προσοχής, συζήτησης και μελέτης στην Ελλάδα. Θεωρείται πλέον κοινωνικό πρόβλημα σύμφωνα με τα αποτελέσματα σχετικών ερευνών που διεξάγονται σε σχολεία της χώρας μας. Δυστυχώς, σε πολλές περιπτώσεις τα περιστατικά βίας και εκφοβισμού σε σχολεία δεν αντιμετωπίζονται κατάλληλα. Σε ορισμένες, μάλιστα, περιπτώσεις τα περιστατικά ενδοσχολικής βίας αποσιωπώνται, διότι θεωρείται ότι προσβάλουν τους θύτες, τα θύματα και κυρίως το κύρος του σχολείου. Γενικά, παρατηρείται έλλειμμα ενημέρωσης, περιορισμένη ευαισθητοποίηση και σχετική άγνοια για τον τρόπο αντιμετώπισης του προβλήματος. Για να κατανοήσουμε καλύτερα το μέγεθος και τη σοβαρότητα του προβλήματος θα ήταν εύλογο να επισημάνουμε τα αίτια αλλά και τους τρόπους αντιμετώπισης του φαινομένου. Οι μαθητές συχνά εκφοβίζονται για να νιώσουν ανώτεροι από τους άλλους καθώς αντλούν ισχύ, δύναμη από τη συγκεκριμένη μορφή συμπεριφοράς. Επίσης, μέσα από την εκδήλωση εκφοβιστικών συμπεριφορών, μπορεί να στοχεύουν στο να τραβήξουν την προσοχή, να τύχουν αποδοχής και να γίνουν περισσότερο δημοφιλείς από ό,τι στο παρελθόν. Εκτός από τον ψυχολογικό τομέα, ιδιάζουσας σημασίας είναι και η έλλειψη αγωγής από την οικογένεια στην έξαρση των φαινομένων ενδοσχολικής βίας. Η διαταραγμένη σχέση των συζύγων και η απουσία των γονέων από την οικογενειακή εστία εξαιτίας της υπερεργασίας ασκούν αρνητική επίδραση στην ψυχολογία του παιδιού. Η έκθεση των παιδιών σε σκληρές ενδοοικογενειακές βίας συντείνει και αυτή με τη σειρά της στην κατάσταση. Στα πλαίσια της πρόληψης έχουν εφαρμοστεί κάποια προγράμματα κατά του εκφοβισμού και της ενδοσχολικής βίας. Η αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων αυτών οφείλεται κυρίως στην υιοθέτηση της κοινωνικής προσέγγισης, μιας ολιστικής προσέγγισης που στοχεύει στην αλλαγή του κλίματος του σχολείου ώστε να μην αναπαράγει τη βία. Στα πλαίσια της ολιστικής προσέγγισης οι παρεμβάσεις αφορούν όλους ,το σχολείο, την τάξη, τον εκπαιδευτικό, εμάς τους ίδιους. Απαιτείται επαναπροσδιορισμός του ρόλου του μαθητή στην κοινωνία. Αυτός θα καταστεί εφικτός με τον εκδημοκρατισμό και τον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης. Έτσι η παιδεία θα καλλιεργήσει στο νεαρό μαθητή κοινωνική συνείδηση, η οποία θα αντικαταστήσει την επιθετικότητα με τη διαλλακτικότητα. Επιπλέον θα προσφέρει στο νέο συναισθηματική σταθερότητα, ασφάλεια καθώς και τη δυνατότητα να μετατρέπει την επιθετικότητα σε δημιουργική δραστηριότητα. Τέλος, τα Μ.Μ.Ε. θα ήταν εύλογο να μεταδίδουν, κατά κύριο λόγο, συνεντεύξεις των πνευματικών ταγών μας, έτσι ώστε οι ίδιοι να μπορούν να εκφράζουν τις απόψεις τους δημόσια. Αντίθετα, θα ήταν καλό να μην μεταδίδονται φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας τις ώρες της υψηλής τηλεθέασης αλλά και τα φθηνά σίριαλ που υποβαθμίζουν το πνευματικό επίπεδο των ατόμων. Κατά την προσωπική μου γνώμη, θεωρώ ότι το ζήτημα της ενδοσχολικής βίας είναι ένα οξύ σοβαρό περίπλοκο κοινωνικό ζήτημα η αντιμετώπιση του οποίου δείχνει την ωριμότητα της κοινωνίας και την προσπάθειά της να προετοιμάσει ένα πιο ευοίωνο μέλλον για τους πολίτες της. Ελπίζοντας τα λόγια μου να φανούν χρήσιμα, θέλω για μια ακόμη φορά να τονίσω την ανάγκη να ληφθούν υπόψη οι προτάσεις και οι προβληματισμοί μας και να αρχίσουμε δειλά -δειλά την υλοποίησή τους. Ας μην αφήσουμε τον θεσμό αυτό να αποτελεί μια εθιμοτυπική συνάντηση της νεολαίας. Ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Και εμείς σε ευχαριστούμε και να είσαι σίγουρος ότι οι προτάσεις σας θα καταγραφούν και θα μεταβιβαστούν εκεί που πρέπει. Άλλωστε , αυτός είναι ο ρόλος σας, δεν είστε εδώ μόνο για την παρουσία και για να έχετε μια κοινοβουλευτική εμπειρία αλλά είναι και οι προτάσεις που θα πείτε αυτά, που θα προτείνετε να έχουν ένα αποτέλεσμα και έναν ουσιαστικό παρεμβατικό ρόλο για να διορθωθούν κάποια πράγματα.

Το λόγο έχει η Χριστοδουλάκη Ευαγγελία – Παρασκευή από την Αιτωλοακαρνανία.

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (Νομός Αιτωλοακαρνανίας): Αξιότιμη Πρόεδρε, κύριοι βουλευτές, αγαπητοί έφηβοι βουλευτές, «φαντασία στην εξουσία» είναι το σύνθημα της «Βουλής των Εφήβων» και δίκαια θεωρούμαστε εμείς οι έφηβοι ικανοί να επιλύσουμε καθημερινά θέματα όπως ο σχολικός εκφοβισμός χρησιμοποιώντας τη δική μας οπτική γωνία. Στις μέρες μας, λοιπόν, που είναι μέρες αναστατώσεων και αλλαγών δεν κλονίζεται μόνον η οικονομία της χώρας μας αλλά υπάρχει μια πολιτισμική και μια μορφωτική κρίση, μια κρίση αξιών που αντανακλάται μέσα στις ενέργειες των ατόμων, αφού ορισμένοι διαλέγουν τους «αδύναμους» για να εκτονωθούν, να ξεσπάσουν και να επιβεβαιωθούν. Οι θύτες είναι οι «συνήθεις ύποπτοι», είναι αυτοί που δεν αντέχουν το διαφορετικό και προσηλώνονται μερικές φορές , σε υπερβολικό βαθμό, στο έθνος τους υιοθετώντας επίσης απόψεις άλλων και προβάλλοντάς τις ως δικές τους, με μόνη δικαιολογία να μείνει το έθνος «καθαρό». Είναι αυτοί που έχουν βιώσει οι ίδιοι την κακοποίηση στο συγγενικό ή μη περιβάλλον τους και ο εκφοβισμός στους τρίτους φαντάζει ως η έσχατη λύση. Επίσης, είναι αυτοί που πιστεύουν ότι με αυτό τον τρόπο θα «ανέβουν» σε κοινωνικό επίπεδο και καταχρώνται τη λιγοστή εξουσία που τους δίνεται. Αυτά τα άτομα βρίσκονται σε κάθε εκπαιδευτική βαθμίδα και δεν αναφέρομαι μόνον στους μαθητές αλλά και στους εκπαιδευτικούς. Κατά τη γνώμη μου, λοιπόν, ο σχολικός χώρος είναι ο χειρότερος για την ανάπτυξη τέτοιων αισχρών φαινομένων, αφού είναι ένα μέρος, όπου ο νέος μένει απροστάτευτος και έρμαιο των τραμπουκισμών, αφού οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν τη δυνατότητα να επιβλέπουν όλους τους χώρους, αλλά και οι ίδιοι οι μαθητές θεωρούν αδυναμία την ανάγκη να ζητήσουν βοήθεια από τον περίγυρό τους. Επίσης, το σχολείο θεωρείται μικρογραφία της κοινωνίας, και δίνεται έτσι μια αρνητική εντύπωση στα παιδιά και αυτό τα ωθεί στην ιδέα ότι για να προσαρμοστούν πρέπει να σκληραγωγηθούν. Όταν

λοιπόν αυτή η μικρογραφία της κοινωνίας βρίσκεται σε τέτοια παρακμή που η προτεραιότητα του καθενός είναι το συμφέρον και όχι η αλληλεγγύη, φανταζόμαστε σε τι χειρότερη θέση βρίσκεται η ίδια η κοινωνία, αλληλοεκμετάλλευση, δημιουργία συνομοσίων, και υποδαύλιση καταστάσεων με σκοπό την ιεραρχική άνοδο. Δεν θεωρώ ωραίο να βλέπεις την καταστροφή του ατόμου και κατ' επέκταση της κοινωνίας, επειδή κάποιος πρώτα τον όρισε ως αδύναμο κρίκο, και τον τραυμάτισε ψυχολογικά και σωματικά. Κάνοντας μια μικρή ανασκόπηση και της τελευταίας δεκαετίας διαπιστώνουμε πως ο σχολικός εκφοβισμός είναι ένα διαχρονικό φαινόμενο και πως πρέπει να δοθούν άμεσα λύσεις αντιμετώπισής του. Αυτοί είναι : η σωστή ενημέρωση των εκπαιδευτικών και γονέων σχετικά με τα συμπτώματα των παιδιών που «πέφτουν» θύματα ενδοσχολικής βίας , ώστε να προλάβουμε τα χειρότερα. Να γίνεται σωστή αξιολόγηση των εκπαιδευτικών για την ορθότητα του μαθήματός τους και τη σχετικότητα του λόγου τους με το ίδιο το θέμα του μαθήματος, ώστε τα παιδιά να μην νιώθουν υποτιμημένα από την τυχόν λεκτική βία που θα τους ασκήσει ο εκπαιδευτικός. Η ψυχολογική υποστήριξη είναι απαραίτητη, αν όχι στο σχολείο σε ειδικά κέντρα της περιοχής με σκοπό οι μαθητές να εμψυχωθούν, για να καταπολεμήσουν το φαινόμενο αυτό καθώς και οι δράστες των πράξεων αυτών, ώστε να καταπολεμήσουν και αυτοί με τη σειρά τους αυτό που τους ωθεί εσωτερικά να δράσουν με αυτό τον τρόπο. Επίσης, πρέπει να δοθεί το μήνυμα της ισότητας των ευθυνών στα παιδιά, ώστε να διαδοθεί η αθωότητά τους και ακόμα να δοθεί από τα Μ.Μ.Ε. περισσότερη βαρύτητα στη μοναδικότητα του καθενός ατόμου και τη διαφορετικότητά του. Με αυτούς τους τρόπους , λοιπόν, οικοδομούνται οι βάσεις για σωστή παιδεία άρα και σωστή διάρθρωση προσωπικότητας. Επίσης, μειώνονται οι καταστάσεις κοινωνικής παθογένειας, αφού καταπολεμούνται τα ψυχολογικά προβλήματα και το άτομο δεν ζει πλέον στο περιθώριο. Έτσι αποκτάται η ομόνοια και η αρμονία και όπως η Ιστορία μας διδάσκει, μόνον έτσι οι πολιτισμοί ακμάζουν. Πρέπει να σταματήσει αυτός ο φαύλος κύκλος και τη θέση του να πάρουν οι ευκαιρίες.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Θα μου επιτρέψεις να αναδείξω από την ομιλία σου ένα σημαντικό κομμάτι για μένα ,την εκπαίδευση των γονέων και των εκπαιδευτικών. Ένα σημείο που πάσχουμε σε σημαντικό βαθμό. Υπάρχουν σχολές γονέων, θα τις έχετε ακούσει, λειτουργούν πάρα πολλές, όμως οι γονείς δεν τις παρακολουθούν, γιατί θεωρούν όλοι ότι έχουν τις γνώσεις μόνοι τους να αντιμετωπίσουν οποιοδήποτε πρόβλημα αφορά τα παιδιά τους. Έχουμε αυτή την τάση σαν γονείς να το πιστεύουμε ότι όλα τα ξέρουμε και όλα μπορούμε να τα διορθώσουμε μόνοι μας. Δυστυχώς, αποδεικνύεται ότι δεν έχουμε τις κατάλληλες γνώσεις .και είναι ένα υστέρημα αυτό. Όπως και η εκπαίδευση εκπαιδευτικών, Μην πιστεύετε ότι οι δάσκαλοι σας είναι οι θεοί που ξέρουν τα πάντα. Η γνώση αλλάζει, η κοινωνία αλλάζει, τα παιδιά μας αλλάζουν και πρέπει κάθε φορά να είμαστε σε ετοιμότητα να έχουμε εκείνες τις γνώσεις και το μορφωτικό επίπεδο να τα αντιμετωπίσουμε.

Γίνεται πολύ μεγάλη προσπάθεια από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς και πρέπει να το τονίσουμε αυτό και να συγχαρούμε όλους αυτούς τους άξιους εκπαιδευτικούς που μάχονται καθημερινά, όμως, πρέπει να τονίσουμε και το έλλειμμα της πολιτείας, η οποία αποσπασματικά πολλές φορές παρέχει επιμόρφωση, αλλά δεν το κάνει συντονισμένα και αυτό πρέπει να το τονίσουμε, να το καυτηριάσουμε και πρέπει να το διορθώσουμε και μάλιστα σε μια περίοδο που η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου είναι στις άμεσες προτεραιότητες. Αυτούς τους ανθρώπους που ζητάμε να τους αξιολογήσουμε θα πρέπει και να τους επιμορφώσουμε μετά για να συνεχίσουν να βρίσκονται στην εκπαιδευτική πραγματικότητα και να είναι αποτελεσματικοί. Δεν θέλει κανένας να διώξει τον δάσκαλο, τον εκπαιδευτικό από το σχολείο, αλλά θέλουμε να τον βοηθήσουμε να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα και να προσφέρει το καλύτερο που μπορεί για όφελος δικό σας και γενικότερα της παιδείας.

Το λόγο έχει η έφηβη βουλευτής Μπαλάση Ηλιάνα.

ΗΛΙΑΝΑ ΜΠΑΛΑΣΗ (Νομός Αχαΐας) : Κυρία Πρόεδρε και αγαπητοί έφηβοι βουλευτές, η ψυχοσυναισθηματική ισορροπία των εφήβων κλονίζεται και επιβαρύνεται αρνητικά, όταν δεν βιώνουν την αίσθηση της ευρύτερης αποδοχής, την αναγνώριση και την επιβεβαίωση της αξίας τους, για αυτό και εντοπίζουμε ποικίλες μορφές ενδοσχολικής βίας και χιλιάδες παγκόσμιες σχολικές κοινότητες το βιώνουν έντονα καθημερινά. Στα σχολεία παρουσιάζεται με διάφορες μορφές και συγκεκριμένα με τη μορφή της άμεσης και έμμεσης βίας. Η δημοφιλέστερη όμως μορφή της τα τελευταία χρόνια είναι η ηλεκτρονική βία, το cyber bullying. Δεν θα αναφερθώ περισσότερο, διότι έχουν μιλήσει ήδη οι συνάδελφοι έφηβοι βουλευτές.

Ο ενδοσχολικός εκφοβισμός είναι σύνθετο φαινόμενο και στην εκδήλωσή του συμβάλλει η αλληλεπίδραση ατομικών και περιβαλλοντικών παραγόντων. Επειδή τα αίτια έχουν αναφερθεί προηγουμένως, θα εστιάσω στις λύσεις. Θα ήταν καλό η επιμόρφωση των παιδιών, αλλά και των εκπαιδευτικών θα συμβάλλουν και θα παίξουν καταλυτικό ρόλο στη διαμόρφωση της προσωπικότητας των εφήβων. Η διαρκής συνεργασία των γονέων με το σχολείο που είναι πολύ σημαντικό. Δυστυχώς, οι περισσότεροι γονείς δεν επικοινωνούν με το σχολείο και δεν γνωρίζουν τι γίνεται, καθώς και η συζήτησή τους με τα παιδιά, αλλά και η επιβολή ηθικών κυρώσεων αν δεν «υπακούουν» στις συστάσεις που τους κάνουν, καθώς και η επιμόρφωση των ίδιων των παιδιών, θα παίξουν καταλυτικό ρόλο στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους. Σε αυτό το σημείο αξίζει να τονίσουμε τον παιδευτικό και όχι το βαθμοθηρικό ρόλο του εκπαιδευτικού. Δυστυχώς, συνήθως εστιάζουμε στους βαθμούς, όπως, αναφέρθηκε και προηγουμένως, για να περάσουμε στο πανεπιστήμιο και όχι να διαμορφώσουμε ενημερωμένους πολίτες. Δεν παίζει κανένα ρόλο η εκπαιδευτική μόρφωση, εάν το παιδί δεν γνωρίζει πώς να συμπεριφέρεται στην κοινωνία, έτσι ώστε να υπάρχει ομόνοια μεταξύ μας.

Τέλος, τα ίδια τα παιδιά θα είναι καλό να συνειδητοποιήσουν τα δικαιώματά τους και τις υποχρεώσεις τους και να περιστείλουν τον ατομικισμό τους. Σημαντικότερη λύση για την εξάλειψη της βίας είναι η διαμόρφωση των προκλητικών θυμάτων. Να δημιουργήσουμε δυναμικά και θαρραλέα θύματα, χωρίς βέβαια

να ξεχνάμε ότι η βία δεν αντιμετωπίζεται με βία. Θα ήθελα να σταθώ σε αυτό που ανέφερε ένας έφηβος βουλευτής προηγουμένως, ότι δεν υπάρχει στην Ελλάδα το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας και ότι δεν είναι πολύ εξαπλωμένο. Όσο μεγαλύτερη είναι η σχολική κοινότητα τόσο περισσότερα κρούσματα βίας θα συναντήσουμε εκεί. Για αυτό καλό είναι να καταφέρουμε να μειώσουμε τα κρούσματα μέσα στα σχολεία και τότε θα καταφέρουμε να εξαλείψουμε και σημαντικό ποσοστό των κρουσμάτων βίας που εμφανίζονται στην κοινωνία. Σας ευχαριστώ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Χαίρομαι που κάνετε το διαχωρισμό μεταξύ παιδείας και εκπαίδευσης, διότι άλλο είναι η εκπαίδευση, η απόκτηση γνώσεων ή ο τρόπος που κάποιος μπορεί να αποκτήσει αυτές τις γνώσεις και άλλο είναι η παιδεία που έχει να κάνει με την κοινωνικοποίηση και την ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού και δεν πρέπει να συγχέεται με τις στείρες γνώσεις που μπορεί να είναι εγκυκλοπαιδικές, αλλά δεν έχουν να κάνουν με την ανάπτυξη του ατόμου.

Το λόγο έχει η έφηβη βουλευτής Παπαδοπούλου Αναστασία.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ (Νομός Σερρών): Κυρία Πρόεδρε, σεβαστοί έφηβοι βουλευτές, στην εποχή μας παρατηρούμε να αυξάνεται με ανησυχητικούς ρυθμούς το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού, το γνωστό bullying που αφορά στην εσκεμμένη επιθετική συμπεριφορά ορισμένων μαθητών σε βάρος των συμμαθητών τους. Τα τελευταία χρόνια κυρίως συναντάμε διάφορα περιστατικά τέτοιου είδους στην καθημερινότητα της σχολικής κοινότητας που αυξάνεται ολοένα και περισσότερο λόγω της έξαρσης της εγκληματικότητας, της οικονομικής κρίσης που βιώνουμε και της εκμετάλλευσης από τα Μ.Μ.Ε. Έτσι βρισκόμαστε αντιμέτωποι με ένα μεγάλο πρόβλημα του οποίου οι αντιδράσεις είναι μόνο αρνητικές. Επίσης, μπορούμε να συναντήσουμε τον σχολικό εκφοβισμό σε διάφορες μορφές, όπως, είναι ο λεκτικός, ο σεξουαλικός, ο ρατσιστικός, ο σωματικός και ο ηλεκτρονικός. Συνήθως βία ασκούν άτομα τα οποία προέρχονται από ένα μη ισορροπημένο οικογενειακό περιβάλλον που ταυτόχρονα οι σχολικές τους επιδόσεις δεν είναι «ανεβασμένες». Από την άλλη τα θύματα είναι άτομα που δεν διακρίνονται για το θάρρος τους και είναι συνεσταλμένα, ίσως και κάποιας ιδιαιτερότητας που έχουν, όπως, η εξωτερική εμφάνιση ή εθνικότητά τους, όπου ντρέπονται και δεν είναι άνετα για να εκφραστούν όπως θα ήθελαν. Οπότε οι θύτες λόγω κάποιων δικών τους συναισθηματικών κενών βρίσκουν πρόσφορο έδαφος στο να ενοχλούν άλλα άτομα με σκοπό να αναδειχθούν οι ίδιοι και να αποκτήσουν κύρος.

Οι αιτίες του φαινομένου είναι πολλές και βάσει αυτού θεωρώ ότι ευθύνη έχουμε όλοι μας. Βασικό ρόλο παίζει το οικογενειακό περιβάλλον το οποίο επηρεάζει τον χαρακτήρα που θα διαμορφώσει το κάθε παιδί στο κατά πόσο θα σέβεται τη διαφορετικότητα του άλλου, όπως, επίσης στο να μάθει να επικοινωνεί με διάλογο και όχι με βία. Ένας άλλος πολύ σημαντικός παράγοντας είναι τα Μ.Μ.Ε. και συγκεκριμένα τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με τα οποία οι έφηβοι επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό ζώντας σε ένα πλασματικό κόσμο με αποτέλεσμα να μην είναι ο πραγματικός τους εαυτός και έτσι καταλήγουν να ξεσπούν σε άτομα που δεν φέρουν ευθύνη.

Κλείνοντας θα ήθελα να προσθέσω το σημαντικότερο αίτιο κατά τη γνώμη μου που δεν είναι άλλο από το εκπαιδευτικό μας σύστημα. Το σχολείο είναι ουσιαστικά η πιο σημαντική βαθμίδα διαμόρφωσης χαρακτήρα ενός ατόμου. Όταν υπάρχει η αρμόζουσα εκπαίδευση το άτομο μπορεί να ανταπεξέλθει με ωριμότητα σε οποιοσδήποτε συνθήκες και εάν βρεθεί. Η πολιτεία θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερη βαρύτητα σε αυτό το φαινόμενο μέσω της δημιουργίας διαφόρων ομάδων με σκοπό να αναπτυχθεί η φιλία, η ομαδικότητα, η συνεργασία και ο σεβασμός ανάμεσα στους μαθητές με επικεφαλής ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς. Κατά τη γνώμη μου θα έπρεπε να υπάρχουν ψυχολόγοι σε κάθε σχολείο και μέσα από διάφορα σεμινάρια ή εκδηλώσεις και σαφώς και με τη βοήθεια όλων των παραγόντων που μπορούν να βοηθήσουν ώστε να γίνει ευρέως γνωστό αυτό το πρόβλημα. Θα πρέπει να καταλάβουμε πως όλοι είμαστε ίδιοι και πρέπει να αντιμετωπίζουμε ο ένας τον άλλον με αγάπη. Σας ευχαριστώ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Όντως η παιδεία είναι το πιο σημαντικό, είναι η μεγαλύτερη επένδυση, η πιο σοβαρή και πρέπει να προσέξουμε ιδιαίτερα στο τι παιδεία θέλουμε τελικά να παρέχουμε στους νέους.

Το λόγο έχει ο έφηβος βουλευτής Νοδάρης Λεωνίδας.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΝΟΔΑΡΑΣ (Β΄ Αθήνας): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε και αγαπητοί συμμαθητές, η ενδοσχολική βία είναι μια πραγματικότητα. Η εκπαιδευτική κοινότητα μαστίζεται από βίαιες συμπεριφορές μεταξύ μαθητών. Ένας στους τρεις Έλληνες μαθητές έχει πέσει θύμα ενδοσχολικής βίας. Ο σχολικός εκφοβισμός είναι η κατάχρηση δύναμης από τους ισχυρότερους προς τους μαθητές που συνήθως δεν μπορούν να υπερασπιστούν τον εαυτό τους. Αυτό οφείλεται σε αδυναμία ή γενικότερα προβλήματα και ειδικά αυτή την περίοδο οικονομικής φύσεως, που συνήθως σχετίζονται με την οικογένεια. Το χειρότερο, αλλά και παράλληλα το σημαντικότερο είναι πως ακόμη και παιδιά διαφορετικής εθνικότητας που έχουν έρθει στην πατρίδα μας και εργάζονται σκληρά για να επιβιώσουν γίνονται θύματα, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι και ένα μέρος από τα θύματα δεν γίνονται θύτες λόγω της διαφορετικότητάς τους σε σχέση με τους υπολοίπους. Θεωρώ πως όσοι είμαστε σήμερα εδώ έχουμε δει στα σχολεία μας έστω και μια φορά την άσκηση βίας επάνω σε έναν μαθητή ή έχουμε συζητήσει για αυτήν στις παρέες μας.

Πρέπει πρωτίστως εμείς οι μαθητές να βοηθήσουμε την κατάσταση αναδεικνύοντας το πρόβλημα και πλησιάζοντας τα θύματα προσπαθώντας να τους πείσουμε να μοιραστούν με κάποιον αρμόδιο το πρόβλημά τους. Μια ασπίδα προστασίας για τα θύματα πρέπει να είναι οι ίδιοι οι καθηγητές τους, οι οποίοι πρέπει να βοηθήσουν και ουσιαστικά να είναι η πρώτη ασφάλεια των παιδιών εντός του σχολείου. Σίγουρα δεδομένη θεωρείται η βοήθεια της πολιτείας για να μεριμνήσει ώστε να υπάρχουν εξειδικευμένοι επαγγελματίες που θα

βοηθούν τους μαθητές - θύματα για την αντιμετώπιση της κατάστασης, όμως, εκείνοι που θεωρώ ότι μπορούν να βοηθήσουν άμεσα είναι οι γονείς των μαθητών οι οποίοι θα διακρίνουν αμέσως τις ψυχολογικές μεταπτώσεις των παιδιών τους και έτσι θα πληροφορήσουν άμεσα το σχολείο ώστε να λάβει τα αναγκαία μέτρα.

Πρέπει να λάβουμε υπόψη μας το παράδειγμα των ιδιωτικών σχολείων. Σας το αναφέρω εξ ιδίας πείρας, καθώς προέρχομαι από ένα ιδιωτικό σχολείο που τα περιστατικά εκεί είναι πολύ λιγότερα απ' αυτά στα δημόσια σχολεία. Πρέπει αυτό το γεγονός να προβληματίσει την πολιτεία. Κλείνοντας θα ήθελα να προσπαθήσουμε να εξετάσουμε την ψυχосύνθεση του θύτη και είμαι περιέργος πως μπορεί να νοιώθει μετά από ένα τέτοιο περιστατικό βίας. Θα νοιώσει ευχαρίστηση για την πράξη του; Η ενδοσχολική βία είναι μια πραγματικότητα.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η έφηβος βουλευτής Κωνσταντίνα Μπήτου από την Αττική.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΜΠΗΤΟΥ (Νομός Αττικής): Κυρία Πρόεδρε, έφηβοι βουλευτές κατ' αρχάς θα ήθελα να πω ότι είναι τιμή μου που βρίσκομαι εδώ. Όπως γνωρίζουμε όλοι μαζευτήκαμε εδώ για να συζητήσουμε για την προσχολική βία και εγκληματικότητα στα σχολεία. Τα παιδιά που βιώνουν καταστάσεις τέτοιου είδους χρειάζονται βοήθεια. Τα παιδιά που δέχονται από τους συμμαθητές τους βία χρειάζονται να μιλήσουν. Συγκεκριμένα αυτά τα παιδιά χρειάζεται να απευθυνθούν στους γονείς τους, ύστερα στους καθηγητές τους και όλοι μαζί να απευθυνθούν στο Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων. Έτσι με την βοήθειά τους θα πρέπει να απευθυνθούν σε ψυχολόγο, έτσι ώστε να βοηθήσουν τους θύτες να μιλήσουν για τα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουν και ασκούν βία στον συνάνθρωπό τους. Όπως γνωρίζουμε όλοι οι θύτες δεν είναι πάντα άνθρωποι που αυτό που κάνουν το θέλουν. Κανένας δεν ξέρει τι μπορεί να αντιμετωπίζει ο καθένας. Οι θύτες ασκούν βία στα θύματα, γιατί αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα που σχετίζονται κυρίως με την ψυχολογία τους. Ευχαριστώ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η έφηβος βουλευτής Ιωάννα Ξηρουχάκη από τον νομό Χανίων.

ΙΩΑΝΝΑ ΞΗΡΟΥΧΑΚΗ (Νομός Χανίων): Κυρία Πρόεδρε, σεβαστοί έφηβοι βουλευτές, ο σχολικός εκφοβισμός είναι μια πραγματικότητα την οποία βλέπουμε στην καθημερινότητά μας. Το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού είναι υπαρκτό και άρα βασικό μέλημά μας θα πρέπει να είναι η αντιμετώπιση του προβλήματος. Ο σχολικός εκφοβισμός δεν συνδέεται με απλές διαφωνίες μεταξύ παιδιών, αλλά με την εσκεμμένη βίαιη συμπεριφορά παιδιών απέναντι σε συμμαθητές τους που διαφέρουν απ' αυτούς. Επίσης, κάποια άτομα ασκούν τέτοιου είδους συμπεριφορές για να αισθάνονται δυνατοί.

Συχνά τα θύματα της ενδοσχολικής βίας γίνονται θύτες απέναντι σε πιο αδύνατα άτομα απ' αυτούς. Θύματα συνήθως γίνονται άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση που αδυνατούν να υπερασπιστούν τον εαυτό τους. Είναι πολύ εύκολο κάποιο παιδί να πέσει θύμα βίας καθώς έχει ποικίλες μορφές. Για παράδειγμα, η σωματική βία, η λεκτική βία και ο βανδαλισμός. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος θα πρέπει να συμβάλλουν οι φορείς κοινωνικοποίησης του ατόμου, ώστε να διαμορφωθούν σωστοί χαρακτήρες. Πρωτίστως η οικογένεια θα πρέπει να αποτελεί το καλό παράδειγμα για το παιδί. Δεύτερον, τα Μ.Μ.Ε. θα πρέπει να περιορίσουν τις σκηνές βίας και να προβάλλουν εκπομπές με νέους μέσα από τις οποίες θα τους ενημερώνουν για τέτοιου είδους προβλήματα.

Το σχολείο καλό θα ήταν να οργανώνει ημερίδες και να ενημερώνει τους μαθητές σχετικά με το θέμα αυτό και να στηρίζει τα παιδιά. Αυτό θα επιτευχθεί, εάν τα παιδιά συζητούν για τα προβλήματα βίας με τους καθηγητές και τους γονείς. Η πιο σημαντική συνέπεια είναι ότι μέσω της βίας επηρεάζεται η διαμόρφωση της προσωπικότητας του παιδιού. Αυτό έχει αντίκτυπο στην ψυχολογία του παιδιού.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Θα ήθελα να τονίσω ότι βεβαίως τα ΜΜΕ, μπορεί να συμβάλουν στην αντιμετώπιση του φαινομένου, αλλά δεν μπορούμε άκριτα να παραχωρήσουμε την ενημέρωση των παιδιών στα Μ.Μ.Ε.

Να πω ότι μαζί μας βρίσκεται ο κύριος Αθανάσιος Παπαϊωάννου Γενικός Γραμματέας της Βουλής, των Ελλήνων τον καλωσορίζουμε.

Το λόγο έχει ο έφηβος βουλευτής Ιωάννης Μπήκος από την Α΄ Θεσσαλονίκης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΙΚΟΣ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί έφηβοι βουλευτές στις μέρες μας όλο και περισσότεροι επιστήμονες εκφράζουν την ανησυχία τους για τη ραγδαία αύξηση των κρουσμάτων ενδοσχολικής βίας είτε αυτή είναι ψυχολογική είτε σε πιο ακραίες περιπτώσεις σωματική. Όμως, ποιοί είναι οι λόγοι που ωθούν έναν μαθητή στην άσκηση οποιασδήποτε μορφής βίας εντός του σχολικού χώρου; Κατά την προσωπική μου άποψη τα αίτια της εκδήλωσης μιας τέτοιας άσχημης συμπεριφοράς είναι δύο και ένα εκ των οποίων είναι το οικογενειακό περιβάλλον. Σύμφωνα με ένα ρητό «ό,τι σπείρεις θα θερίσεις». Έτσι και τα παιδιά αυτά έχοντας υπάρξει μάρτυρες βίας εντός της οικογένειας θέλοντας και μη, μαθαίνουν να επιλύουν τις διαφορές τους, ασκώντας βία.

Θεωρώ αυτονόητο ότι η γενεσιουργός αιτία αυτών των οικογενειακών προβλημάτων είναι η άθλια οικονομική και κοινωνικοπολιτική κατάσταση της χώρας μας. Ένας άλλος σημαντικός λόγος είναι η ανασφάλεια των ίδιων των παιδιών. Έχει παρατηρηθεί ότι οι νέοι που βιαιοπραγούν, κατά κύριο λόγο, είναι άτομα, που στην προσπάθειά τους, να καλύψουν τις δικές τους αδυναμίες είτε επιτίθενται σε άλλα άτομα είτε ενσωματώνονται σε ένα ευρύτερο κοινωνικό σύνολο θεωρώντας πως με αυτό τον τρόπο θα κουκουλώσουν τα δικά τους μειονεκτήματα. Για την αμεσότερη εξάλειψη των κρουσμάτων βίας μεταξύ των μαθητών, μια διόλου ευκαταφρόνητη λύση είναι η προσέγγιση των παιδιών από τους καθηγητές. Εκείνοι έχοντας παρακολουθήσει ειδικά σεμινάρια θα προσπαθήσουν να εισβάλλουν στον ψυχισμό των μαθητών παρέχοντάς τους έτσι

ψυχολογική υποστήριξη. Εάν όμως τα παιδιά αντιμετωπίζουν συγκεκριμένο πρόγραμμα με καχυποψία, τότε οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να ενημερώσουν τους γονείς και να παροτρύνουν ακόμη το παιδί τους να λάβει βοήθεια από εξειδικευμένους ψυχολόγους.

Ας αναρωτηθούμε όμως, εάν στα αλήθεια είναι εφικτή η υλοποίηση αυτών των μέτρων σε μια χώρα «Μήδεια» που έχει την τάση να υποβαθμίζει συνεχώς τους νέους ανθρώπους και να στέκεται εμπόδιο στην πραγματοποίηση των ονείρων τους. Θα ήθελα να τονίσω την ανάγκη για την άμεση εξάλειψη των φαινομένων ενδοσχολικής βίας, αφού μιλάμε για την μελλοντική μας κοινωνία στην οποία δεν χωράει κανένα είδος τραμπουκισμού. Ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Θα συμφωνήσω απόλυτα ότι η βία παράγει βία και πρέπει κάποια στιγμή να σπάσει αυτός ο φαύλος κύκλος. Όμως δεν πρέπει τα πάντα να τα ρίχνουμε στην οικονομική κρίση, σαφέστατα η χώρα βρίσκεται σε μια δύσκολη οικονομική κατάσταση, αλλά το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας προϋπάρχει.

Το λόγο έχει η έφηβος βουλευτής Μαρία Φανουράκη από την Γερμανία.

ΜΑΡΙΑ ΦΑΝΟΥΡΑΚΗ (Γερμανία): Κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί έφηβοι βουλευτές περιπτώ είναι να δώσω ορισμό για την ενδοσχολική βία ή για τον εκφοβισμό από την στιγμή που οι προλαλήσαντες είπαν αρκετά πάνω σε αυτό το θέμα. Έχω να πω ότι το ερώτημα που ξεκινά η μελέτη του προβλήματος αυτού θα ήταν πώς κανείς μπορεί να μετατραπεί σε θύτη. Τα τυπικά υπόβαθρα που ξέραμε εμείς είναι το οικογενειακό περιβάλλον, τα ψυχολογικά τραύματα ή τα λανθασμένα πρότυπα. Θα χαρακτηριζόταν τουλάχιστον υποκρισία εάν στην σημερινή εποχή παραβλέψουμε ότι οικονομική και κοινωνική αστάθεια δεν υπολογιστούν σαν κύριοι παράγοντες του εκφοβισμού και της βίας. Όταν ένας νέος χάνει το έδαφος κάτω από τα πόδια του δεν νοιώθει δυνατός και δεν μπορεί να κάνει τίποτα για το μέλλον του και τείνει προς τις βιαιότητες. Μπορεί να μην προέκυψαν από την οικονομική κρίση προφανώς ο εκφοβισμός, η βία στο σχολείο, αλλά είναι ένας δυνατός παράγοντας που συνεχίζει το πρόβλημα.

Πιστεύω ότι ένας νέος προσπαθεί να αποδείξει στον εαυτό του και στο περιβάλλον ότι είναι δυνατός, εκμεταλλευόμενος την αδυναμία των γύρω του. Όταν δεν έχει τον έλεγχο της κατάστασης, προσπαθεί να ελέγξει μία πιο αδύναμη κατάσταση μέσω της βίας τις περισσότερες φορές.

Από τη στιγμή που το εκπαιδευτικό σύστημα δεν μπορεί να μας προσφέρει την κατάλληλη σιγουριά και τη σταθερότητα που χρειαζόμαστε για το μέλλον μας, τουλάχιστον, θα μπορούσε μέσω των καινούργιων προγραμμάτων, όπως τα project που έχουν καθιερωθεί στο σχολείο με καθηγητές επιστημονικά καταρτισμένους πάνω στον τομέα της ψυχολογίας, μπορούν να βοηθήσουν και να δώσουν την ευκαιρία κυρίως στο θύτη ή στο θύμα, στο διάλογο. Ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Όντως, είπαμε ότι η γενεσιουργός αιτία δεν είναι η οικονομική κρίση. Σαφέστατα, επιτείνει τα προβλήματα, αλλά δεν μπορούμε όλα να τα συνδέουμε και να τα ρίχνουμε σε αυτήν.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΙΚΟΣ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Με συγχωρείτε, δεν είπα για το bullying και για τον ενδοσχολικό εκφοβισμό, ότι είναι η γενεσιουργός αιτία, πρόκειται για οικογενειακά προβλήματα.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Σωστά, έχεις δίκιο. Σε μία οικογένεια που πλήττεται είναι πολύ πιο εύκολο τα παιδιά να αισθάνονται ανασφάλεια.

Το λόγο έχει η έφηβη βουλευτής Ευαγγελία Μπίσδα, από το Νομό Κορινθίας.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΜΠΙΣΔΑ (Νομός Κορινθίας): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι έφηβοι βουλευτές, είναι γεγονός, πως η κοινωνία μας βρίσκεται αντιμέτωπη με ποικίλα προβλήματα τόσο σε οικονομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο. Μέσα σε αυτά συγκαταλέγεται και η ενδοσχολική βία, που αφορά μια μικρή κοινωνία όπως το σχολείο.

Το συγκεκριμένο φαινόμενο παρατηρείται σε σχολεία ανά τον κόσμο, οριοθετώντας, ουσιαστικά, το θεσμό της δημοκρατίας και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Βασικές μορφές του φαινομένου αποτελούν οι συμμορίες και οι αντιθέσεις, που «πραγματοποιεί» η λεκτική βία, καθώς και η βία από την πλευρά του ίδιου του σχολείου. Τα αίτια, όμως, που οδηγούν σε αυτό το δυσάρεστο φαινόμενο είναι εξίσου σημαντικά.

Αρχικά, ο θεσμός της οικογένειας βρίσκεται αντιμέτωπος με μία σοβαρή κρίση, που υπερισχύει σε μεγάλο βαθμό. Έτσι, η απουσία γονεϊκής μέριμνας ωθεί τους νέους σε ανάρμοστες συμπεριφορές απέναντι σε άλλα άτομα μέσα στο σχολικό περιβάλλον. Ακόμη, η άρνηση του σχολικού θεσμού και των εκπαιδευτικών να αναλάβουν τον παιδαγωγικό τους ρόλο, κατέχουν σπουδαία θέση. Συνεπώς, απουσιάζουν οι ηθικές αξίες και η ανθρωπιά στη διαπαιδαγώγηση των νέων, παροτρύνοντάς τους να είναι υπαίτιοι για την προώθηση ακραίων ενδοσχολικών καταστάσεων.

Ωστόσο, εξίσου αξιοσημείωτες είναι και οι συνέπειες που προβάλλονται από το συγκεκριμένο φαινόμενο. Πρώτα απ' όλα, σπουδαίο παράδειγμα αποτελεί η άναρχη και αναποτελεσματική λειτουργία του σχολείου. Έτσι δημιουργείται σοβαρό ζήτημα με την αδυναμία ενσωμάτωσης και κοινωνικοποίησης των νέων. Επιπλέον, ωθούνται προς το περιθώριο μεγάλες ομάδες μαθητών και παρατηρούνται φαινόμενα ρατσιστικών διακρίσεων.

Συνεπώς, αναπαράγεται κυρίως αβίωτος βίος για μια σειρά νέων και μικρών μαθητών. Η έλλειψη σωστής διαπαιδαγώγησης από την οικογένεια και το σχολείο, δημιουργεί μαθητές «τρομοκράτες» που φέρονται άλογα στους συμμαθητές ή τους καθηγητές τους. αυτό αποτελεί, δυστυχώς, και σημείο των καιρών για τη σημερινή νεολαία, η οποία αρέσκεται στο να μαζικοποιείται, καταπατώντας ανθρώπινα δικαιώματα και θεσμούς.

Ουσιαστικά, η μόνη καταπάτηση που γίνεται είναι της ζωής τους, η οποία οφείλεται στην έλλειψη ανθρωπιάς και πραγματικής παιδείας. Ευχαριστώ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η έφηβη βουλευτής Αγγελική Νίκια από το Νομό Λακωνίας.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΝΙΚΙΑ (Νομός Λακωνίας): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι έφηβοι βουλευτές, τα φαινόμενα σχολικής βίας και εγκληματικότητας τα τελευταία χρόνια σε παγκόσμιο επίπεδο, αλλά και στη χώρα μας, έχουν λάβει μεγάλες διαστάσεις. Η βία είναι το φαινόμενο εκείνο, κατά το οποίο άτομα ή ομάδες χρησιμοποιούν δύναμη για να εξαναγκάσουν, αφαιρούν την ελευθερία εκλογής και ισοπεδώνουν την προσωπικότητα όσων την υφίστανται.

Σκοπός της βίας είναι η διατήρηση και η επέκταση της εξουσίας, η αναγνώριση του δράστη από τον ίδιο του τον εαυτό ή τους άλλους.

Η βία αποτελεί διαχρονικό και υπερτοπικό φαινόμενο. Η κοινωνία διαμορφώνει τα μέλη της ανάλογα με τον τρόπο που λειτουργεί, γι' αυτό και το φαινόμενο της σχολικής βίας αντανακλά το πνεύμα της σύγχρονης εποχής. Επομένως, η ορθή αντιμετώπιση του προβλήματος, χρειάζεται να περιλαμβάνει μία γενικότερη ανανέωση του περιεχομένου της κοινωνικοποίησης και της παιδείας.

Άμεση κρίνεται η κρατική μέριμνα για τον εκσυγχρονισμό του τρόπου πρόληψης και αντιμετώπισης του ζητήματος. Σ' αυτό θα συμβάλλει η αναθεώρηση της νομοθεσίας και η σχολική κοινότητα μέσω της προστασίας των μελών της από οποιαδήποτε απειλή εις βάρος τους. Ακόμη, ο εκδημοκρατισμός και ο εκσυγχρονισμός της εκπαίδευσης θα καλλιεργήσει στο νεαρό άτομο κοινωνική συνείδηση, η οποία θα αντικαταστήσει την επιθετικότητα με τη διαλλακτικότητα. Επιπλέον, θα προσφέρει στο νέο συναισθηματική σταθερότητα, ασφάλεια, καθώς και τη δυνατότητα να μετατρέψει την επιθετικότητα σε δημιουργική δραστηριότητα.

Τέλος, το νεαρό άτομο χρειάζεται να ενθαρρύνεται, προκειμένου να εκφράζει την άποψή του ελεύθερα και να λαμβάνει εγγυήσεις για την αποτροπή της επανάληψης βίαιων συμπεριφορών.

Αν η πολιτεία λάβει υπόψη της τις παραπάνω προτάσεις, ενδεχομένως, η ζωή στη σχολική κοινότητα να παρουσιάζει λιγότερες μορφές βίας. Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Η πολιτεία είναι αναγκασμένη και υποχρεωμένη να λάβει σοβαρά υπόψη της τις προτάσεις που καταθέτετε.

Το λόγο έχει η έφηβη βουλευτής Ιωάννα Μπουγά από το Νομό Αρκαδίας.

ΙΩΑΝΝΑ ΜΠΟΥΓΑ (Νομός Αρκαδίας): Αξιότιμοι κυρία Πρόεδρε, αξιότιμα μέλη της Βουλής, αγαπητοί συνάδελφοι έφηβοι βουλευτές, ένα από τα σημαντικότερα κοινωνικά ζητήματα που μαστίζουν τη σημερινή κοινωνία, είναι ο σχολικός εκφοβισμός, δηλαδή, η διαστρέβλωση των εννοιών της επιθετικότητας και της δύναμης, σωματικής ή ψυχικής, με αποτέλεσμα να αποτελούν μορφές εκφοβιστικής συμπεριφοράς και όχι οικουμενικά χαρακτηριστικά της ανθρώπινης φύσης.

Παρά τα πολυάριθμα και σημαντικά αίτια του σχολικού εκφοβισμού, όπως τα πιθανά ενδοοικογενειακά προβλήματα, ο τεχνοκρατικός προσανατολισμός του σύγχρονου σχολείου, οδεύει προς τον αδυσώπητο ανταγωνισμό και τη φιλαυτία λόγω της βαθμοθηρίας και πολλά άλλα, καθώς υπάρχουν τρόποι πρόληψης και αντιμετώπισης.

Κατ' αρχάς, θα πρέπει να συνταχθεί η διακήρυξη σε επίπεδο σχολείου ενάντια στη βία, δηλαδή, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του κάθε νέου. Στη συνέχεια, θα πρέπει να υπάρξει η απαιτούμενη ευαισθητοποίηση και συνεργασία με τους γονείς. Επιπλέον, σε επίπεδο τάξης, το καλύτερο μέσο για την αποδυνάμωση του σχολικού εκφοβισμού, είναι η αξία της δημοκρατίας και ο διάλογος. Μέσω του διαλόγου έχουν την ευκαιρία να αποκτήσουν τις απαιτούμενες γνώσεις, με σκοπό την ενημέρωσή τους, γιατί δεν είναι αποδεκτή η βία στα σχολεία. Παράλληλα με το διάλογο, όμως, συνυπάρχει και η ελευθερία έκφρασης.

Σύμφωνα με το Σύνταγμα, κάθε πολίτης έχει το δικαίωμα να εκφράζει ελεύθερα τη γνώμη του. Έτσι και κάθε νέος στο σχολείο μπορεί να υπερασπιστεί τα πιστεύω του, ανεξάρτητα από τη γνώμη των άλλων. Ταυτόχρονα, σημαντικός τρόπος αντιμετώπισης του σχολικού εκφοβισμού, είναι οι αρμόζουσες συμπεριφορές των παιδιών παρά τα αρνητικά πρότυπα του ευρύτερου περιβάλλοντος. Ο νέος είναι ευάλωτος στη μίμηση, καθημερινά εκτίθεται σε συμπεριφορές ρατσιστικού περιεχομένου μέσω των Μ.Μ.Ε. Έτσι, το καλύτερο θα ήταν να μειωθεί αυτή η τάση μίμησης.

Τέλος, θα ήθελα να εκφράσω τη βαθιά πεποίθησή μου, ότι ως έφηβοι βουλευτές μέσω όλων των προτάσεών μας, θα βοηθήσουμε στο να βρεθεί μια λύση για να μειωθεί αυτή η κοινωνική μάστιγα. Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η έφηβη βουλευτής Ειρήνη Νεδέλκου από το Νομό Φλώρινας.

ΕΙΡΗΝΗ - ΧΡΥΣΟΒΑΛΑΝΤΟΥ ΝΕΔΕΛΚΟΥ (Νομός Φλώρινας): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αξιότιμα μέλη, αγαπητοί συνάδελφοι έφηβοι βουλευτές, είναι γνωστό το φαινόμενο σχολικής βίας και εκφοβισμού στην καθημερινότητά μας. Έχει διαπιστωθεί η έντονη ανησυχία γι' αυτό το θέμα από τους μαθητές στη σχολική κοινότητα και στην κοινωνία. Γι' αυτό έχουν δημιουργηθεί κοινωνικές ομάδες ενάντια σε αυτό το πρόβλημα, που καθημερινά βασανίζει έναν αριθμό παιδιών της χώρας μας, αλλά και του κόσμου.

Υπάρχουν πολλές μορφές εκδήλωσης βίας και εκφοβισμού, οι κυριότερες όμως είναι: η σωματική, η λεκτική, η ηλεκτρονική και ο φυλετικός ρατσισμός.

Σ' αυτά τα είδη, θύματα γίνονται παιδιά, κυρίως λόγω αδυναμίας να προστατεύσουν τον εαυτό τους και έλλειψης αυτοπεποίθησης. Επιπλέον, εξαιτίας κάποιας οικονομικής ή συναισθηματικής ανασφάλειας ή σε

περίπτωση που υπάρχει μέσα στην οικογένεια. Επίσης, είναι παιδιά διαφορετικής εθνικότητας ή σωματικής ανεπάρκειας.

Αντίθετα, θύτες γίνονται παιδιά κυρίως λόγω της οικογένειάς τους. Μέσα από αυτήν τα παιδιά, δημιουργούν αρχικά το χαρακτήρα τους. Αν σ' αυτήν υπάρχουν φαινόμενα βίας πάνω στο παιδί, τότε αυτό αντιδρά ανάλογα έξω από το σπίτι. Επιπλέον, λαμβάνει τις ίδιες απόψεις με τους γονείς σε θέματα όπως ο ρατσισμός ή η διαφορετικότητα. Επίσης, γίνεται εξαιτίας των έντονα προβαλλόμενων επιθετικών και βίαιων χαρακτήρων, με τάσεις μίμησης όταν ο χρόνος που παρακολουθεί το παιδί, δεν ελέγχεται.

Ένας τελευταίος λόγος είναι η μειωμένη σχολική επίδοση, δηλαδή, προκειμένου να μη φαίνονται κατώτεροι, καταφεύγουν σε επιθετικές συμπεριφορές, ώστε να αυτοαναδειχθούν.

Είναι τραγικό που η χώρα μας είναι τέταρτη κατά σειρά στο σχολικό εκφοβισμό. Κύρια αίτια είναι η άνιση σχέση δύναμης αδυναμίας ανάμεσα σε θύτη και θύμα και η έλλειψη ενημέρωσης σχετικά με την χρήση του διαδικτύου, αλλά και άλλα. Φυσικά, όλα αυτά μπορούν να αντιμετωπιστούν αρκεί να κινητοποιηθούν όλοι, να ενεργοποιηθούν τα ειρηνικά αισθήματα των μαθητών, ώστε να αντισταθούν σε αυτά τα φαινόμενα. Οι καθηγητές από την πλευρά τους και η σχολική μονάδα να ενημερωθούν και να διοργανώσουν εκδηλώσεις ενημέρωσης και για τους γονείς, να αποτρέπουν όσο το δυνατόν περισσότερο εκδηλώσεις μορφών βίας επιθετικότητας και εκφοβισμού μεταξύ μαθητών, να ελέγχονται συστηματικά τα μέσα μαζικής ενημέρωσης για να προλαμβάνεται η προβολή κακών συμπεριφορών.

Τέλος οι κοινωνικές ομάδες που έχουν δημιουργηθεί, δημιουργούνται και θα δημιουργηθούν να είναι παρόν όποτε χρειαστεί να βοηθούν τα θύματα να βρουν τρόπους αντιμετώπισης και τη χαμένη τους αυτοπεποίθηση και να χρησιμοποιούν κάθε δυνατό και αναγκαίο τρόπο για να μειωθούν αυτά τα φαινόμενα. Ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ευχαριστούμε πολύ. Χαίρομαι που είσαι αισιόδοξη και λες ότι μπορούν να αντιμετωπιστούν, αρκεί βέβαια να συνεργαστούν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς και να συμπορευτούμε και να έχουμε μια κοινή στόχευση. Το λόγο έχει η έφηβη βουλευτής Ελένη Σίσιου.

ΕΛΕΝΗ ΣΙΣΙΟΥ (Νομός Κοζάνης): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι έφηβοι βουλευτές μέλη της Επιτροπής, αναντίρρητα η σχολική βία δεν είναι ένα νέο φαινόμενο. Η σχολική βία κατά καιρούς παρουσιάζεται με διάφορες μορφές βίας, όπως λεκτική, σωματική, ηλεκτρονική, αλλά και ψυχολογική και συναισθηματική. Η σχολική βία είναι ένα πολύ σύγχρονο και έντονο φαινόμενο. Η σχολική βία ασκείται συνήθως από παιδιά τα οποία έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση και γι' αυτό το λόγο χρησιμοποιούν τη βία, διότι θέλουν να εξυψώσουν το δικό τους ανάστημα και να υποβιβάσουν τα υπόλοιπα παιδιά τα οποία ίσως να είναι ντροπαλά ή κλειστοί χαρακτήρες.

Επιπρόσθετα, ένας άλλος λόγος που μπορεί να οδηγεί τα παιδιά στη σχολική βία είναι οι πιθανές οικογενειακές συγκρούσεις που μπορεί να αντιμετωπίζουν εξαιτίας αυτού ίσως μπορεί αυτά τα παιδιά να αντιδρούν με αυτό τον τρόπο και να καταφεύγουν στη βία. Δεν πρέπει να συνεχιστεί αυτό και πρέπει να συμβάλει η κοινωνία, το σχολείο, εμείς σαν άνθρωποι. Αρχικά πρέπει να συμβάλουν φορείς κοινωνικοποίησης του ατόμου για τη διαμόρφωση ενός σωστού χαρακτήρα. Πρωτίστως όμως πρέπει να συμβάλει η οικογένεια η οποία είναι κύριος συντελεστής για το παιδί.

Τέλος, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης μπορούν να περιορίσουν ή ακόμα και να σταματήσουν να προβάλλουν σκηνές βίας. Επιπλέον, έχουν τη δυνατότητα να προωθούν εκπομπές οι οποίες να βασίζονται στην αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού. Συνοψίζοντας όλοι μας μπορούμε να συμβάλλουμε στη μείωση της σχολικής βίας, ως προσπαθήσουμε να κάνουμε καλύτερη την κοινωνία. Αξίζει. Ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ευχαριστούμε πολύ. Αυτό το «όλοι» που είπες είναι το πιο σημαντικό απ' όλα, ο καθένας από τη μεριά του έχει ένα μερίδιο ευθύνης και ένα μερίδιο στην πορεία της αντιμετώπισης. Το λόγο έχει η έφηβη βουλευτής Σοφία Τσακνιά.

ΣΟΦΙΑ ΤΣΑΚΝΙΑ (Νομός Ευρυτανίας): Δεν έχω να αναφέρω κάτι καινούργιο, αυτά που θα ήθελα να πω έχουν ήδη ειπωθεί, απλά θα τονίζω τα πιο σημαντικά. Καταρχήν, θα σας μιλήσω για την εμπλοκή της οικογένειας και του σχολείου στην ενδοσχολική βία. Πιστεύω ότι οι θύτες αλλά και τα θύματα πάσχουν από ελλιπή κοινωνικοποίηση.

Καταρχήν, όσο αφορά την οικογένεια. Η οικογένεια αποτελεί τον πρωτογενή φορέα κοινωνικοποίησης και είναι στην ουσία η αρχή των πάντων. Από εκεί μεταδίδονται ηθικές αξίες στα παιδιά και διαμορφώνεται ο χαρακτήρας τους και το πνεύμα τους. Επομένως, η επίτευξη της σωστής κοινωνικοποίησης όπως την έχουμε ορίσει ως σωστή, θα μπορούσε να γίνει με συστηματική ενημέρωση των γονέων για την ανάθρεψη των παιδιών τους με στόχο την αποδοχή της διαφορετικότητας και του αλληλοσεβασμού. Ίσως, λοιπόν, έτσι να μειωνόταν το φαινόμενο του bullying.

Δεύτερον, όσον αφορά το σχολείο. Πιστεύω ότι η κύρια λύση της μείωσης της σχολικής βίας θα μπορούσε να επιτευχθεί με την παροχή ανθρωπιστικής παιδείας σαν μια προσπάθεια κατάργησης της ιδιότητας και ό,τι υπάγεται σε αυτή. Στο υπάρχον σύστημα παιδείας οι νέοι υπερπληροφορούνται και με γνώσεις που δεν είναι αναγκαίες. Δυστυχώς, έχουμε οδηγηθεί σε ένα συγκεκριμένο τρόπο σκέψης, μηχανοποιημένο που περιορίζει τους ορίζοντές μας και δεν αναπτύσσει το πνεύμα μας. Άρα, η ανάπτυξη του πνεύματος θα μπορούσε να βοηθήσει στην αλλαγή του τρόπου σκέψης και συμπεριφοράς μας ελπίζοντας προς το καλύτερο και στην αποδοχή της διαφορετικότητας γιατί ,ενώ αποτελούμαστε από τους ίδιους του δομημένους λίθους, ξεχωρίζουμε σε πολλά. Ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ευχαριστούμε πολύ. Το λόγο έχει η έφηβη βουλευτής Δέσποινα Σπανάκου.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΣΠΑΝΑΚΟΥ (Νομός Αττικής): Συγκεντρωθήκαμε, όλοι μας εδώ αναφερόμενοι στη σχολική βία, αλλά θα ήθελα απλά να συλλογιστούμε όλοι το εξής. Το ότι δηλαδή είναι φυσικό όπως το θύμα επηρεάζεται από κάθε είδους ενόχληση από μέρος του θύτη με τις ανάλογες συνέπειες, έτσι και οι θύτες επηρεάζονται εξίσου απ' όλους εμάς με διάφορους τρόπους οδηγώντας τους σε αυτές τις αλλόκοτες πράξεις τους. Ο καθένας από μας φέρει ευθύνη για την ανάλογη συμπεριφορά του θύτη σε κάθε περίπτωση. Παράγοντες είναι η οικονομική κρίση που φέρνει σε απόγνωση πολλούς από εμάς, η αδιαφορία από μέρος μας, καθώς και η λανθασμένη συμπεριφορά για τους γύρω μας. Άρα, καταλήγω στο συμπέρασμα πως υπάρχει τελικά πολύ λεπτή διαφορά ανάμεσα σε θύμα και θύτη. Ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ευχαριστούμε πολύ. Το λόγο έχει η έφηβη βουλευτής Ιωάννα Τσιώτση.

ΙΩΑΝΝΑ ΤΣΙΩΤΣΗ (Μ. Βρετανία): Ζώντας με την οικογένειά μου στο εξωτερικό και ξέρω πώς είναι να βιώνει ένα άτομο τη βία και πόσο σκληρό είναι αυτό το παιδί να γίνει αποδεκτό από την κοινωνία που την προωθεί. Παρόλα αυτά το Λονδίνο, που εκεί διαμένω, δεν μένει αδιάφορο απέναντι σε αυτό το φαινόμενο και μάλιστα υπάρχει και μία εβδομάδα η οποία είναι γνωστή στο Λονδίνο σαν "Anti – Bullying Week" που ενημερωνόμαστε για τα αρνητικά της βίας και το σχολείο μου έχει συμμετάσχει, αλλά δυστυχώς από αγώνα των καθηγητών των αγγλικών μας, γιατί μόνο εκείνοι κατόρθωσαν να το φέρουν στο σχολείο μας. Θα μπορούσε, λοιπόν, και προτείνω να καθιερωθεί μια εβδομάδα κατά την οποία τα παιδιά θα μπορούν να ενημερώνονται για τις διάφορες μορφές βίας και για τους λόγους που πρέπει να καταπολεμηθεί αυτό το φαινόμενο. Εάν δεν είναι μία εβδομάδα θα μπορούσε να είναι έστω μια ημέρα.

Θα πρέπει, επίσης, να δοθεί έμφαση σε δραστηριότητες που οδηγούν στην ομαδική εργασία και συνεργατικότητα. Ο κοινός κόπος και η χαρά της κοινής επιτυχίας διώχνει τον ανταγωνισμό και τη βία. Φυσικά ο σχολικός ψυχολόγος θεωρείται απαραίτητος.

Μίλησα για ανταγωνισμό. Ανταγωνισμό συναντάμε σε πολλές περιπτώσεις της ζωής μας. Αποτελεί όμως ανεπιφύλακτα κύριο χαρακτηριστικό των ελληνικών σχολείων που δεν δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να αναπτύξουν άλλες δεξιότητες πέρα από αυτών που οδηγούν στο πανεπιστήμιο. Φυσικό είναι, λοιπόν, κάποιος που είναι «αποτυχημένος στην βαθμολογία» να βρουν διέξοδο αλλού.

Τέλος η καταδικη μόνο της βίας δεν αρκεί, επιβάλλεται ενεργή αντιμετώπιση. Μπορούμε να οργανωθούμε και να έχουμε μάτι άγρυπνο για τον εντοπισμό παρόμοιων συμπεριφορών με σκοπό την πρόληψή τους. Το σχολείο, η κοινωνία και η οικογένεια πρέπει να αποδεικνύουν στους μαθητές ότι οι επιθυμίες κατακτώνται με κόπο και προσπάθεια και όχι με τη βία.

Τέλος, αν κρατήσουμε αυτό, είναι μέγιστης σημασίας να συνειδητοποιήσουμε ότι η χρήση βίας δεν είναι το μέσο επίλυσης κάθε προβλήματος, αλλά καλλιεργεί μόνον πόνο και δυσάρεστες καταστάσεις. Επομένως, είναι στο χέρι μας να ενωθούμε για μια ζωή ειρηνική και όμορφη. Ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ευχαριστούμε πολύ που μας μετέφερες και την εμπειρία από κάποια άλλη χώρα. Πρέπει να πούμε ότι και στην Ελλάδα έχει καθιερωθεί μια ημέρα που είναι η Παγκόσμια Ημέρα Κατά της Σχολικής Βίας, όμως δεν φτάνει μόνο μία ημέρα για να ενημερωθεί και να ευαισθητοποιηθεί ο κόσμος. Ίσως, κάποιες άλλες πρακτικές που εφαρμόζουν χώρες όπως αυτό που ανέφερες για την εβδομάδα αφιερωμένη, η οποία δεν θα είναι μόνο ένας μονόλογος και να ακούτε θεωρίες από κάποιους, αλλά μέσα από μια βιωματική προσέγγιση να γίνει και η ευαισθητοποίηση.

Χώρες που έχουν αντιμετωπίσει πολύ έντονα αυτό το φαινόμενο δεν σημαίνει ότι το έχουν καταστείλει ή έχουν τις λύσεις. Πρέπει να ξέρουμε ότι κάθε κοινωνία πρέπει να προσαρμοστεί στα δικά της δεδομένα, σε ποιους λόγους και από ποια αίτια εξαρτάται το φαινόμενο και να κάνει τα απαραίτητα. Κάθε θετική προσέγγιση άλλων χωρών μπορούμε να την υιοθετήσουμε αρκεί βέβαια να την προσαρμόσουμε στα ελληνικά δεδομένα και όχι άκριτα να υιοθετούμε ξενόφερτες λύσεις ξένων και δεν έχουν καμία σχέση με την ελληνική πραγματικότητα. Το λόγο έχει η έφηβη βουλευτής Αλεξία Σταθοπούλου.

ΑΛΕΞΙΑ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ (Αυστραλία): Θα ήθελα να πω, ότι το bullying στην ελληνική γλώσσα δεν μπορεί να αποδοθεί 100%, γι' αυτό και το λέμε, κυρίως, εκφοβισμό, επαναλαμβανόμενη βία από ένα παιδί ή ομάδα παιδιών προς ένα άλλο ή αντίστοιχα προς μια άλλη ομάδα παιδιών.

Όλα τα παιδιά κατά καιρούς μπορούν να παίξουν το πρώτο ή το δεύτερο ρόλο. Ο θύτης μπορεί να γίνει θύμα κάποιων ισχυρότερων και το θύμα μπορεί με τη σειρά του να γίνει θύτης μόλις του δοθεί η ευκαιρία στην αντιπαράθεση με κάποιους ασθενέστερους.

Τόσο οι θύτες όσο και τα θύματα είναι περισσότερο αγόρια που προσπαθούν να ξεπεράσουν την προεφηβική περίοδο και να ανταπεξέλθουν στο κοινωνικό πρότυπο του ιδανικού ανδρισμού, που άμεσα συνδέεται με την επιβολή δύναμης.

Ορισμένες φορές υπάρχει η επιρροή από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης που διαρκώς προβάλλουν και άρα νομιμοποιούν τη βία.

Η χρήση βίας μέσα στο σπίτι ίσως να είναι και αυτό ένα μοντέλο συμπεριφοράς. Δυστυχώς, όμως, οι επιπτώσεις στο ψυχισμό του παιδιού είναι πολύ βαριές, εάν υφίσταται συστηματικά αυτή τη συμπεριφορά που το κάνει να αισθάνεται φόβο, να έχει απώλεια αυτοπεποίθησης, απόγνωση, κατάθλιψη, ακόμα και να προβεί σε απόπειρα αυτοκτονίας.

Σε πολλές περιπτώσεις τα περιστατικά βίας και εκφοβισμού στα σχολεία δεν αντιμετωπίζονται κατάλληλα. Σε ορισμένες περιπτώσεις τα περιστατικά αυτά αποσιωπούνται, διότι εκθέτουν και στιγματίζουν τους θύτες και τα θύματα, καθώς και το ίδιο το σχολείο.

Γενικά δεν υπάρχει ενημέρωση, αλλά υπάρχει σχετική άγνοια για τον τρόπο αντιμετώπισης του προβλήματος αυτού, επειδή και οι γονείς δεν μιλούν για το πρόβλημα αυτό με τα παιδιά τους.

Δυστυχώς, οι μαθητές - θύματα συχνά αντιδρούν με το να αλλάξουν σχολείο και αποφεύγουν να ζητήσουν βοήθεια από τους ενήλικες.

Τέλος, θα ήθελα να πω, ότι κάθε παιδί δικαιούται να αισθάνεται ότι ζει σε ένα ασφαλές περιβάλλον. Σας ευχαριστώ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η κυρία Φανουράκη.

ΜΑΡΙΑ ΦΑΝΟΥΡΑΚΗ (Γερμανία): Κυρία Πρόεδρε, έχω μια απορία, που ίσως οφείλεται στο ότι είμαι μεγαλωμένη στο εξωτερικό, έχω συνηθίσει σε άλλη νοοτροπία και έχω παρευρεθεί σε τέτοιες παρόμοιες εκδηλώσεις.

Ήθελα απλά να σας ρωτήσω κατά πόσον πιο σημαντικό είναι το κινητό της συναδέλφου σας, όταν τα παιδιά μιλάνε. Δεν θέλω να ακουστώ ασεβής και ούτε να το παρακάνω, αλλά μου κάνει φοβερή εντύπωση, γιατί απ' ό,τι κατάλαβα και αντιλήφθηκα όλα τα παιδιά είχαν φοβερό άγχος πριν έρθουν εδώ και τους είναι σημαντική η προσοχή σας. Γι' αυτό σας ευχαριστούν στο τέλος του λόγου τους. Αυτό και μόνο. Σας ευχαριστώ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Σωστή η παρατήρησή σας, αλλά είναι και κάποιες άλλες δραστηριότητες που πρέπει να γίνονται παράλληλα και δεν μπορούμε να αποκόψουμε τελείως τη ζωή έξω από αυτή την αίθουσα, που συνεχίζεται.

Πάντως έχετε δίκιο, ότι πρέπει να είμαστε λίγο προσεκτικοί στη συμπεριφορά μας.

Το λόγο έχει η κυρία Ντερέκα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ – ΣΕΡΑΦΙΝΑ ΝΤΕΡΕΚΑ (Νομός Καρδίτσας): Θα ήθελα να πω κάτι το οποίο δεν ανέφεραν πολλά άτομα. Άκουσα απλά, ότι το φαινόμενο αυτό είναι έντονο και επίκαιρο, αλλά είναι και πολύ επώδυνο για κάποιους μαθητές, οι οποίοι πηγαίνουν στο σχολείο και το βλέπουν σαν φυλακή και τιμωρία για κάτι που δεν έχουν κάνει. Προσπαθούν καθημερινά να επιβιώσουν.

Πηγαίνουν, δηλαδή, στο σχολείο και το αισθάνονται σαν βασανιστήριο. Όταν γυρίζουν σπίτι τους και το μόνο που σκέφτονται είναι πώς θα μπορέσουν να κρυφτούν και πώς να επιβιώσουν. Το μυαλό τους, πλέον, δεν σκέφτεται το διάβασμα, αλλά μόνο την επιβίωσή τους και αυτό είναι πάρα πολύ τραγικό.

Μπορεί να μιλάμε εδώ για ενδοσχολική βία, αλλά δεν ακούγεται τόσο σοβαρό και επώδυνο όσο πραγματικά είναι.

Δεν μπορούμε, λοιπόν, μόνο να απαιτούμε, αλλά θα πρέπει να αλλάξουμε και να βελτιώσουμε πρώτα τον εαυτό μας και μετά να ζητάμε και από τους άλλους να αλλάξουν. Πολλά πράγματα ξεκινάνε από εμάς, γι' αυτό θα πρέπει να συνειδητοποιήσουμε το ποιοι είμαστε, ποιοι θέλουμε να είμαστε και προς τα πού οδεύουμε.

Μπορούμε να επιλέξουμε να είμαστε είτε απαθή άτομα βλέποντας την κοινωνία να χειροτερεύει μέρα με την ημέρα ή μπορούμε να αναλάβουμε ουσιαστικά ενεργό δράση για την αντιμετώπιση του σημαντικού και παγκόσμιου αυτού προβλήματος. Ευχαριστώ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Έχετε δίκιο.

Συνήθως προβαίνουμε σε διαπιστώσεις για την ύπαρξη των φαινομένων μέσα από μια θεωρητική προσέγγιση. Αυτό που σήμερα δεν ακούστηκε σε αυτήν εδώ την αίθουσα είναι ένα δικό σας βίωμα ή μια εμπειρία, που να την έχετε ζήσει οι ίδιοι ή να την έχετε ακούσει από κάποιον συμμαθητή σας. Ένα παρόμοιο περιστατικό. Αυτό θα ήταν ίσως πολύ πιο σημαντικό.

Το λόγο έχει ο κ. Παπαδόπουλος.

ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Νομός Ξάνθης): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί έφηβοι βουλευτές, κυρίες και κύριοι, στην εποχή την οποία βρισκόμαστε πολλά φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας πλήττουν το σημερινό άνθρωπο, δηλαδή, έξαρση της βίας, εγκληματικότητα και παραβατικότητα. Σε όλα αυτά έρχεται να προστεθεί ο σχολικός εκφοβισμός ή αλλιώς bullying, ένα φαινόμενο νεανικής παραβατικότητας που κάνει όλο και πιο αισθητή την παρουσία του.

Ο σχολικός εκφοβισμός συνιστά μορφή εσκεμμένης επιθετικής συμπεριφοράς που αναπτύσσεται στο σχολικό περιβάλλον και αποκτά ιδιαίτερα ανησυχητικές διαστάσεις στη σημερινή εποχή.

Καθημερινά δεκάδες συμμαθητές μας πέφτουν θύματα του bullying, το οποίο έχει ποικίλες μορφές (σωματικό, λεκτικό, έμμεσο, φυλετικό, ηλεκτρονικό κ.ά.). Ποικίλα είναι και τα αίτια του φαινομένου αυτού, μέσα από τα οποία μπορούμε να δημιουργήσουμε τους τρόπους αντιμετώπισής του.

Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης βομβαρδίζουν καθημερινά όλους τους ανθρώπους με ανούσιες πληροφορίες, προβάλλουν λανθασμένα πρότυπα και συχνά κατευθύνουν τους νέους στην άκριτη υιοθέτηση ενεργειών, που τους προσφέρουν την ψευδαίσθηση ότι αποκτούν δυναμική υπεροχή στους συνανθρώπους μας. Αυτή η κατάσταση θα πρέπει να εξλειφθεί. Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης δεν θα πρέπει να εξυπηρετούν κομματικά συμφέροντα. Αντίθετα θα πρέπει να προβάλλουν ενημερωτικές εκπομπές, που στόχο θα έχουν την προβολή ορθών προτύπων και τη μείωση φαινομένων, όπως το bullying.

Οι σαθρές αξίες και τα διαβρωμένα ιδανικά μιας σκληρής και συγχρόνως κοινωνικής πραγματικότητας δημιουργούν συσσωρευμένη οργή και επιθετική διάθεση. Έτσι, κάποια άτομα δημιουργούν επιθετική συμπεριφορά. Δυστυχώς, στην εποχή μας οι άνθρωποι δεν έχουν ηθικές αρχές ούτε ηθικούς φραγμούς.

Πριν λίγο καιρό είδαμε στην τηλεόραση τη δολοφονία ενός Άγγλου αξιωματικού από έναν φανατισμένο Ισλαμιστή και όλα αυτά σε μια χώρα όπως η Αγγλία, που θεωρείται μορφωμένη.

Όλα αυτά οφείλονται στην έλλειψη ουσιαστικής παιδείας. Γιατί το εκπαιδευτικό περιβάλλον να είναι στείρο και άγονο; Γιατί να δημιουργεί συναισθήματα καταπίεσης και αρνητισμού; Δεν υπάρχει, δυστυχώς, ανθρωπιστική παιδεία.

Επίσης, απαιτούνται δράσεις πρόληψης του φαινομένου σε επίπεδο σχολικού συστήματος και τάξης.

Η ανάπτυξη ομαδοσυνεργατικών δράσεων ενθαρρύνει τους μαθητές να καλλιεργήσουν συναισθήματα αλληλοαποδοχής, αλληλεγγύης και υποστήριξης.

Ο Ιησούς Χριστός είπε «Αγαπάτε Αλλήλους». Πρέπει, λοιπόν, να πάρουμε παράδειγμα τη φράση του Κυρίου και να την κάνουμε πράξη. Δεν πρέπει εμείς οι ίδιοι να είμαστε οι θύτες. Ποτέ δεν πρέπει να μπούμε σε μια τέτοια διαδικασία.

Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να ανανεώνουν όχι μόνο το γνωστικό δυναμικό τους, αλλά και τις παιδαγωγικές δεξιότητές τους και να επιμορφώνονται για την αντιμετώπιση των φαινομένων που διαταράσσουν την ομαλή λειτουργία της σχολικής κοινότητας και παρεμποδίζουν την κοινωνικοποίηση των μελών της.

Επιπροσθέτως, η ορθή αντιμετώπιση των περιστατικών του σχολικού εκφοβισμού απαιτεί επίσης την αгаστή συνεργασία των εκπαιδευτικών, των γονέων και κηδεμόνων, αλλά και των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών και φορέων.

Είναι χρήσιμη η αξιοποίηση Συμβουλευτικών Σταθμών, Κοινωνικών Υπηρεσιών και Δήμων, Κέντρων που είναι στελεχωμένα με κατάλληλο προσωπικό (ψυχολόγους, θεραπευτές, ειδικούς παιδαγωγούς και κοινωνικούς λειτουργούς).

Τέλος, η έκθεση των παιδιών στη συνεχή προβολή αρνητικών κοινωνικών προτύπων και επιθετικών ηρώων από τα Μέσα Ενημέρωσης και τα ηλεκτρονικά παιχνίδια πρέπει να ελέγχεται από το γονεϊκό περιβάλλον και να αντικαθίσταται με δημιουργικές δεξιότητες απασχόλησης, όπως αθλητικές δραστηριότητες, καλλιτεχνικές απασχολήσεις κ.λπ. Ευχαριστώ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο κ. Σιγάλας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΙΓΑΛΑΣ (Μέλος της Επιτροπής του Προγράμματος «Βουλή των Εφήβων»): Πριν κλείσει η Σύνοδος θα ήθελα να τονίσω το εξής. Άκουσα από πάρα πολλούς έφηβους βουλευτές ότι ήρθαμε για να συζητήσουμε για το πρόβλημα της ενδοσχολικής βίας και όλα τα συναφή. Δεν είναι σωστό αυτό. Εδώ, έρχεστε και σας ενημερώνω ότι ένας από τους σκοπούς του προγράμματος είναι να προσομοιάσουμε την λειτουργία της Βουλής. Δηλαδή, εσείς αυτή την στιγμή λειτουργείτε ως βουλευτές και δεν είστε ούτε σχολιαστές του φαινομένου - ούτε και επιστημονικοί αναλυτές, αλλά είστε άνθρωποι που στηριζόμενοι σε αυτά τα δεδομένα θα μπορέσετε να δώσετε λύσεις στο πρόβλημα. Άρα, εκείνο που έχει ουσιαστική σημασία από όσα είπατε, είναι εκείνο που οδηγεί στις συγκεκριμένες λύσεις του προβλήματος στην πατρίδα μας.

Άρα, λοιπόν, εγώ αυτό θα ήθελα να σας επισημάνω και να σας πω ότι εδώ σήμερα δεν είμαστε αναλυτές - όπως είπαν πάρα πολλοί - και πρέπει να δώσουμε λύσεις.

Άρα, στις τοποθετήσεις σας θα πρέπει να ξέρετε ότι είσαστε σαν τους βουλευτές που περιμένουν από εσάς όλα αυτά που διαπιστώνουμε, δηλαδή να προτείνετε λύσεις για να τα αντιμετωπίσουμε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Εμείς σας ευχαριστούμε κύριε Σιγάλα. Ο κ. Σιγάλας, δεν είχε την πρόθεση να μαλώσει κάποιον αλλά απλά με την εμπειρία που διαθέτει τόσα χρόνια πρέπει να τοποθετηθεί και να σας αναφέρει τις διαπιστώσεις του.

Η συζήτηση έχει ολοκληρωθεί και ενημερώνω το Σώμα ότι ο κατάλογος εξαντλήθηκε. Μήπως θα ήθελε κάποιος το λόγο;

Σας ενημερώνω ότι ο χρόνος ήδη έχει παρέλθει, αλλά όμως δεν θα ήθελα να στερήσω τον λόγο από κανέναν σας. Θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι θα πρέπει να είσατε σύντομοι και συνοπτικοί.

Το λόγο έχει η έφηβος βουλευτής Ελένη Μαρμάρου από το Ηράκλειο.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΡΜΑΡΟΥ (Νομός Ηρακλείου): Εγώ θα ήθελα να προσθέσω το εξής για τον συνάδελφο που ανέφερε ότι δεν πρέπει να είμαστε θύτες. Δεν πρέπει να είμαστε όμως και τα θύματα και θα πρέπει να έχουμε εμείς τη δύναμη μέσα μας και να πηγαίνουμε να αναφέρουμε στον αρμόδιο όλα αυτά που μας συμβαίνουν.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Εμείς σας ευχαριστούμε πολύ. Είναι πολύ σωστή η παρατήρησή σας.

Το λόγο έχει η έφηβος βουλευτής Ευαγγελία - Παρασκευή Χριστοδουλάκη.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗ (Νομός Αιτωλοακαρνανίας): Ακούστηκε πάρα πολύ ότι κακό κάνουν τα πρότυπα βίας. Όμως το θέμα είναι ότι, όταν δεν μπορείς να καταλάβεις τι ξεχωρίζει την βία από το κακό αλλά απλά σου λέει ότι στο Ιράν γίνεται αυτό και θα πρέπει αυτό να το γνωρίζεις όπως και πολλά άλλα που μπορεί να συμβαίνουν σε όλο τον κόσμο, ώστε να σε ενημερώσει για να σε ευαισθητοποιήσει. Οπότε, δεν είναι απαραίτητα κακό το να γνωρίζεις το τι είναι η βία αλλά θα πρέπει να γνωρίζεις τα όρια που θα οριοθετήσεις εσύ ο ίδιος.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Εκεί όμως υπάρχει και μία δέσμευση, το κατά πόσον μένεις στην ειρήνη και στην πραγματικότητα και πόσο προβάλεις αυτές τις σκηνές. Γιατί βλέπετε πολλές φορές ότι εκ του νόμου επιβάλλεται η προστασία και κάποια επίμαχα σημεία να είναι με «μοζαϊκ» για να μην προκαλεί το κοινό αίσθημα.

Το λόγο έχει η έφηβος βουλευτής Ηλιάννα Μπαλάση.

ΗΛΙΑΝΑ ΜΠΑΛΑΣΗ (Νομός Αχαΐας): Θα συμφωνήσω και εγώ με την έφηβη βουλευτή από τον νομό Αιτωλοακαρνανίας ότι ναι, πρέπει οι δημοσιογράφοι όταν αποδίδουν τις ειδήσεις και όλα όσα γίνονται, να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί. Γιατί ας μη ξεχνάμε ότι μαζί με τους γονείς βλέπουν και τα παιδιά τηλεόραση και λέω για

τα ανήλικα παιδιά των 5 ή 6 ετών και εφόσον συνηθίζουν και κατανοούν ότι είναι ένα συνηθισμένο φαινόμενο που προβάλετε ορισμένες φορές και σε ακραίες μορφές στην τηλεόραση αλλά και στο ίντερνετ ισχύει αυτό, ότι το συνηθίζουν και απλά είναι μία συνήθεια και ότι αν τον κοροϊδεύει κάποιος δεν θα τον πειράξει ενώ στην πραγματικότητα το παιδί θα το πειράξει το άλλο και έτσι μεταξύ τους θα δημιουργηθεί αυτή η εχθρικότατα και αντιπαλότητα. Άρα, θα έλεγα, μεγαλύτερη προσοχή στις ειδήσεις και στο πως διατυπώνετε η πληροφορία.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Πριν πάμε όμως στις ειδήσεις, θα πρέπει να πούμε και για την ευθύνη της οικογένειας και που όταν οι ίδιοι οι γονείς παίρνουν στα παιδιά ηλεκτρονικά παιχνίδια για να απασχοληθούν για κάποιες ώρες που έχουν σκηνές βίας.

ΗΛΙΑΝΑ ΜΠΑΛΑΣΗ (Νομός Αχαΐας): Εννοείται ότι και αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό. Βέβαια, εντάξει, στα παιχνίδια υπάρχουν όρια ηλικίας αλλά ποτέ δεν τηρούνται και αυτό το γνωρίζετε και εσείς και εμείς.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Πολύ σωστά.

Το λόγο έχει ο έφηβος βουλευτής Στέφανος Χαραλάμπους.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ (Κύπρος): Εγώ απλά θα ήθελα να ρωτήσω, το κατά πόσον όσα αναφέραμε θα επηρεάσουν την απόφαση που θα πάρετε σε σχέση με τα μέτρα για την αντιμετώπιση της σχολικής βίας.

Θυμάμαι ότι αναφέρατε κάτι για ψυχολόγους. Εγώ, είπα ότι δεν συμφωνώ και δεν νομίζω ότι αυτό είναι αρκετό, υπάρχουν ήδη περιπτώσεις που αυτοί οι ψυχολόγοι έχουν αυτοκτονήσει λόγω κατάθλιψης από όσα τους είπαν οι μαθητές τους. Υπάρχει μήπως κάποια πιο δυνατή ή πιο έντονη λύση;

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Οι προτάσεις που θα σας τις διαβάσουμε σε λίγο και εσείς θα ψηφίσετε ποιες από αυτές τις προτάσεις θέλετε να προωθηθούν και φυσικά οι προτάσεις σας θα μεταφερθούν και στο Υπουργείο Παιδείας αλλά και στη Βουλή. Σε ό,τι ανέφερες για τους ψυχολόγους, πρέπει να σε ενημερώσω ότι μέχρι πριν από πολύ λίγο χρονικό διάστημα το κομμάτι αυτό στην δημόσια εκπαίδευση της χώρα μας – στην Ελλάδα, ήταν ακάλυπτο. Το «Παρατηρητήριο» για τη σχολική βία, θεσπίστηκε μόλις πριν από λίγους μήνες και ακόμη δεν έχουν ενεργοποιηθεί οι σχολικοί ψυχολόγοι στα σχολεία. Αυτή, είναι μία δομή που δεν υπήρχε μέχρι σήμερα.

Άρα, λοιπόν, έχουμε πολλή δουλειά ακόμη να κάνουμε και να αξιολογήσουμε το πώς θα λειτουργήσει στην δημόσια εκπαίδευση της χώρας.

Το λόγο έχει ο έφηβος βουλευτής Κωνσταντίνος Πλατανίδης από τον νομό Αρκαδίας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΛΑΤΑΝΙΔΗΣ (Νομός Αρκαδίας): Εγώ απλά θα ήθελα να αναφερθώ σε δύο πράγματα.

Το πρώτο έχει σχέση με τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Κάναμε πολύ μεγάλη συζήτηση για το πώς θα πρέπει να παρουσιάζονται οι ειδήσεις, τι να παρουσιάζουν και πώς να το παρουσιάζουν. Εγώ αυτό που θέλω να πω είναι ότι δεν μπορούμε να φαλκιδεύσουμε την δημοκρατία αλλοιώνοντας όσο σκληρή αυτή και να είναι προς χάρη του να μην στεναχωρηθεί κανείς. Διότι, να μην πρέπει στα παιδιά να μην προβάλλονται σκληρές ειδήσεις αλλά αφετέρου θα πρέπει να οργανωθούν και να γνωρίζουν ότι θα βρεθούν αντιμέτωποι με μία σκληρή κοινωνία – μία σκληρή πραγματικότητα. από την άλλη, πως μπορούμε να ζητάμε να αυξήσουν το ποιοτικό τους επίπεδο στο τι προβάλλουν όταν τα προγράμματα που προβάλλονται όπως οι σαπουνόπερες, τα ήσσονος σημασίας προγράμματα, τα τούρκικα σίριαλ, που σπάνε τα ρεκόρ τηλεθέασης. Δηλαδή, θα πρέπει να αλλάξουμε από μέσα μας πρώτα το ποιοτικό μας επίπεδο και που αυτό κακά τα ψέματα βρίσκετε στο ναδίρ και να το ανεβάσουμε. Διότι και τα λίγα προγράμματα που προβάλλονται και είχαν κάποιο ποιοτικό επίπεδο, π.χ. όπως η Ε.Ρ.Τ. είδαμε το πόσο έχαιραν εκτίμησης από τον μέσο τηλεθεατή.

Τέλος, στην αρχή ειπώθηκε κάτι για τα αρχαία και δεν θυμάμαι ποια συνάδελφος το ανέφερε και είπε ότι στη θέση των αρχαίων, για παράδειγμα, θα μπορούσαμε να αναφερθούμε περισσότερο σε κοινωνικά ζητήματα όπως η σχολική βία. Ναι, μπορούν να προστεθούν και αυτά αλλά σε καμία περίπτωση να αμφισβητήσουμε παραδοσιακά μαθήματα και δη τα αρχαία - τα υπερασπίζομαι ως θεωρητικός - διότι σε αυτά έγκειται το μέλλον της παιδείας, της ψυχοσύνθεσης και της ιδιοσυγκρασίας του κάθε έλληνα μαθητή.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Σε ευχαριστούμε πάρα πολύ, έβαλες πάρα πολλά θέματα αλλά και μαζεμένα και θα συμφωνήσω και εγώ με τα περισσότερα από αυτά που ανέφερες. Εγώ, είμαι μία από αυτούς που υποστηρίζουνε ότι τα αρχαία θα πρέπει να υπάρχουν στα ελληνικά σχολεία και μάλιστα από πολύ πιο μικρή ηλικία και δεν έχει σχέση μόνον με την γλώσσα αλλά έχει σχέση με τις ιδέες και τις αξίες που μεταδίδουνε και δεν σημαίνει ότι έχουμε μία κακή εκπαίδευση συλλήβδην. Έχουμε πάρα πολλά καλά στοιχεία και φαίνεται και το πόσο καλή είναι η εκπαίδευση στην Ελλάδα, όταν υπάρχουν ελληνόπουλα που θριαμβεύουν όταν βρίσκονται στο εξωτερικό ή όταν έχουν μεγάλες κατακτήσεις σε μεγάλα πανεπιστήμια του εξωτερικού. Αυτό που έχει να κάνει και με που έχουμε ζήτημα, είναι με το σύνολο της κοινωνικοποίησης και των δεξιοτήτων που το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα προσφέρει στα ελληνόπουλα. Αυτό είναι ένα άλλο πολύ μεγάλο θέμα συζήτησης και όσο προχωράμε τη συζήτησή μας μπορούμε να συζητούμε άπειρες ώρες και θα πρέπει να μην πλατειάσουμε άλλο με αυτό το θέμα.

ΜΑΡΙΑ ΤΟΥΤΟΥΝΤΖΙΔΑΚΗ (Νομός Ρεθύμνου): Είπατε πριν ότι δεν έχουμε αναφέρει καμία εμπειρία μας. Εγώ, είμαι από το Ρέθυμνο και θα σας αναφέρω ότι στο σχολείο μου είχαμε μία κοπέλα από την Αλβανία. Ήμασταν και πέρυσι μαζί, αλλά δεν άντεχε άλλο τους συμμαθητές της για την πρόσβαλαν συχνά και την σχολίαζαν άσχημα. Είπατε ότι και ο λεκτικός είναι ένα είδος εκφοβισμού, βέβαια δεν την χτύπησαν ποτέ, τίποτα αλλά απλά συνέχεια έλεγαν άσχημα πράγματα για αυτή και αναγκάστηκε - δεν άντεχε άλλο - τα περασμένα

Χριστούγεννα και έφυγε μόνη της χωρίς τους γονείς της - που μένουν στο Ρέθυμνο – και πήγε στην Αλβανία για να συνεχίσει εκεί το σχολείο. Δεν άντεξε άλλο. Πιστεύω ότι και κάποιοι άλλοι από εδώ μέσα έχουν ζήσει παρόμοια γεγονότα ή είχαν παρόμοιες εμπειρίες.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Είναι δύσκολες καταστάσεις και δεν μας τιμούν σαν χώρα. Πολλές φορές πέρα από τις πράξεις, τα λόγια είναι πολύ χειρότερα αλλά ακόμα και η μη λεκτική συμπεριφορά, ακόμα και η στάση του σώματος, ακόμα και το βλέμμα μπορούν να δημιουργήσουν κλίμα εκφοβισμού και να είναι πολύ χειρότερο απ' ό,τι είναι η βιαιοπραγία.

Το λόγο έχει ο έφηβος βουλευτής Αναστάσιος Τσίκουρας από το νομό Αχαΐας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΤΣΙΚΟΥΡΑΣ (Νομός Αχαΐας): Από πάρα πολλά παιδιά ακούστηκε ότι οι θύτες είναι άτομα χαμηλών σχολικών επιδόσεων. Αυτό μπορεί να αποδειχθεί και ανακρίβεια, διότι υπάρχουν πάρα πολλά παιδιά τα οποία ασκούν λεκτική βία ή άλλου είδους σχολική βία τα οποία μπορεί να είναι και υψηλόβαθμοι, αλλά να έχουν χαμηλή παιδεία ή αντίθετα μπορεί να είναι πάρα πολύ έξυπνοι. Παρόλα αυτά θα ήθελα να αναφερθώ σε όλους ρωτώντας μας πόσοι από εμάς είναι αυτοί που έστω και μία φορά έχουμε ασκήσει λεκτική βία εναντίον συνανθρώπων μας, συμμαθητών μας ασυνείδητα. Δηλαδή, να μην το έχουμε καταλάβει αλλά να έχουμε πληγώσει πάρα πολλούς ανθρώπους.

Επίσης, είπατε ότι δεν έχει αναφέρει κανείς κάποιο περιστατικό. Ουσιαστικά συζητάμε να μιλάμε για περιστατικά και κανείς δεν το έκανε σε αυτή την περίπτωση. Εδώ είναι που φαίνεται ότι χρειάζεται πάρα πολύς χρόνος για να μπορέσει ένα θύμα ή ένας θύτης να μιλήσει γι' αυτή την κατάσταση την οποία περνάει.

Όσον αφορά τα δικαιώματα του παιδιού ουσιαστικά γιατί υπάρχει μόνο στην Αθήνα αυτό το κέντρο; Δεν μπορεί μια πόλη μόνο να καλύψει τις ανάγκες μιας ολόκληρης χώρας. Ένα πρόβλημα το οποίο γίνεται στη Θράκη ή στη Μακεδονία, πώς θα καλυφθεί από την Αθήνα;

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ - ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Έχεις απόλυτο δίκιο, είναι ένα σοβαρό θέμα και χαίρομαι που τόνισες και τη διαφορά ότι θύτης δεν μπορεί να είναι πάντα ένα παιδί χαμηλών σχολικών επιδόσεων. Δεν θα πρέπει να συγχέουμε το βαθμό με την παιδεία. Γιατί είπαμε άλλο εκπαίδευση, άλλο γνώσεις και άλλο παιδεία, έχει να κάνει με πολύ βαθύτερο.

Έχουν διαμορφωθεί κάποιες προτάσεις και να προχωρήσουμε στην ψήφισή τους. Είναι οι προτάσεις που υπάρχουν στο κείμενο του υλικού στήριξης και προτάσεις οι οποίες διαμορφώθηκαν μετά τις τοποθετήσεις σας. Θα διαβάζω μία μία πρόταση και όσοι συμφωνούν θα σηκώνουν το χέρι και οι επόμενοι θα σηκώνουν το χέρι στο «όχι». Μπορούν βέβαια να δηλώσουν και το «παρόν».

1^η πρόταση από το κείμενο υλικού στήριξης: Πρόληψη και προστασία των μελών της σχολικής κοινότητας από οποιαδήποτε απειλή ή άσκηση βίας σε βάρος τους.

Μετά τη διεξαχθείσα ψηφοφορία η πρώτη πρόταση εγκρίνεται κατά πλειοψηφία.

2^η πρόταση: Κάθε εκπαιδευτικός ή μαθητής θα πρέπει να εκφράζει ελεύθερα τις απόψεις του ή τα παράπονά του και εφόσον χρειάζεται να λαμβάνει εγγυήσεις για την αποτροπή της επανάληψης βίαιων συμπεριφορών και να βρίσκει ψυχολογική υποστήριξη στα προβλήματά του.

Μετά τη διεξαχθείσα ψηφοφορία η δεύτερη πρόταση εγκρίνεται κατά πλειοψηφία.

3^η πρόταση: Συνεργασία ολόκληρης της σχολικής κοινότητας τόσο σε επίπεδο Σχολικού Συμβουλίου όσο και μέσα από τη διοργάνωση εκδηλώσεων ενημέρωσης, συζητήσεων, εκθέσεων, διανομής φυλλαδίων, που θα προάγουν τις ειρηνικές σχέσεις, αλλά και την εγρήγορση όλων, με απώτερο στόχο την αποτροπή της εκδήλωσης μορφών βίας, επιθετικότητας και εκφοβισμού, μεταξύ των μαθητών.

Μετά τη διεξαχθείσα ψηφοφορία η τρίτη πρόταση εγκρίνεται κατά πλειοψηφία.

Πάμε στις προτάσεις που έχουν διαμορφωθεί κατόπιν των τοποθετήσεών σας.

4^η πρόταση: Μεταρρύθμιση του προγράμματος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ώστε να δοθεί έμφαση στην ανθρωπιστική παιδεία. Ειδικότερα τροποποίηση του υπάρχοντος συστήματος των πανελληνίων εξετάσεων που καλλιεργεί τον άκρατο ανταγωνισμό μεταξύ των μαθητών και ευνοεί την ανάπτυξη φαινομένων βίας ως αποτέλεσμα της έντονης πίεσης που υφίστανται. Το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να στοχεύει όχι μόνο στην προσφορά γνώσεων αλλά και στην προβολή αξιών προτύπων και ιδανικών βοηθώντας στη σωστή διαμόρφωση χαρακτήρων.

Μετά τη διεξαχθείσα ψηφοφορία η τέταρτη πρόταση εγκρίνεται κατά πλειοψηφία.

5^η πρόταση: Απαιτείται επιμόρφωση των εκπαιδευτικών για την αντιμετώπιση των φαινομένων ενδοσχολικής βίας με ενίσχυση της χρήσης του διαλόγου για την επίλυση των προβλημάτων.

Μετά τη διεξαχθείσα ψηφοφορία η πέμπτη πρόταση εγκρίνεται κατά πλειοψηφία.

6^η πρόταση: Να υπάρχουν ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί για την υποστήριξη των σχολικών μονάδων.

Μετά τη διεξαχθείσα ψηφοφορία η έκτη πρόταση εγκρίνεται κατά πλειοψηφία.

7^η πρόταση: Δημιουργία προγραμμάτων για την ανάπτυξη δεσμών φιλίας και συνεργασίας μεταξύ των μαθητών και εισαγωγή σχετικής ενημέρωσης στα σχολικά προγράμματα από ειδικούς και εκπροσώπους φορέων καθώς και ενδοσχολικών δραστηριοτήτων. Π.χ. θεατρικά, ερευνητικές εργασίες που βοηθούν στην ανάδειξη και τον αποκλεισμό των φαινομένων σχολικού εκφοβισμού.

Μετά τη διεξαχθείσα ψηφοφορία η έβδομη πρόταση εγκρίνεται κατά πλειοψηφία.

8^η Πρόταση: Ευαισθητοποίηση της μαθητικής κοινότητας, ώστε τα παιδιά – θεατές σχολικής βίας να λαμβάνουν θέση υπέρ των συμμαθητών τους – θυμάτων, με πνεύμα αλληλεγγύης. Ενίσχυση του ρόλου των μαθητών στη διαδικασία επίλυσης συγκρούσεων, ενδεχομένως, μέσω της δημιουργίας ομάδων φιλίας ή

διαμεσολάβησης με τη συμμετοχή μαθητών ανώτερων τάξεων του σχολείου τους, ανάλογα με τις δυνατότητες υποστήριξης των ομάδων αυτών από τους εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας.

Μετά τη διεξαχθείσα ψηφοφορία η 8^η πρόταση εγκρίνεται κατά πλειοψηφία.

9^η Πρόταση: Καλύτερη συνεργασία των εκπαιδευτικών με τους γονείς των μαθητών, ώστε πέραν των σχολικών επιδόσεων, να λαμβάνουν υπόψη τους και την ευαίσθητη ψυχολογία των νέων – εφήβων.

Μετά τη διεξαχθείσα ψηφοφορία η 9^η πρόταση εγκρίνεται κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το θέμα της θεματικής ενότητας, αρμοδιότητας της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων.

Το θέμα της θεματικής ενότητας, αρμοδιότητας της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία με την προσθήκη των νέων προτάσεων.

Πρέπει επίσης να πραγματοποιηθεί και μια κλήρωση για να επιλεγεί ένας ομιλητής από το 2^ο Τμήμα της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων για την Ολομέλεια αύριο.

Μετά την κλήρωση: Ο έφηβος βουλευτής Μπίκος Ιωάννης, από την Α΄ Θεσσαλονίκης, θα είναι ομιλητής αύριο στην Ολομέλεια.

Στο σημείο αυτό και περί ώρα 13.40΄λύθηκε η συνεδρίαση της Επιτροπής.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ – ΘΕΟΔΩΡΟΥ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΝΟΜΟΥ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ**